
FINLANDS BANKS

ÅRSBERÄTTELSE
2002

FINLANDS
BANKS

ÅRSBERÄTTELSE
2002

FINLANDS BANKS

ÅRSBERÄTTELSE
2002

FINLANDS BANK

Grundad 1811

Besöksadress

Snellmansplatsen, Helsingfors

Postadress

PB 160, 00101 Helsingfors

Telefon

nationellt nummer 09-1831

internationellt nummer +358 9 1831

Fax

09-174 872

SWIFT

SPFB FI HH

E-post

info@bof.fi

Förnamn.Efternamn@bof.fi

Finlands Banks webbplats

www.bof.fi

Avdelningskontor

Kuopio

Puutarhakatu 4, PB 123

70101 Kuopio

tfn (017) 305 111

Tammerfors

Hämeenkatu 13, PB 325

33101 Tammerfors

tfn (03) 2486 111

Uleåborg

Kajaaninkatu 8, PB 103

90101 Uleåborg

tfn (08) 3108 800

Åbo

Slottsgatan 20, PB 373

20101 Åbo

tfn (02) 2326 066

Siffrorna i årsberättelsen baserar sig på de uppgifter som fanns tillgängliga i februari 2003.

ISSN 1239-9337 (tryckt)
ISSN 1456-5781 (nätversion)
Vammalan Kirjapaino Oy
Vammala 2003

Innehåll

Finlands Bank – byggare av stabilitet	8
Finlands Bank som en del av Europeiska centralbankssystemet	9
Chefdirektörens översikt	11
Monetär och ekonomisk politik	13
Finlands Bank som penningpolitisk beslutsfattare	13
ECB:s penningpolitik 2002	13
Finlands Bank och den ekonomiska politiken i Finland	16
Internationella frågor	16
Penningpolitiska operationer i euroområdet och Finland	17
Decentraliserat genomförande	17
Finländska kreditinstituts deltagande i	
Eurosistemets penningpolitiska operationer	18
Utlåning mot betryggande säkerhet	18
Finansmarknaden	20
Stabilitetsanalys och allmän övervakning av finansmarknaden	20
Myndighetssamarbete i Finland	23
Internationellt myndighetssamarbete	23
Marknadsutveckling	24
Betalningssystem	26
Betalningsmedelsförsörjning	28
Införandet av eurokontanter gick smidigt	28
Inlämningen av sedlar och mynt i mark gick planenligt	29
Efterfrågan på eurosedlar	29
Efterfrågan på olika sedel- och myntvalörer	30
Antalet förfalskningar litet men på väg att öka	31
Införandet av sedlar och mynt i euro har haft liten effekt på inflationen	31
Kontantförsörjningen fungerade utmärkt	32
Finland har en effektiv kontantförsörjning	32
Eurosedlarnas migration	32
Valutareserver	34
Finlands Banks valutareserv	34
Europeiska centralbankens valutareserv	36

Övrig verksamhet	37
Internationell verksamhet	37
EU-kommittéer	37
Internationella regleringsbanken och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling	37
Internationella valutafonden	37
Statistik	39
Sammanställning och publicering av statistik	39
ECBS- och EU-samarbete	39
Övrigt internationellt och inhemskt statistiksamarbete	39
Forskning	41
Monetär forskning	41
Forskning kring transitionsekonomierna	42
Information och publikationer	43
Resurser och resursanvändning	44
Budget och kostnadsutfall	44
Informationsteknik	46
Personal	47
Resursallokering och personalstruktur	47
Personalundersökningar	47
Arbetsgivarpolitik	47
Pensionspolicy och -förvaltning	47
Personalutveckling	48
Arbetsmiljö	48
Fastigheter och övriga innehav	49
HEX	49
Setec	49
Rahakontti	49
Bokslut	50
Balansräkning	50
Resultaträkning	52
Bokslutsbilagor	53
Kommentarer till bokslutet	55
Redovisningsprinciper	55
Redovisningsprinciper för resultaträkningen	56
Kommentarer till balansräkningen	57
Kommentarer till resultaträkningen	59
Revisionsberättelse	61
Utlåtande	
enligt definitionen i artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet	62
Bilagor	63
Penningpolitiska åtgärder inom Eurosystemet	65
Viktigaste finansmarknadsåtgärder	66
Finlands Banks viktigaste remissyttranden	71
Tabellbilagor	73
Finlands Banks publikationer	96
Finlands Banks representation i ECB- och EU-organ	97
Finlands Banks organisation	98

Figurer

1.	Harmoniserat konsumentprisindex för euroområdet	14
2.	Eurosystemets refinansieringsränta och 3 mån. euribor	14
3.	Eurons kurs mot dollarn och yenen	15
4.	Marknadsräntor i euroområdet	15
5.	Eurosystemets räntor och dagslåneränta	17
6.	Finländska kreditinstituts andelar av Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner och stående faciliteter	18
7.	Räntemarginal för nya bostadslån från depositionsbankerna	22
8.	Depositionsbankernas utlåningstillväxt	22
9.	TARGET-betalningar: transaktionsvärde per kvartal	27
10.	TARGET-betalningar: transaktionsvolym per kvartal	27
11.	Sedlar utgivna i Finland	29
12.	Mark- och eurosedlar utgivna i Finland	30
13.	Värdet av utelöpande mark- och euromynt i Finland	30
14.	Antal utelöpande euromynt i Finland	31
15.	Konsumenternas uppfattning och förväntningar om inflationen	32
16.	Finlands Banks låneportfölj enligt kreditvärdighet 31.12.2002	35
17.	Finlands Banks valutareserv exkl. guld 31.12.2002	35
18.	Finlands Banks verksamhetskostnader och -intäkter 2002–2003	44

Tabellbilagor

		73
1.	Finlands Banks balansräkning månadsvis	74
2.	Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner	78
3.	Eurosystemets långfristiga refinansieringstransaktioner	80
4.	Andra anbudstransaktioner	80
5.	Eurosystemets viktigaste styrräntor	81
6.	Likviditetsställning för banksystemet i euroområdet och i Finland	82
7.	Kassakravsbas i kassakravspliktiga kreditinstitut i euroområdet och i Finland	84
8.	Kassakravsmedel i kassakravspliktiga kreditinstitut i euroområdet och i Finland	84
9.	Euroområdets penningmängdsmått M3 och motsvarande poster för finländska monetära finansinstitut (MFI)	86
10.	Viktiga marknadsräntor	86
11.	Finlands nominella konkurrenskraftsindikator och eurons effektiva växelkurs beräknad av ECB	87
12.	Harmoniserat konsumentprisindex för euroområdet och Finland	87
13.	Offentliga sektorns finansiella ställning och skuld i procent av BNP	87
14.	Oåterkalleliga omräkningskurser mot euron	87
15.	Viktiga eurokurser	88
16.	Andra eurokurser	90
17.	Sedlar och mynt i euro utgivna av Finlands Bank	92
18.	Sedelsorteringen i Finlands Bank	92
19.	Transaktionerna i Finlands Banks checkkontosystem	93
20.	Bankernas checkkontolimiter under dagen	94
21.	Betalningsclearing i Finland	94

Finlands Bank – byggare av stabilitet

Finlands Bank är en offentligrättslig institution som är underställd riksdagen och vars verksamhet regleras av stadgan för Europeiska centralbankssystemet (ECBS) och lagen om Finlands Bank.

Som nationell centralbank är Finlands Bank en del av ECBS och arbetar inom Eurosystemet (Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna i euroområdet) och i Finland för monetär stabilitet. Den monetära stabiliteten omfattar prisstabilitet, en stabil och välfungerande finansmarknad samt säkra betalningssystem och betalningsmedel.

Deltagandet i Europeiska centralbankens (ECB) beslut och beslutsberedning och stödjandet av Finlands ekonomiska politik kräver högklassig ekonomisk forskning och politisk analys, samarbete med andra ekonomisk-politiska och finansiella aktörer och effektiv kommunikation.

Banken fokuserar sin verksamhet alltmer på sina kärnuppgifter som monetär myndighet. Hit hör inte bara beredningen av penningpolitiken utan också övervakningen av den finansiella stabiliteten, operativa centralbanksuppgifter och kontantförsörjningen. Valutareserven förvaltar banken enligt en försiktig riskpolicy med högsta möjliga avkastning som mål.

Direktionen för Finlands Bank består av ordföranden Matti Vanhala, vice ordföranden Matti Louekoski och de två övriga medlemmarna Sinikka Salo och Pentti Hakkarainen. Nio bankfullmäktigeledamöter utsedda av riksdagen övervakar verksamheten i banken. Banken har totalt ca 670 anställda utspridda på elva avdelningar och åtta specialenheter vid huvudkontoret samt fem avdelningskontor eller regionbyråer.

Finlands Bank som en del av Europeiska centralbankssystemet

ECB-rådet är högsta beslutande organ för Europeiska centralbanken och Eurosystemet. Ordföranden för Finlands Banks direktion Matti Vanhala är medlem av ECB-rådet, och han deltar i besluten om alla viktiga frågor som gäller ECB och Eurosystemet. Direktionens vice ordförande Matti Louekoski är suppleant och bisittare för Matti Vanhala i ECB-rådet. Ordföranden för Finlands Banks direktion deltar också i ECB:s allmänna råd som sammanträder fyra gånger per år. I det allmänna rådets sammanträden deltar cheferna för de nationella centralbankerna i samtliga EU-länder.

ECB-rådet sammanträder i regel två gånger i månaden. Sedan december 2001 har det första mötet i varje månad fokuserats på den ekonomiska och monetära utvecklingen och räntebeslut. Vid det andra mötet i månaden koncentrerar sig rådet på övriga frågor som gäller dess uppgifter och ansvarsområden.

Tjänstemän från Finlands Bank deltar i olika ECBS-kommittéer och -arbetsgrupper.

Finlands Banks direktion.

Från vänster Pentti Hakkarainen, Matti Vanhala, Sinikka Salo och Matti Louekoski. I bakgrunden Eva Anttilas bildväv ”Työ ja elämä” (Arbete och liv) från 1952.

Chefdirektörens översikt

Införandet av gemensamma euro-kontanter vid början av 2002 markerade en viktig brytningspunkt i den europeiska integrationen. Allmänheten, Finlands Banks partners i informationskampanjen Euro 2002 och de olika kontantförsörjningsparterna förtjänar för sin positiva inställning och aktiva medverkan ett stort tack för den lyckade övergången till euro.

Införandet av sedlar och mynt i euro satte punkt för övergångsperioden 1 januari 1999–31 december 2001. För vardagslivet innebär euron allt stabilare monetära förhållanden och bättre möjligheter till pris- och kostnadsjämförelser. Genom att främja konkurrensen höjer den gemensamma valutan välfärden i hela euroområdet under de kommande åren. Skärpt konkurrens välkomnas särskilt av konsumenterna i Finland.

Med största sannolikhet utvidgas EU 2004 med tio nya medlemmar. De nya medlemsländerna ansluter sig samtidigt till Europeiska centralbankssystemet och kommer i sinom tid också att ingå i euroområdet och Eurosystemet. Detta framtidsperspektiv är en utmaning för utvecklingen av hela Eurosystemet, och därigenom ECB:s beslutssystem. Viktigt är att utvidgningen genomförs på ett sätt som bidrar till stabilitet och förtroende.

På våren ökade optimismen om global återhämtning men avtog under sommaren, och förtroendet återställdes inte mot slutet av året. Året slutade i ett lika osäkert ekonomiskt klimat som det börjat i. Nästan alla ekonomiska områden världen över var i behov av draghjälp utifrån för att få fart på tillväxten. När draghjälpen uteblev gick återhämtningen trögt.

Jämviktsproblemen i den globala ekonomin – i synnerhet hushållens skuldsättning i Förenta staterna och Japans skuldskris – löses inte över en natt. Euroområdet å sin sida lider av strukturella problem, som försvagar områdets ekonomiska dynamik. Penning- och finanspolitiken var tillväxtfrämjande såväl i euroområdet som i de övriga ledande ekonomiska områdena. Men en stimulanspolitik är inte nog i sig för att få till stånd hållbar tillväxt. Beslutsamma reformer av de ekonomiska strukturerna behövs för att stärka förtroendet och stimulera återhämtningen i euroområdet.

I en omvärld med svaga konjunkturer blev tillväxten under de två senaste åren anspråkslös även i Finland. Ändå finns det skäl att vara försiktigt tillfreds med den ekonomiska utvecklingen i vårt land dessa år. Den inhemska efterfrågan har jämnat ut svängningarna i omvärlden och arbetslösheten har

ökat mindre än befarat. Det senaste decenniets ansträngningar att balansera de offentliga finanserna och stärka företagens soliditet har således burit frukt.

Möjligheterna att genom den ekonomiska politiken stimulera återhämtningen ur den nuvarande lågkonjunkturen är begränsade. De beslut som nu fattas bidrar däremot till att stärka strukturerna inför nästa konjunkturcykel. Då när Finland det stadiet i sin ekonomiska utveckling där de största utmaningarna för den ekonomiska politiken är en växande pensionärsbefolkning med krav på tjänster, en krympande arbetskraft och en önskat låg ekonomisk tillväxt. Förberedelser pågår redan, men ytterligare åtgärder måste sättas in för att förbättra sysselsättningen och de ekonomiska strukturerna så att befolkningens åldrande inte urholkar grunden för välfärden.

Det internationella finanssystemet visade sig 2002 vara mycket risktåligt och anpassningsbart, trots att omvärlden komplicerades av den svaga ekonomiska utvecklingen och enstaka störningar förekom. Det finansiella systemet i Finland var fortsatt stabilt, och även om lönsamheten sjönk hade banksektorn alltså god kapitaltäckning. Också 2002 var kreditefterfrågan från hushållen hög och konkurrensen om bolånekunderna hård. Finlands Bank lyfte därför fram frågan om de minskade räntemarginalerna i bankernas utlåning och betonade bankernas skyldighet att säkerställa att de har en riskhanteringsförmåga som klarar av en eventuell räntepuppgång.

Funktionssäkerheten i betalnings- och avvecklingssystemen bidrog till den finansiella stabiliteten. Ett problem i betalningssystemen var främst de heterogena och ineffektiva systemen för gränsöverskridande små betalningar, och då särskilt gireringssystemen. Också värdepapperssystemen led av ineffektivitet, då antalet aktiebörser och värdepapperscentraler i Europa var stort och den gränsöverskridande handeln och säkerhetsöverföringen inte i tillfredsställande grad blivit snabbare eller billigare.

Regleringen och tillsynen av finansmarknaderna utvecklades både globalt och i Finland. Under ledning av Baselkommittén för banktillsyn fortsatte arbetet med att ta fram nya kapitaltäckningsregler för kreditinstituten trots den kritik som framförts. De planerade nya reglerna är ett viktigt steg framåt. Om de införs sporrar de bankerna till allt högre riskmedvetenhet och bidrar därigenom till finansiell stabilitet. I Finland effektiveras finanstillsynen genom en ny lag som träder i kraft 2003. I den nya lagen får Finansinspektionen ökade befogenheter, vilket främjar en trovärdig tillsyn.

Den strategiska utgångspunkten för Finlands Bank är bankens huvuduppgift som byggare av sta-

bilitet. Målen är en stabil ekonomisk utveckling (prisstabilitet, tillväxt och sysselsättning) samt funktionssäkra och effektiva finansmarknader och betalningssystem. Banken har att erbjuda en högklassig och rätt allokerad monetär sakkunskap, med fokus på en internationellt högtstående forskning, en stark analys, ett effektivt internationellt och inhemskt samarbetsnät samt en aktiv och öppen kommunikation. Verksamheten bygger på en stark balansräkning och en kompetent personal. Vid årsskiftet var antalet anställda ca 670.

Vinsten minskade 2002 redan andra året i rad, då valutareserven på grund av den låga internationella räntenivån avkastade mindre än året innan. Den monetära inkomsten sjönk då allt färre sedlar var i omlopp efter övergången till euro. På grund av den allt svagare US-dollar realiserades valutakursförluster, som täcktes med valutakursvinster som avsatts under tidigare år då dollarn var starkare. Tack vare den gynnsamma utvecklingen under de senaste åren har bankens balansräkning stärkts så att avsättningarna någorlunda räcker till att täcka eventuella framtida valutakurs- och värderingsförluster.

Monetär och ekonomisk politik

Finlands Bank som penningpolitisk beslutsfattare

Finlands Bank påverkar utformningen av ECB:s penningpolitik som fullvärdig medlem av Eurosystemet. Som medlem av ECB-rådet deltar chefdirektören för Finlands Bank i de penningpolitiska besluten. Vidare medverkar experter från Finlands Bank i den penningpolitiska beredningen på alla nivåer. Anställda från Finlands Bank deltar i penningpolitiska kommittén och dess arbetsgrupper, som bland annat svarar för den makroekonomiska prognosen som utarbetas av Eurosystemets experter två gånger per år. Samtidigt med framtidsbedömningarna för hela euroområdet upprättas också en prognos för varje medlemsland baserat på en rad gemensamma antaganden.

I samarbete med Eurosystemets andra experter utför Finlands Bank mera omfattande ekonomiska analyser till stöd för de penningpolitiska besluten. Analysen omfattar bland annat ett heltäckande system för analys och rapportering av euroområdets offentliga finanser. Strukturella frågor analyseras i den årliga strukturrapporten. Under 2002 fokuserade rapporten på den strukturella sidan av euroländernas

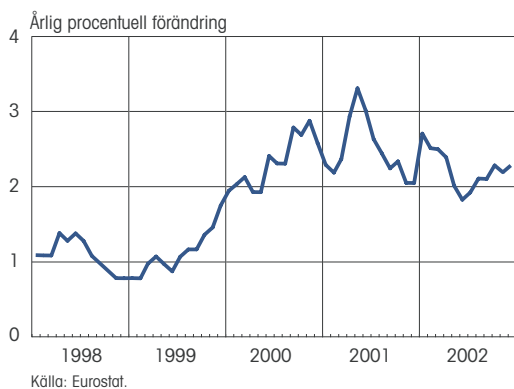
bostadsmarknader. Som en del av finansmarknadsanalysen publicerades 2002 en omfattande rapport om de finansiella strukturerna i euroländerna och beslut fattades om en kvartalsenkät om bankutlåningen i euroområdet.

ECB:s penningpolitik 2002

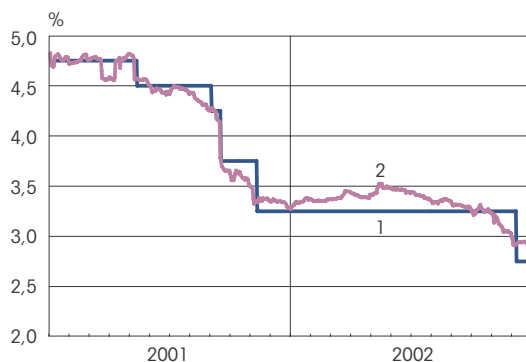
För euroområdets penningpolitik var 2002 ett år fullt av utmaningar. Den årliga ökningen i konsumentpriserna låg större delen av året över 2 %, som är den övre gränsen för inflationen på medellång sikt enligt ECB:s definition av prisstabilitet (figur 1). Trots det lät ECB-rådet den penningpolitiska styrräntan nästan året ut ligga kvar på den nivå den hade sänkts till i november 2001. Även om räntan var oförändrad under större delen av 2002 reviderade ECB-rådet sin bedömning av utsikterna för prisstabiliteten flera gånger under året, vilket ledde till att marknaden reviderade sina förväntningar om ECB:s räntebeslut på motsvarande sätt (figur 2).

År 2002 började under osäkra förhållanden. Bakom låg ett år med dålig ekonomisk utveckling i euroområdet och resten av världen, och några tydliga tecken på ökad till-

Figur 1.
Harmoniserat konsumentprisindex för euroområdet

Figur 2.
Eurosistemets refinansieringsränta och 3 mån. euribor

1. Lägsta anbudsränta på huvudsakliga refinansierings-transaktioner
2. 3 mån. euribor

Källor: Europeiska centralbanken och Reuters.

växt syntes inte. ECB-rådet gjorde den bedömningen att de rådande konjunkturerna inte gav skäl till oro om inflationsutsikterna på medellång sikt, trots att inflationen klart överskred den övre inflations-

gränsen på grund av vissa tillfälliga faktorer, bl.a. oljepriset och stigande livsmedelspriser till följd av djursjukdomar.

Under våren 2002 stärktes marknaden i sin uppfattning att

världsekonomin hade börjat återhämta sig. Samtidigt ökade den för ECB strategiskt viktiga penningmängden i en avsevärt högre takt än tillväxttakten enligt referensvärdet. Också i euroområdet växte som en följd av detta oron för ett ökat inflationstryck och därmed även förväntningarna om en åtsträmad penningpolitik, vilket avspeglades i stigande korträntor.

ECB-rådet tolkade inte de successivt förbättrade konjunkturutsikterna som att de redan hade ökat inflationstrycket. Under våren påpekade rådet upprepade gånger att penningmängdstillväxten berodde på portföljomplaceringar som var en följd av den ekonomiska osäkerheten och som var tillfälliga och därmed inte hotade prisstabiliteten. Rådet bedömde också att de alltjämt osäkra realekonomiska utsikterna skulle dämpa inflationstrycket på medellång sikt.

Inflationssiffrorna sjönk dock inte under våren som väntat, och i maj var ECB-rådet inte längre lika övertygat om att inflationen snabbt skulle falla under 2 %. Oroande var framför allt tjänstepriserna som sakta men säkert var på väg uppåt. Medan ECB-rådet i februari räknade med att inflationen under 2002 skulle stabiliseras på nivåer ”väl under” 2 %, bedömdes det i maj bara ”möjligt”. I takt med de förändrade inflationsutsikterna och signalerna från ECB steg marknadens förväntningar om räntehöjningar. Följden var att de korta marknadsräntorna sköt i höjden i maj. I sin juniprognos räknade Eurosistemets experter med en inflation kring 2 % även under 2003. I sin penningpolitiska analys i juni betonade ECB-rådet att infla-

tionstrycket ökat och att utvecklingen måste följas noga.

Under början av sommaren gav euroområdet inflationssiffror sent omsider upphov till bättre nyheter. Inflationen i juni på 1,8 % var den första siffran under 2 % på mer än två år. Samtidigt förstärktes euron kraftigt på valutamarknaden (figur 3). Vid sitt julmöte konstaterade ECB-rådet att den apprecierande euron och fortsatt osäkra konjunktutsikter, trots kvarstående inflatoriska hot mot prisstabiliteten, talade för en oförändrad ränta.

Under juli och augusti började nyheterna om världsekonomin fördystras. Aktiekurserna föll brant och tron på ekonomisk återhämtning vacklade. När ECB-rådet i september återkom från sommarpausen hade konjunktutsikterna avsevärt försämrats och marknadens förväntningar om räntehöjningar mattats av (figur 4). I sin penningpolitiska analys konstaterade rådet att hoten mot prisstabiliteten var balanserade och att inga ränteåtgärder var påkallade.

Under hösten ökade den ekonomiska osäkerheten i den grad att förväntningar om räntesänkningar tidvis väcktes på marknaden. I sin penningpolitiska analys i november redogjorde ECB-rådet i ovanligt klara ordalag för sina överväganden om en eventuell räntesänkning och beslutet att för tillfället lämna räntan oförändrad. Rådet bedömde dock att den svaga realekonomin förutsatte en vaksam penningpolitik även framöver.

ECB-rådets allt starkare oro om det realekonomiska läget och uttalandena av rådsmedlemmarna efter mötet skapade på marknaden höga förväntningar om räntesänk-

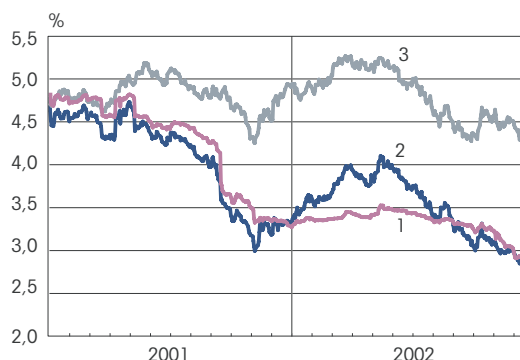
Figur 3.
Eurons kurs mot dollarn och yenen

1. Eurons värde i US-dollar (vänster skala)
2. Eurons värde i yen (höger skala)

Källa: Reuters.

Figur 4.
Marknadsräntor i euroområdet

1. 3 mån. euribor
2. 12 mån. euribor
3. 10-årig tysk obligationsränta

Källa: Reuters.

ningar. Förväntningarna infriades i december när rådet beslutade sänka styrräntan med 0,50 procentenheter, dvs. till 2,75 %. Beslutet motiverades med att inflationen även under den närmaste framtiden be-

räknades ligga nära den övre inflationsgränsen enligt prisstabilitetsmålet men att den svaga allmänekonomiska utvecklingen skulle minska inflationstrycket på medellång sikt.

Finlands Bank och den ekonomiska politiken i Finland

Inom Eurosystemet har Finlands Bank den bästa sakkunskapen om den finländska ekonomin. Därför följer banken nära den ekonomiska utvecklingen i Finland och upprättar en makroekonomisk prognos fyra gånger per år. Två av prognoserna publiceras årligen i tidskriften Euro & talous. Vidare gör banken undersökningar och utredningar om den finländska ekonomin främst ur monetära och finansiella perspektiv. Syftet är att utreda och i tid lokalisera hot som kan äventyra en stabil ekonomisk utveckling på kort eller lång sikt. Utifrån detta arbete tar banken tidvis ställning även till aktuella ekonomisk-politiska frågor.

I decemberprognosen 2001 och marsprognosen 2002 räknade Finlands Bank med att konjunkturer i Finland skulle få draghjälp från världsekonomin och vända i en moderat tillväxt på ca 1,5 % under 2002. Denna bedömning stod sig i septemberprognosen, även om tonen blev allt försiktigare när den globala ekonomin försvagades. Enligt preliminära uppgifter växte ekonomin under 2002 med 1,6 %. I sina prognoser antog banken att konsumentprisinflationen i Finland skulle bli något lägre än i euroområdet. Så blev också fallet 2002. Den genomsnittliga ökningstakten i konsumentpriserna på 1,6 % berodde till största delen på stigande priser på tjänster.

Under 2002 fäste Finlands Bank vid olika tillfällen uppmärksamhet bland annat vid det förhållandet att den hårda beskattningen

och trögheterna på arbetsmarknaden bidrar till ökad arbetslöshet. Banken tog också upp frågan om de långsiktiga utmaningarna för den offentliga ekonomin i Finland. I sina ställningstaganden och utredningar betonade banken behovet av tidig beredskap inför trycket på utgiftsökningar på grund av den åldrande befolkningen.

Internationella frågor

Finlands Banks ställningstaganden till frågor som behandlades vid Internationella valutafonden (IMF) framfördes via den gemensamma representanten för den nordisk-baltiska valkretsen. Valkretsen gav den amerikanska centralbanken erkänsla för dess tillväxtfrämjande åtgärder 2002 men uttryckte samtidigt sin oro för att de offentliga finanserna höll på att försvagas alltmer på medellång sikt. De amerikanska myndigheterna uppmuntrades till åtgärder för att höja sparkvoten. I diskussioner om de ekonomisk-politiska riktlinjerna för Europa betonade valkretsen vikten av strukturella arbetsmarknadsreformer. Utan djupgående reformer går det inte att minska den strukturella arbetslösheten. Representanten för valkretsen påminde också om betydelsen för euroområdets hållbara finanser av en finanspolitik som är i linje med stabilitets- och tillväxtpakten. Det ekonomiska läget i Japan bedömdes också som mycket svårt. För att Japan skall styras mot hållbar tillväxt krävs enligt valkretsen att banksektorns problemkrediter lyfts ur bankernas balansräkningar, att bindningarna

mellan bank- och företagssektorerna upplöses och att deflationen besegras.

Internationella ekonomisk-politiska riktlinjer dryftas inte bara vid IMF utan också i andra samarbetsorgan som Finlands Bank deltar i, såsom ECB-rådet, ECBS-kommittéerna, EU:s Ekonomiska och finansiella kommitté och OECD. I synen på de stora industriländernas penningpolitiska inriktning låg fokus allmänt på faktorer såsom låg inflation, hög sysselsättning och en ekonomisk politik som stöder en stabil ekonomisk tillväxt. Företrädarna för Finlands Bank stödde detta allmänna synsätt. Särskild uppmärksamhet ägnades faktorer som kan rubba jämvikten på de globala finansmarknaderna och därmed utgöra risker och orosmoment som kan hota världsekonomin. Snedvridningen i de stora ekonomiska områdenas bytesbalanser borde åtgärdas i tid, eftersom marknadens eventuella korrigeringsrörelser annars kan få negativa följder för makroekonomin.

EU:s Ekonomiska och finansiella kommitté beredde 2002 i sedvanlig ordning bland annat de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och behandlingen av medlemsstaternas offentliga underskott och stabilitets- eller konvergensprogrammen i ministerrådet. I början av 2002 diskuterades bland annat kommissionens rekommendation om en tidig varning till Tyskland och Portugal för alltför stora budgetunderskott och under hösten till Portugal för landets alltför stora underskott 2001. Kommittén arbetade också med förberedelserna för utvidgningen

och olika frågor som gällde samordningen av den ekonomiska politiken i medlemsstaterna.

I juni utvärderade Internationella valutafonden enligt avtalsartikel IV Finlands ekonomi och den ekonomiska politik som förts i landet. IMF:s syn var att den snabba återhämtningen efter depressionen i början av 1990-talet kan anses remarkabel i Europa. Tack vare kloka politiska beslut och ekonomisk öppenhet har tillväxten varit rätt snabb och de offentliga finanserna visat fortsatta överskott.

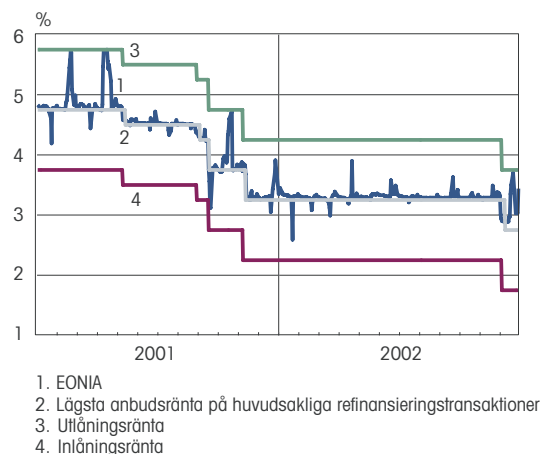
Trots den gynnsamma utvecklingen ser valutafonden vissa strukturella trögheter i ekonomin som kan hämma denna utveckling i framtiden om de inte åtgärdas.

IMF menar att Finland under de närmaste åren bör förbereda sig för befolkningens åldrande bland annat genom att höja sysselsättningen och pensionsåldern. Valutafonden rekommenderade beslutssamma utgiftsbesparande åtgärder, omfattande strukturella reformer och skattelättnader. Åtgärderna bidrar till en gynnsam ekonomisk utveckling med ökad sysselsättning, ekonomisk tillväxt och fortsatt sunda offentliga finanser. IMF utvärderade också Finlands finansiella system, som fonden karakteriserade som stabilt.

Penningpolitiska operationer i euroområdet och Finland

Decentraliserat genomförande
Finlands Bank genomför euroområdets gemensamma penningpolitik i Finland enligt den decentraliserade modell som gäller för ECBS.

Figur 5.
Eurosystemets räntor och dagslåneränta

1. EONIA
2. Lägsta anbudsränta på huvudsakliga refinansieringstransaktioner
3. Utlåningsränta
4. Inlåningsränta

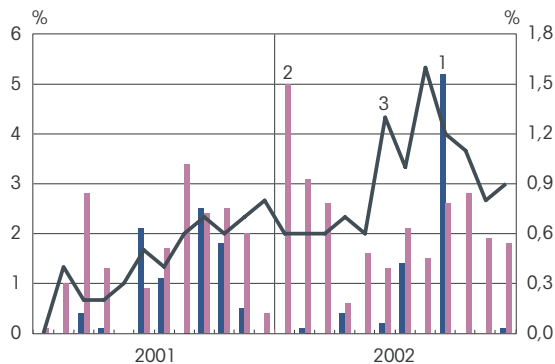
Källa: Europeiska centralbanken.

Det viktigaste instrumentet för euroområdets penningpolitik är styrräntan, som används till att påverka priset på pengar i euroområdet (figur 5). Bankerna är tvungna att skaffa en del av sin finansiering från Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna, dvs. Eurosystemet. Det penningpolitiska styrsystemet (marknadsoperationer, stående faciliteter och kassakrav) reviderades inte under 2002. I oktober 2002 gav ECB ut ett samrådsdokument riktat till euroområdets kreditinstitut och bank- och finanssektorns intresseorganisationer med förslag till ändring av styrsystemet. Kommentarer inbjöds om tre föreslagna ändringar: tidsförskjutning av uppfyllandeperioden för kassakrav, förkortad löptid för de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna och indragning av de långfristiga

refinansieringstransaktionerna tills vidare. I januari 2003 beslutade ECB-rådet anta de två första ändringarna men inte indragningen av långfristiga refinansieringstransaktioner. Ändringarna beräknas träda i kraft under första kvartalet 2004.

Även under 2002 fick kreditinstituten största delen av den likviditet de behövde genom veckovisa huvudsakliga refinansieringstransaktioner med rörlig ränta. Efter att euron satts i omlopp förekom inga likviditetsstörningar förrän årets sista uppfyllandeperiod för kassakrav löpte ut. Då lämnade motparterna in alltför låga bud på de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna (s.k. underbudsproblemet). För att komma till rätta med problemet genomförde ECB en finjusterande transaktion som tillförde likviditet för 10 miljarder euro. Trots detta fluktuerade dags-

Figur 6.
Finländska kreditinstitutets andelar av Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner och stående faciliteter

Uppfyllandeperioden börjar den 24 kalenderdagen i månaden och slutar den 23 kalenderdagen påföljande månad.

1. Utlåningsfacilitet (vänster skala)
2. Inlåningsfacilitet (vänster skala)
3. Huvudsakliga refinansieringstransaktioner (höger skala)

Källa: Finlands Bank.

låneräntan kraftigt mot slutet av uppfyllandeperioden och motparterna blev tvungna att utnyttja utlåningsfaciliteten mer än normalt.

Finländska kreditinstitutets deltagande i Eurosystemets penningpolitiska operationer

De finländska kreditinstituterna ökade under 2002 sitt deltagande i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna. De fick i genomsnitt 1,1 miljard euro, vilket var 0,9 % av den totala tilldelningen i euroområdet (för 2001 var siffran 0,4 %) (figur 6). Av Finlands Banks elva motparter vid penningmarknadsoperationer deltog dock bara fyra i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna (mot sex året innan). Den ökade aktiviteten kunde alltså tillskrivas klart färre motparter än tidigare.

De finländska kreditinstituterna hade gott om likviditet hela året.

Detta återspeglas till exempel i utnyttjad utlåningsfacilitet; de lånade i genomsnitt bara 1 miljon euro, dvs. 0,4 % av dagslånen i euroområdet, medan deras motsvarande andel av insättningarna över natten var 2,6 %. Deras andel av euroområdets samlade kassakrav var 1,6 %, dvs. nästan samma som året innan. De hade innestående kassakravsmiddel i Finlands Bank för 0,6–5 miljarder euro.

Utlåning mot betryggande säkerhet

Finlands Bank svarar för att utlåningen från ECB och de nationella centralbankerna, dvs. Eurosystemet, till finländska motparter baseras på tillfredsställande säkerheter. På säkerheterna tillämpar banken riskhanteringsmetoder som antagits inom Eurosystemet, såsom värderingsavdrag (haircut), och bevakar säkerhetsvärdet och godtagbarhe-

ten av de värdepapper som ställts som säkerhet. Finlands Bank ser vidare till att belåningsbara värdepapper utgivna i Finland tas upp på ECB:s lista över godtagbara värdepapper. Finlands Bank fungerar också som depåhållare för centralbankerna i andra EU-länder.

Värdet av de säkerheter som finländska kreditinstitut ställde Finlands Bank för penningpolitiska transaktioner och intradagskrediter under 2002 uppgick i genomsnitt till 8,5 miljarder euro. Av dessa säkerheter bestod ca 23 % av inhemska grupp ett-värdepapper som uppfyllde ECB:s harmoniserade urvalskriterier, 46 % av nationella grupp två-värdepapper och 31 % av värdepapper utgivna i andra EU-länder. Värdet var i genomsnitt 0,1 miljard euro högre än året innan.

Finlands Banks nationella, s.k. grupp två-lista har hittills innehållit enbart bankcertifikat utgivna av finländska banker. I slutet av 2001 hade ECB godkänt att Fennoratings kreditbetyg kunde användas för bedömning av belåningsbarheten av värdepapper utgivna av finländska emittenter. För kreditinstitut upptagna på listan för godtagbara värdepapper krävs dock fortfarande internationella kreditbetyg. Det andra finländska kreditvärderingsföretaget som godkänts av ECB, Dun & Bradstreet Finland, upphörde med sin verksamhet som kreditvärderare av centralbankens säkerheter.

Uppdateringen av ECB:s lista över belåningsbara värdepapper (<http://www.ecb.int>, MFIs and assets) ändrades från att ha skett en gång i veckan till att bli daglig. Belåningsbara värdepapper utgivna

---

i Finland blir därigenom användbara som säkerhet i ett mycket tidigare skede än förut.

Finlands Bank fungerar som depåhållare och korrespondent-

centralbank för centralbankerna i andra EU-länder när kreditinstitut i dessa länder använder värdepapper förvarade i Finland som säkerhet för sina centralbankskrediter. Un-

der 2002 hade Finlands Bank sådana värdepapper i förvar till ett genomsnittligt värde av 990 miljoner euro.

Finansmarknaden

Finlands Bank arbetar för att upprätthålla ett stabilt, funktionssäkert och effektivt finans- och betalningssystem och att utveckla systemet så som föreskrivs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, stadgan för Europeiska centralbanksystemet (ECBS) och Europeiska centralbanken (ECB) och lagen om Finlands Bank. Dessa mål försöker banken uppfylla genom att utöva inflytande såväl i Finland som internationellt och framför allt i euroområdet och inom EU. Också ECBS har till uppgift att främja allmän finansiell stabilitet och välfungerande betalnings- och avvecklingssystem.

Medlen för Finlands Bank att nå målen är operativt deltagande i betalningssystemen¹, allmän övervakning, stabilitetsanalys, utveckling av reglering, tillsyn och krishanteringsmetoder i samarbete med andra myndigheter, samarbete med andra marknadsaktörer, och påverkan också genom publikationer och ställningstaganden. Banken medverkar därför i många internationella samarbetsorgan som sysslar med finansmarknadsfrågor. I ECBS är Finlands Bank medlem i sammanlagt tio kommittéer eller

arbetsgrupper där finans- och betalningssystemens stabilitet och effektivitet behandlas. Andra viktiga organ är bland annat EU-kommittéerna, Internationella valutafonden (IMF), OECD och Internationella regleringsbanken (BIS). Det direkta samarbetet med de andra nordiska och de baltiska länderna är intensivt på grund av den ökade integrationen av ländernas finansmarknader.

Stabilitetsanalys och allmän övervakning av finansmarknaden

Finlands Bank analyserar verksamheten, läget och utvecklingen på finansmarknaden i Finland löpande med avseende på makrostabiliteten. Särskilda frågor som analyserades 2002 var bland annat den strukturella utvecklingen, makroekonomiska faktorerens inverkan på finansmarknaden och värdepapperiseringen. Resultaten av makrostabilitetsanalysen är till stor del offentliga. Två gånger under 2002 innehöll bankens tidskrift *Euro & talous* en artikel om den finansiella stabiliteten i Finland. Vidare pågick arbetet med tre stora verk om finansmarknadens funktioner och strukturer. En del publicerades redan 2002. Syftet med att publice-

¹ Finlands Banks operativa verksamhet beskrivs närmare i avsnittet om betalningssystem.

ra makrostabilitetsanalysen är att öka marknadsaktörernas, informationsmediernas och allmänhetens kunskaper om finansmarknaden och de eventuella hoten mot den finansiella stabiliteten.

Under 2002 ställdes finansmarknaden inför stora omvärldsutmaningar. Samtidiga svaga konjunkturen i de viktigaste ekonomiska områdena, brant fallande aktiekurser och spridda problem satte det internationella finanssystemet på prov. De finansiella företagens omvärld försvagades kännbart, men det internationella finanssystemet fungerade i stort sett väl.

Den oväntat svaga företagslönsamheten och den ökade pessimismen och allmänna osäkerheten till följd av redovisningsskandalerna rubbade investerarnas förtroende och fick aktiekurserna att fluktuera kraftigt världen över. För kredit-svaga företag och tillväxtekonomier blev upplåningen på obligationsmarknaderna åter dyrare under 2002 på grund av högre riskpremier.

Till följd av den svaga ekonomiska utvecklingen ökade konkur-

serna och bankernas kreditförluster i flera länder. I Förenta staterna redovisade bankerna generellt sett fortsatt goda resultat. I många europeiska länder däremot försämrades bankernas resultat markant. Japan led alltså av en svag ekonomi, och de nya förslagen till sanering av landets finans- och banksystem bar ännu inte resultat.

Till de globala problemen inom finansbranschen hörde också investeringsbankernas låga lönsamhet och försäkringssektorns svårigheter till följd av fallande aktiekurser och stora skadeståndersättningar. Problemen var störst i den europeiska försäkringssektorn på grund av att placeringsportföljerna till en rätt stor del innehöll aktier. Ökade kopplingarna mellan försäkringsbranschen och banksektorn väckte oro om att problemen kunde sprida sig från den ena näringsgrenen till den andra, men några större stabilitetshot förekom inte under 2002. Finansmarknadens stabila infrastruktur – funktionssäkra betalnings- och avvecklingssystem –

bidrog i hög grad till den allmänna finansiella stabiliteten.

Jämfört med utvecklingen under tidigare år förändrades de finansiella strukturerna under 2002 rätt långsamt. Bankfusionerna minskade i antal både i Förenta staterna och i Europa. Integrationen av finansmarknaderna i EU-området fortsatte inom olika marknadssektorer och verksamheter men i otakt även 2002. Integrationen av penningmarknaderna och företagsbanksverksamheten hade vid slutet av 2002 redan kommit långt men däremot inte integrationen av den bankverksamhet som gäller privatpersoner och små företag. Inom värdepappershandeln var avvecklingen av gränsöverskridande transaktioner fortfarande långsam och dyr. Vid slutet av 2002 hade EU-området ungefär 20 aktiebörser med olika regler och tekniska system, men dominerande var de tre största. Ett stort problem i betalningssystemen var de ineffektiva systemen för gränsöverskridande massbetalningar, och då särskilt gireringssystemen.

Tabell 1.
Depositionsbanksgruppernas resultatsiffror

	Finansnetto, miljoner euro			Rörelsevinst, miljoner euro			Kostnader, i procent av infäkterna		Kapitaltäckning, 31.12.2002	
	2002	2001	Förändring, %	2002	2001	Förändring, %	2002	2001	Primärkapitalrelation, %	Kapitaltäckningsgrad, %
Nordeakoncernen	3 451	3 465	-0,4	1 547	1 928	-19,8			7,1	9,9
* Nordeas bankrörelse	3 754	3 688	1,8	1 721	1 968	-12,6	64	58		
Sampokoncernen				542	1 104	-50,9			18,7	17,3
* Sampokoncernens kreditinstituts- och värdepappersrörelse	448	469	-4,5	252	296	-14,9	64	59		
Andelsbanksgruppen	857	875	-2,1	459	504	-8,9	61	55	13,6	15,2
* OKO-koncernen	161	152	5,9	96	111	-13,5	56	51	7,0	11,1
39 sparbanker	128	140	-8,5	59	72	-18,6	63	57	17,8	19,6
Aktia Sparbank-koncernen	75	77	-2,6	20	32	-38,6	81	73	9,0	13,1
Lokalandelsbankerna	83	85	-1,8	33	36	-8,9	68	64		21,7
ÅAB-koncernen	32	33	-5,7	14	17	-18,4	69	65	8,3	11,0
Summa exkl. Nordea	1 623	1 679	-3,4	837	958	-12,7				

Källa: Bankernas boksluts- och resultatkommunikéer i februari 2003. Anm. Tomma fält i tabellen betyder att uppgifter saknas.

I Finland fungerade de finansiella företagen väl och inga större problem förekom. Bankernas lönsamhet försvagades från året innan men var fortfarande hyfsad. Också bankernas kapitaltäckning var fortsatt god (tabell 1). Betalnings- och värdepapperssystemen var allmänt taget välfungerande och effektiva med undantag för några mindre störningar. Den strukturella utvecklingen av finansmarknaden 2002 präglades av flera banketableringar.

Under 2002 fick tre nya banker koncession och planer på en ny bank 2003 offentliggjordes. Även om de nya bankerna kapitalmässigt är av mindre betydelse kan de påverka konkurrensförhållandena framför allt inom den bankverksamhet som gäller hushåll och små företag.

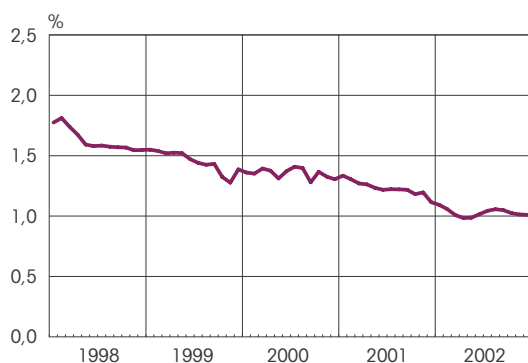
I den stabilitetsartikel som publicerades i juninumret av tidskriften Euro & talous konstaterades att läget i den finländska bank-

sektorn var mycket gott. Uppmärksamhet ägnades dock den minskade räntemarginalen i utlåningen (figur 7). I artikeln konstaterades att tillsynsmyndigheterna hade skäl att följa utvecklingen för att kunna försäkra sig om att bankerna i tillräcklig mån ser till sin lönsamhet. Vidare fästes vikt vid hushållens fortsatt snabba skuldsättning, som borde följas noga. Artikeln tog också upp institutionernas interna kontroll, som bör ses över i takt med strukturförändringarna i den finansiella sektorn. Ytterligare konstaterades vikten av att myndigheterna får tillgång till den information de behöver.

I stabilitetsartikeln i december konstaterades att det internationella finanssystemet stått sig i den allmänt allt svagare globala utvecklingen och väl klarat enstaka störningar. Det största hotet mot systemet ansågs vara att den ekonomiska tillväxten i de stora ekonomiska områdena blivit klart svagare än prognostiserats. Läget bedömdes stabilt inom banksektorn och det övriga finansiella systemet också i Finland. De största riskerna ansågs även i Finland hänföra sig till de globala konjunkturerna och eventuella störningar från de internationella finansmarknaderna. Hushållens stora efterfrågan på bostadslån berördes också (figur 8). Härvid betonades bankernas skyldighet att se till att kunderna har förmåga att sköta sina lån även om räntenivån stiger.

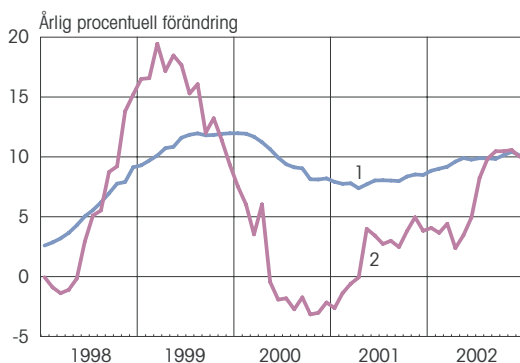
Inom ramen för sitt ansvar för den allmänna övervakningen av betalningssystemen övervakade Finlands Bank betalningssystemen i Finland (bl.a. bankernas betalningssystem [PMJ], bankernas

Figur 7.
Räntemarginal för nya bostadslån från depositionsbankerna*

* Det vägda medelvärdet av marginalerna för olika räntebindningar.
Källa: Finlands Bank.

Figur 8.
Depositionsbankernas utlåningstillväxt

1. Utlåning till hushåll
2. Utlåning till företag*
* Fr.o.m. 2001 inkl. bostadssamfund.
Källa: Finlands Bank.

onlinesystem för expressbetalningar och checkar [POPS] och Finlands Banks realtidssystem för stora betalningar [BoF-RTGS]) och analyserade läget och den strukturella utvecklingen i betalnings- och avvecklingssystemen. I sin egenhet av användare och ägare följde banken också verksamheten i HEX-koncernen och särskilt i den dithörande värdepapperscentralen. I betalningssystemen och på aktiemarknaden i Finland förekom 2002 inga allvarliga infrastrukturella problem.

Myndighetssamarbete i Finland

Finlands Bank deltog aktivt i samarbetet med andra myndigheter för att höja beredskapen att hantera eventuella kriser som kan hota det finansiella systemet. I praktiken går arbetet ut på att skissera upp olika hotbilder och främja samarbetet mellan myndigheterna. I takt med den strukturella utvecklingen inom finanssektorn får den nordliga dimensionen en allt större betydelse i krishantering vid sidan av det inhemska samarbetet. Under 2002 bedrev de nordiska centralbankerna och tillsynsmyndigheterna aktivt samarbete för att höja krishanteringsberedskapen och genomförde tillsammans bland annat en krissimuleringsövning.

Finlands Bank deltog också i arbetet med att utveckla regleringen och tillsynen av finansmarknaden. Banken var företräd i direktionen för Finansinspektionen och i direktionen för Försäkringsinspektionen. Vidare deltog banken i finansministeriets lagberednings-

grupper och gav totalt 22 yttranden om finansmarknadslagstiftning. De viktigaste lagberedningar som banken deltog i antingen genom arbetsgrupper eller remissyttranden var följande:

- Lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat trädde i kraft 2002. I lagen definieras begreppet finanskonglomerat i detalj, vilket möjliggör en bättre tillsyn över finanskonglomeraten än tidigare.
- Vidare överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till ändring av kreditinstitutslagen och vissa lagar som har samband med den. Propositionen innehöll bland annat förslag om rätt för andra företag än kreditinstitut att ta emot återbetalbara medel från allmänheten och bestämmelsen om tillståndsplikt för generell betalningsförmedling och utgivning av elektroniska pengar utanför nuvarande kreditinstitutsverksamhet.
- Ett viktigt lagförslag 2002 gällde effektivare finanstillsyn. I propositionen föreslogs utökade befogenheter och större samhälleligt ansvar för Finansinspektionen, en översyn av inspektionens förvaltning och överföring av tillståndsärenden i huvudsak till Finansinspektionen. I sitt remissyttrande betonade Finlands Bank vikten av att Finansinspektionens befogenheter ses över snarast även i det fall att propositionen i övrigt måste omarbetas med klarare och bättre underbyggda lösningar.

- Regeringen lämnade 2002 också en proposition till riksdagen med förslag till ändring av beredskapslagen. I propositionen föreslogs bland annat att lagen kompletteras med bestämmelser om statsrådets befogenheter att reglera finansmarknaden och försäkringsbranschen under undantagsförhållanden. Vidare föreslogs att de centrala institutionerna på finansmarknaden åläggs skyldighet att förbereda sig på att under undantagsförhållanden upprätthålla de allra viktigaste verksamheterna.
- En arbetsgrupp som tillsatts för att utreda den rättsliga strukturen (en flerstegsägarsstruktur) för indirekt ägande av finska värdepapper slutförde sitt arbete 2002. Arbetsgruppen såg inte tillfället som lämpligt att gå vidare med ett förslag till lagändring.
- Statsrådet tillsatte 2002 en arbetsgrupp för att utreda den inbördes konkurrensen mellan spar-, placerings- och livförsäkringsprodukter.

Internationellt myndighetssamarbete

Frågor som gällde den finansiella stabiliteten analyserades och samordnades av banktillsynskommittén (Banking Supervision Committee) inom Europeiska centralbanksystemet. I kommittén deltar EU:s alla centralbanker och banktillsynsmyndigheter. Dess arbetsgrupper utarbetade 2002 bland annat två rapporter om stabiliteten i EU-områdets banksystem och en rap-

port om banksektorns strukturutveckling och tog fram förslag till riktlinjer för krishanteringssamarbetet. ECBS kommitté för internationella förbindelser (International Relations Committee) behandlade regelbundet under året frågor som gällde stabiliteten på de internationella kapitalmarknaderna.

Frågor som gällde betalnings- och avvecklingssystemen behandlades av ECBS kommitté för betalnings- och avvecklingssystem (Payment and Settlement Systems Committee). Den allmänna övervakningen av betalningssystemen syftar till att säkerställa stabila, effektiva och funktionssäkra system. Ansvaret för övervakningen delas mellan de nationella centralbankerna och Europeiska centralbanken så att de nationella centralbankerna i första hand svarar för de inhemska systemen, medan ansvaret för de gränsöverskridande systemen ligger hos ECB eller de nationella centralbankerna beroende på situationen. Under 2002 höll ECB och Eurosystemet offentligt samråd bland annat om förslag till grundprinciper för massbetalningssystem och säkerhetskrav för system för elektroniska pengar.

ECBS analyserar också regelbundet avvecklingssystemen för värdepapper och förbindelserna mellan dem för att kontrollera att de uppfyller användarstandarderna². Den gemensamma arbetsgruppen för ECBS och Europeiska värdepapperstillsynskommittén CESR fortsatte sitt arbete med att anpassa de globala rekommendationerna för värdepapperssystemen till europeiska förhållanden.

Ett viktigt projekt för utveckling av de internationella reglerna

för finansmarknaden har redan i flera år varit arbetet med att ta fram nya kapitaltäckningsregler för kreditinstituten (Basel II). Arbetet samordnas av G10-ländernas s.k. Baselkommitté för banktillsyn vid Internationella regleringsbanken. Intensivt arbete pågick 2002 med att ta fram de nya reglerna för tillämpning i slutet av 2006 enligt plan. Inom EU förbereddes införandet av nya kapitaltäckningsregler i den rådgivande bankkommittén (Banking Advisory Committee) och dess arbetsgrupper. De nya EU-reglerna gäller inte bara kreditinstitut utan också värdepappersföretag.

Stabilitetsfrågor diskuterades mer än tidigare också i EU:s Ekonomiska och finansiella kommitté (Economic and Financial Committee, EFC). På uppdrag av ekonomi- och finansministerrådet utarbetade kommittén ett förslag till effektivisering av EU:s finansiella lagstiftning och tillsyn. Målet med de föreslagna nya reglerna är en effektivare och snabbare lagstiftningsprocess i finansmarknadsfrågor och samordnad reglering och tillsyn inom EU. De syftar vidare till att stödja myndighetssamarbetet för att främja en stabil finansmarknad. Förslaget går ut på att fyra kommittéer tillsätts för frågor som gäller banksektorn, värdepappersmarknaden, försäkringssektorn och finanskonglomeraten. De skulle få befogenhet att besluta om de tekniska detaljerna vid genomförandet av förordningar och direktiv. Förutom de fyra föreskrivande kommit-

² Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations. EMI 1998.

téerna föreslås separata tillsynskommittéer för banksektorn, värdepappersmarknaden och försäkringsbranschen. Europeiska värdepapperstillsynskommittén inrättades redan 2001 på förslag av en arbetsgrupp under ledning av Alexandre Lamfalussy. Centralbankens roll i tillsynen av banksektorn har beaktats därigenom att alla centralbanker i EU-området föreslås tas med i banktillsynskommittén oavsett om de har ansvar för banktillsyn eller inte.

Marknadsutveckling

Finlands Bank deltar i arbetet med att utveckla finansmarknaden på många sätt: genom den allmänna övervakningen, genom att stödja nya regler för marknaden, genom sin operativa verksamhet, genom sin ägarpolicy i HEX och genom sin forsknings- och utvecklingsverksamhet.

För att främja den tekniska utvecklingen av betalningssystemen lade banken 2002 fram en modell och prototyp för elektronisk avveckling av centralbankspengar (E-settlement). I modellen sker avvecklingen med samtidig överföring av betalningsuppgifterna i realtid mellan bankerna. Vidare lade banken fram ett verktyg som utvecklats för analys och utveckling av betalningssystemen, en s.k. likviditetssimulator, och bjöd också ut den till sina motparter. Med simulatören kan man bland annat analysera likviditetsbehovet i betalningssystemen och systemens känslighet för störningar som stoppar betalningarna på grund av bristande likviditet.

Den internationella integrationen av marknadsplatserna och avvecklingssystemen för värdepapper följdes och analyseras ingående

2002. Finlands Bank bistod andra inhemska parter med analys av integrationsutvecklingen och anordnade flera diskussionstillfällen

för inhemska och utländska parter, bland annat möten mellan de nordiska och de baltiska ländernas centralbanker.

Betalningssystem

Finlands Bank tillhandahåller monetära finansinstitut betalningstjänster speciellt för förmedling av stora betalningar mellan inhemska och utländska monetära finansinstitut så effektivt och störningsfritt som möjligt. För detta ändamål använder banken ett automatiserat RTGS-system i realtid (Real-Time Gross Settlement System), i vilket betalningarna avvecklas individuellt enligt bruttoprincipen. Finlands Banks BoF-RTGS är en del av TARGET.

TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system), som togs i drift vid början av 1999, är ett system för interbankbetalningar i euro som utvecklats av centralbankerna i euroområdet och som kopplar samman de nationella RTGS-systemen. I TARGET sker betalningarna i realtid i centralbankspengar. Systemet är avsett i första hand för stora interbankbetalningar, överföring av likviditet för penningpolitiska operationer och andra systemviktiga betalningar, även om inga gränser har uppställts i fråga om betalningarnas typ eller värde.

TARGET har till omsättningen från första början varit den klart viktigaste europeiska kanalen för stora eurobetalningar. Under året ökade antalet betalningar i

TARGET i hela euroområdet liksom under tidigare år (figur 9). TARGET förmedlade 2002 i genomsnitt 54 000 gränsöverskridande betalningar per dag, och i de nationella centralbankernas RTGS-system förmedlades i genomsnitt närmare 200 000 inhemska betalningar per dag (figur 10). Totalt sett uppgick värdet av de dagliga betalningarna i TARGET i genomsnitt till 1 520 miljarder euro.

Finlands Banks RTGS-system och dess TARGET-anslutning har varit mycket driftssäkra. BoF-RTGS har i fråga om funktions säkerheten hört till de bästa RTGS-systemen i Europa. Inte heller 2002 förekom det några nämnvärda störningar i systemet.

Finlands andel av alla gränsöverskridande TARGET-betalningar är omkring 1 %. Ser man till omsättningen är andelen något större då de finländska bankerna relativt sett överför mera interbankbetalningar än andra i TARGET. Dessutom handlägger centralbankerna i Centraleuropa alltjämt också kommersiella kundbetalningar och anlitar TARGET till det. I TARGET-området uppgick antalet kundbetalningar till drygt 45 % av alla utländska TARGET-betalningar, medan deras värde utgjorde endast ca 4 %. Uppdateringen av TARGET blev klar i november

2002 och möjliggör en fullständigt automatisk hantering av kundbetalningar i TARGET.

Finlands Bank deltar i avvecklingen av valutatransaktioner i CLS-systemet¹ som inledde sin verksamhet den 9 september 2002. Centralbankerna i ECBS utvecklade och testade under året sina reservsystem i första hand för att säkerställa att TARGET kan förmedla CLS-betalningar i rätt tid under alla förhållanden.

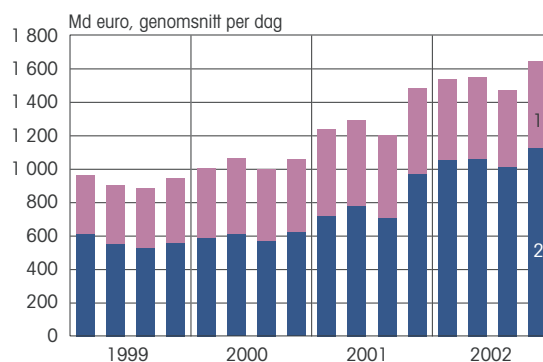
Också hanteringen av andra kritiska TARGET-betalningar (betalningar i EBA:s² EURO 1-system, stora internationella likviditetsöverföringar, avveckling i avvecklingssystem för värdepapper) vid eventuella störningar i TARGET testades regelbundet också med hjälp av reservsystem.

Eurosystemet offentliggjorde i oktober 2002 en strategi om riktlinjerna för nästa generation av TARGET, det s.k. TARGET 2-systemet. Strategin utvecklades i en arbetsgrupp på toppnivå, i vilken Finlands Bank representerades av bankdirektör Pentti Hakkarainen. Ett viktigt mål för strategin är att säkerställa att systemet bättre än tidigare svarar mot kundernas behov, garanterar kostnadseffektivitet och snabbt kan anpassas till förändrade förhållanden. En viktig förändring jämfört med det nuvarande TARGET-systemet är att

¹ CLS = Continuous Linked Settlement, dvs. kontinuerlig länkad avveckling.

² EBA = Euro Banking Association.

Figur 9.
TARGET-betalningar: transaktionsvärde per kvartal

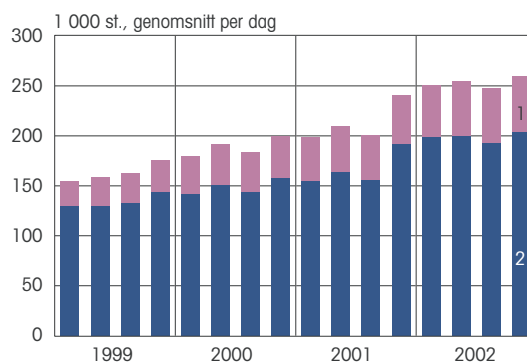

1. Utländsbetalningar

2. Inrikesbetalningar

Källa: Europeiska centralbanken.

Figur 10.
TARGET-betalningar: transaktionsvolym per kvartal

1. Utländsbetalningar

2. Inrikesbetalningar

Källa: Europeiska centralbanken.

TARGET 2 möjliggör ett system som används gemensamt av flera centralbanker, en s.k. delad IT-plattform. Varje centralbank får på vissa villkor själv avgöra om den upprätthåller ett nationellt system eller ansluter sig till den delade IT-plattformen. Enligt strategin skall

alla system erbjuda en viss grundservice med en harmoniserad prisstruktur. Det nya systemet tas i drift under andra hälften av detta decennium.

Mer information om TARGET-statistik fås exempelvis på ECB:s webbplats (<http://www.ecb.int>).

Betalnings- medels- försörjningen

Till Finlands Banks myndighetsuppgifter hör att svara för en effektiv betalningsmedelsförsörjning, dvs. att ge ut sedlar och mynt och säkerställa deras tillgänglighet, kvalitet och äkthet. En viktig uppgift är att i samarbete med bankerna och värdetransportföretagen säkerställa en effektiv och säker kontantförsörjning. Årskiftet 2001/02 innebar mycket arbete för betalningsmedelsförsörjningen på grund av det praktiska genomförandet och koordineringen av kontantutbytet. Inväxlingen förlöpte emellertid utan större överraskningar och till största delen snabbare än beräknat.

I Europeiska centralbankssystemet svarade de nationella centralbankerna själva för sedelanskaffningen ända till 2002. Från och med 2003 samordnas sedelproduktionen så att de enskilda centralbankerna svarar för framställningen av en eller två sedelvalörer. Vissa länder, bl.a. Finland, har gjort sina sedelbeställningar genom anbudsförfarande.

Införandet av eurokontanter gick smidigt

I syfte att integrera den inre marknaden och den gemensamma penningpolitiken i Europa och minska

valutaväxlingskostnaderna tog euroländerna vid början av 2002 i bruk eurosedlar och euromynt. Parallellt med euron kunde nationella sedlar och mynt användas ännu i januari och februari 2002. Sedan den 1 mars 2002 är endast eurosedlar och euromynt lagliga betalningsmedel. Efter den dagen växlar Finlands Bank sedlar och mynt i mark till euro under tio års tid, dvs. fram till den 29 februari 2012. Också de finländska bankerna växlade mark till euro avgiftsfritt åtminstone fram till slutet av 2002.

Finlands Bank växlade in andra euroländers nationella sedlar till och med den 31 mars 2002.

Övergången till sedlar och mynt i euro gick utmärkt i alla euroländer och den nya valutans togs i huvudsak välvilligt emot. Den ökade prisstegringstakten vid årsskiftet kopplades i vissa euroländer – delvis obefogat – ihop med kontantutbytet.

Även om eurokontanterna i första hand gynnar turismen påverkar de genom priskonkurrensen i euroområdet i hög grad också företagsverksamheten, bl.a. företagets underleveranser och varumarknadens omfattning. Den gemensamma valutan har sin egen praktiska betydelse för utformningen av den inre marknaden.

I Finland gick kontantutbytet snabbt och nästan utan problem även om upptäckten att några enskilda i Finland tryckta 500-euro-sedlar saknade hologram fick mycket publicitet. Under de första veckorna var Finland ett av de euroländer där övergången från nationella sedlar och mynt till euro gick snabbast. Detta berodde på Finlands effektiva kontantförsörjning och på uttagsautomaternas viktiga roll vid kontantutbytet. Det var framför allt detaljhandelns uppgift att den första tiden sätta mindre sedlar och mynt än 20-eurosedeln i omlopp och lämna in inväxlade pengar. Detaljhandeln klarade sin uppgift utmärkt. Redan vid slutet av den första inväxlingsveckan gjordes tre fjärdedelar av kontantbetalningarna i euro. I Finland underlättades inväxlingen också av att mynten i de lägsta valörerna, dvs. 1- och 2-centsmynten inte behövde sättas i omlopp. Enligt lagen om avrundning av betalningar i euro avrundas kontantbetalningar i Finland till närmaste fem cent.

Inlämningen av sedlar och mynt i mark gick planerligt

Inlämningen av sedlar och mynt i mark till Finlands Bank gick snabbt. Vid slutet av januari 2002 utgjorde beloppet utelöpande marksedlar knappt en fjärdedel av beloppet vid årsskiftet. Vid utgången av 2002 hade drygt 94 % av sedlarna och närmare 70 % av mynten i mark lämnats in till Finlands Bank. Värdet av de utelöpande marksedlarna uppgick till 164 miljoner euro. Största delen av de mynt som fortfarande var i omlopp var 10-pennismynt för vilka svin-

net redan under många år har varit stort. Efter den egentliga inväxlingsperioden januari–februari har inlämningen av sedlar och mynt i mark hela tiden minskat för att vid utgången av 2002 vara nästan obefintlig. De sista större partierna marksedlar makulerades i mitten av november 2002 och komposterades miljövänligt.

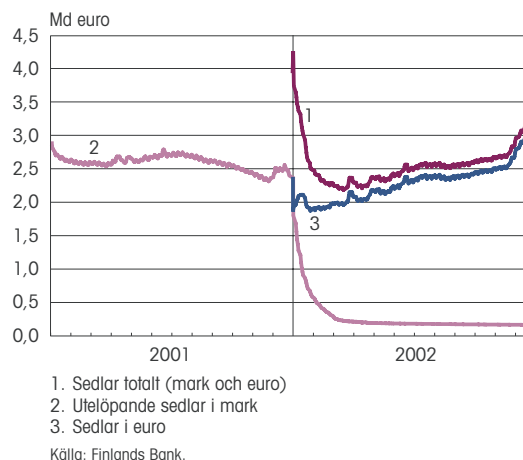
Efterfrågan på eurosedlar

Genast vid inväxlingsperiodens början ökade beloppet utelöpande sedlar snabbt och var som högst, dvs. 4,3 miljarder euro, den 2 januari. Efter ett par veckor hade de utelöpande sedlarna och mynten redan minskat till omkring 3 miljarder euro och vid utgången av januari till knappt 2,5 miljarder euro (figur 11). Tillgången på kontanter var emellertid rätt dimensionerad så att ingen egentlig brist uppstod i något skede. Omställningen av uttagsautomaterna till euro tog fyra dagar, och Penningautomatföreningens (RAY) 16 000 penningautomater var omställda till

euro före utgången av januari. Snabbast gick omställningen på platser med många automater. Parkerings- och varuautomaterna ställdes om till euro på ungefär en månad, dvs. rätt snabbt.

För att trygga tillgången på sedlar hade medborgarna uppmanats att använda betal- och kreditkort under inväxlingsperioden, och antalet kort ökade med omkring en femtedel redan mot slutet av 2001. I början av 2002 steg andelen kontantbetalningar emellertid något eftersom konsumenterna genast ville använda den nya valutan. Inväxlingsperioden och sedlarnas ändrade nominella värde medförde dock vissa förändringar i användningen av kontanter i relation till andra betalningssätt. Beloppet utelöpande marksedlar, som vid utgången av 2001 hade varit 2,4 miljarder euro, minskade under januari 2002 till knappt 2 miljarder euro (figur 12). Kontantutbytet var nästan förbi i Finland redan i början av februari. Därefter ökade de utelöpande sedlarna någotsånär

Figur 11.
Sedlar utgivna i Finland

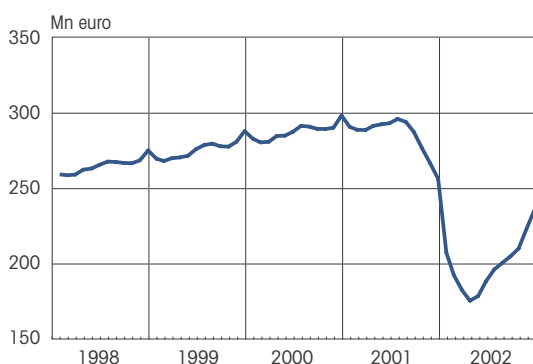

Figur 12.
Mark- och eurosedlar utgivna i Finland

Källa: Finlands Bank.

Figur 13.
Värdet av utelöpande mark- och euromynt i Finland

Källa: Finlands Bank.

stabil med undantag av efterfrågetopparna kring påskhelgen i slutet av mars, första maj, midsommaren och julen. I december 2002 steg beloppet utelöpande sedlar till drygt 3 miljarder euro, vilket förutom på rikliga skatteåterbärningar också berodde på att bankerna och Automatia hade förberett sig på ökad efterfrågan på kontanter på grund av den partiella transportstrejken.

Att beloppet utelöpande sedlar och mynt stadigt ökar beror på att konsumenterna vanligen betalar

sina inköp kontant i detaljaffärer, stormarknader, varuhus och andra butiker. Omkring hälften av betalningarna i detaljhandeln görs fortfarande kontant. De elektroniska betalningssätten har i någon mån minskat användningen av kontanter från uttagsautomater. Sedlar används också i bensin- och biljettautomater.

Efterfrågan på olika sedel- och myntvalörer

Innan euron infördes var 100-markssedeln det klart mest använda

betalningsmedlet och den populäraste automatsedeln. Av sedelstocken 2001 utgjorde den värdemässigt hela 50 % och volymmässigt drygt 60 %. Den populäraste automatsedeln bland eurosedlarna har varit den nominellt ca 20 % mer värda 20-eurosedeln. Efterfrågan på eurosedlar har emellertid fördelat sig jämnare än efterfrågan på marksedlar också på andra valörer, såsom 50- och 10-eurosedlar. Vid slutet av 2002 utgjorde 20-eurosedlarna hälften av antalet utelöpande sedlar men bara 32 % av det totala beloppet. Den andra automatsedeln, 50-eurosedeln, stod för 18 % av det totala antalet eurosedlar. 5-eurosedlarna är något färre. De viktigaste utelöpande automatsedlarna började öka redan en månad efter kontantutbytet. En aning överraskande har varit 500-eurosedelns popularitet. De utelöpande 500-eurosedlarna ökar hela tiden. Stora sedlar tas oftare än tidigare med på turistresor i euroländerna eftersom de kan användas utan växlingskostnader. Efterfrågan på övriga sedelvalörer har i stort sett motsvarat förväntningarna.

De klart ökade kreditkortsbetalningarna är också en viktig orsak till att beloppet utelöpande sedlar och mynt minskade kraftigt efter inväxlingen. I början av inväxlingsperioden minskade de utelöpande sedlarna först med en femtedel för att sedan på nytt börja öka. Mynten minskade ännu mera markant (figur 13). Beloppet utelöpande mynt sjönk snabbt redan i början av hösten 2001, när medborgarna förberedde sig på inväxlingen genom att sätta in sparade mynt på sina bankkonton. Från årsskiftet minskade beloppet ute-

löpande mynt med närmare en tredjedel, då man i allt större omfattning började använda mynt av högre valörer.

Finland var det enda euroland som inte tog i bruk 1- och 2-centsmynt. Det minsta myntet i Finland, dvs. 5-centsmyntet, var sålunda värt tre gånger så mycket som 10-pennismyntet. Behovet av växelmynt minskade i handeln när slutsummorna kunde avrundas till närmaste 5 cent. Dessutom avrundades särskilt priset på tjänster till jämna belopp i betydligt högre grad än innan euron infördes. I takt med att prisavrundningen minskar, ökar behovet av mynt. Finland har ett nettoutflöde av euromynt, dels på grund av turismen – finländarnas konsumtionsutgifter i euroländerna och utlandet är större än utlänningarnas konsumtionsutgifter i Finland – dels på grund av det stora intresset samlare världen över visat för euromynt. Antalet euromynt av de tre lägsta valörerna sjönk ända fram till maj–juni, men steg därefter stadigt (figur 14). Den ökade efterfrågan på mynt av högre valörer har också bidragit till att beloppet utelöpande mynt ökat.

Antalet förfalskningar litet men på väg att öka

Eurosedlarnas effektiva förfalskningsskydd återspeglades i att de förfalskningar som kom till Europeiska centralbankens kännedom var färre än en fjärdedel av antalet förfalskade nationella sedlar 2001. Detta berodde självfallet också på att eurosedlarna var nya och trycktekniskt svåra att efterbilda. Största delen av förfalskningarna gjordes med kopiatorer och skrivare och var därför amatörmässiga och lätta

att upptäcka. Antalet förfalskningar ökade särskilt efter turistsäsongen i början av hösten men minskade åter något mot slutet av året. Totalt sett är förfalskningarna dock på väg att öka. I Finland upptäcktes 155 förfalskade eurosedlar 2002, vilket var färre än i något annat euroland och hälften av antalet förfalskade marksedlar året innan. Beredskapen att upptäcka förfalskningar är bättre i Finland nu än innan euron infördes också utanför centralbanken, men risken för att en förfalskning kommer i omlopp är större. Eurosedlarnas bättre skydd mot massförfalskning beror dels på deras många äkthetsdetaljer, dels på att vissa avancerade äkthetsdetaljer hålls hemliga.

Införandet av sedlar och mynt i euro har haft liten effekt på inflationen

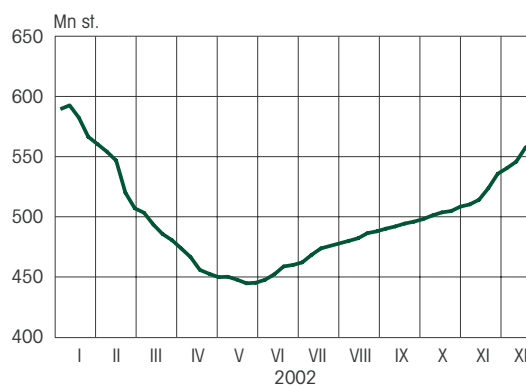
De direkta inflationstendenserna till följd av införandet av eurokonstanter har undersökts i Finland och de övriga euroländerna med hjälp av prisstatistik och konsumentenkäter. I Finland bedömde Statistik-

centralen genast efter kontantutbytet att övergången till euro ökade konsumentprisindexinflationen med 0,1–0,2 procentenheter.¹ Fullständigt tillförlitliga bedömningar kan självfallet inte göras, eftersom det kan finnas många orsaker till prisförändringar. Dessutom höjs ofta offentliga avgifter och tariffer just vid årsskiftet. Vid övergången till euro var det också naturligt att koncentrera höjningen av priser på tjänster, exempelvis meny- och listpriser, till kontantutbytet.

Konsumenterna upplevde att inflationen accelererade klart kraftigare än enligt den offentliga statistiken (figur 15). Samtidigt minskade dock konsumenternas inflationsförväntningar för de följande 12 månaderna klart, vilket antydde att prisändringarna tills största delen betraktades som en engångsföreteelse.

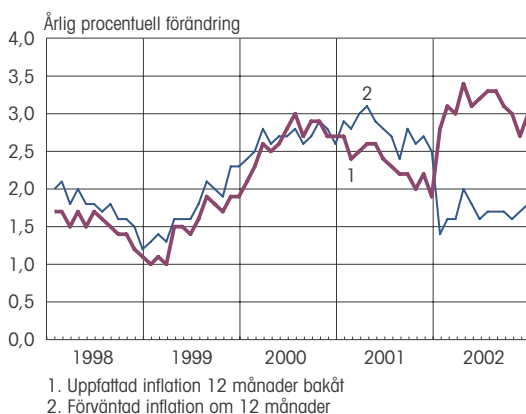
¹ Jämförelsen försvårades av att Statistikcentralen vid början av januari 2002 ändrade basåret för konsumentprisindex (2000=100). En täckande prisundersökning baserad på en ny varukorg utfördes från och med december 2001. Sålunda kunde prisutvecklingen mätas för december men inte för de övriga månaderna 2001.

Figur 14.
Antal utelöpande euromynt i Finland

Källa: Finlands Bank.

Figur 15.
Konsumenternas uppfattning och förväntningar om inflationen

Källa: Statistikcentralen.

Kontantförsörjningen fungerade utmärkt

Finland har en effektiv kontantförsörjning

Finlands Banks enda motpart i kontantförsörjningen är Automatia Pankkiautomaatit som ägs av bankerna. Automatia har rätt till checkkonto utan kredit i Finlands Bank, och banken ingick i oktober 2001 ett avtal med bolaget om ett system för beställning och leverans av eurosedlar och euromynt (ETT). Automatia sköter penningtransporterna med hjälp av sina underleverantörer Falck och Securitas. Bankerna lämnar sina dagliga beställningar av sedlar och mynt via ETT-systemet och centralbanken debiterar Automatias checkkonto med de beställda beloppen. På motsvarande sätt krediteras Automatias checkkonto med beloppet av sedlar och mynt som lämnas till Finlands Banks driftsställen. Transporterna sker i praktiken via underleverantörernas uppräkningscentraler. Det

finns 21 uppräkningscentraler i Finland. Av den totala kontantförsörjningen går ca 45 % via Finlands Banks regionbyrå i Helsingfors-Vanda.

Kontantförsörjningen i Finland hör till de effektivaste i världen, vilket beror på att de största bankerna har ett gemensamt nät av uttagsautomater som distribuerar omkring 85 % av kontanterna till allmänheten. Beloppet utelöpande eurosedlar uppgick vid utgången av 2002 till 2,8 miljarder euro, vilket var omkring 2 % av BNP.² I samband med kontantutbytet ökade också bankernas innehav av sedlar tillfälligt men minskade sedan med närmare en tredjedel jämfört med tiden före euron.

För att underlätta kontantutbytet slopade Finlands Bank hanteringsavgiften för inlämnade sedlar och beställda mynt från början av

² Bankernas innehav av sedlar utgjorde ca 300 miljarder euro. Automatias och uppräkningscentralernas innehav utgjorde knappt 100 miljarder euro var.

november 2001 till slutet av juni 2002. Hanteringsavgiften för inlämnade mynt hade slopats redan den 1 oktober 2001. För inlämnade sedlar började en hanteringsavgift till självkostnadspris enligt lagen om grunderna för avgifter till staten tas ut på nytt vid början av juli 2002. Avgiften var 0,12 euro för ett parti på 100 sedlar. Avgifterna för kassatjänster till företagskunder samordnades inom hela euroområdet. De nya avgifterna trädde i kraft efter inväxlingsperioden den 1 mars 2002.

Eurosedlarnas migration

Ett nytt fenomen som euron fört med sig är migration, dvs. eurokontanternas rörlighet från ett land till ett annat. Utöver att eurokontanter förs från ett land till ett annat av turister och andra resenärer har euron möjliggjort en ny form av logistik för sedelförsörjningen i euroländerna. Penningtransporterna från ett euroland till ett annat har minskat kostnaderna för kontantförsörjningen liksom också den ursprungliga sedelutgivarens betydelse i kontantförsörjningen.

Samarbete vid distributionen och produktionen av eurosedlar har ansetts vara nödvändigt på grund av de ökade kvalitets- och säkerhetskraven på nuvarande och framtida sedelserier. Varje euroland har ett logisklager av eurosedlar, och om efterfrågan på sedlar i något land överskrider det beräknade behovet går det att få påfyllning från andra länders överskottslager. Finlands Banks representant i den arbetsgrupp inom ECBS som planerar sedelproduktionen (The High Level Meeting on Future Banknote Procurement) var Matti Louekoski.

Mellan beloppet av de sedlar som fysiskt satts i omlopp i Finland och beloppet utelöpande sedlar i Finlands Banks balansräkning finns en differens som beror på ett avtal mellan Europeiska centralbanken och Eurosystemet (se närmare s. 55). På grund av migrationen överensstämmer beloppet utelöpande sedlar i Finland inte med beloppet sedlar som satts i omlopp av Finlands Bank.

I de migrationsundersökningar som gjorts med hjälp av sedlarnas nationalitetsbeteckningar har man kunnat fastställa effekten av sedlarnas stora rörlighet på sedelbehovet i olika euroländer. Särskilt för högre valörer har migrationen varit

omfattande. I de mellaneuropeiska länderna har penningtransporterna över gränserna rent av lett till att största delen av de utelöpande stora sedlarna kunnat ha utländskt ursprung. Också i de sydeuropeiska turistländerna, som Spanien, Portugal och Grekland, härstammar en betydande del av sedlarna i omlopp från utlandet. Ändringar i produktionen, beställningarna och transporterna av sedlar mellan länderna kommer i fortsättningen att betyda att det inte går att spåra vilket land som satt en sedel i omlopp.³

³ Den ursprungliga utgivaren framgår i princip av nationalitetsbeteckningen och serienumret.

Enligt de migrationsundersökningar som gjordes i mitten av augusti och i december var det på grund av landets perifera läge fortfarande ovanligt att eurosedlar, särskilt mindre valörer, som satts i omlopp i andra länder påträffades i Finland. På grund av logistiktransporter och bl.a. ryska turister hade redan drygt en fjärdedel av de tre högsta sedelvalörerna i Finland den tyska nationalitetsbeteckningen X. Andelen andra länders eurosedlar av alla eurosedlar som lämnats in till centralbanken var vid utgången av 2002 fortfarande klart under 5 %. Finlands Bank satte inte 2002 sedlar med andra länders beteckning i omlopp.

Valutareserver

Finlands Bank förvaltar två valutareserver: sin egen och en del av Europeiska centralbankens valutaresev. Vid utgången av 2002 uppgick Finlands Banks valutaresev till ca 9 210 miljoner euro och den del av valutareseven som Finlands Bank förvaltar för ECB:s räkning till ca 722 miljoner euro.

Finlands Banks valutaresev

Reserven hålls för eventuella ytterligare överföringar till ECB och för Internationella valutafondens (IMF) finansieringsbehov samt som beredskap för undantagsförhållanden, såsom allvarliga funktionsstörningar på finansmarknaden.

Finlands Banks valutaresev har varit stabil under EMU-förhållanden. Viktiga mål vid placeringen av valutareseven är trygghet, likviditet och avkastning. Trygghet innebär att reservens marknadsvärde inte får variera för mycket på grund av olika risker. Dessutom skall en del av reserven vara tillräckligt likvid, dvs. den skall vid behov kunna realiseras tillräckligt snabbt och till låga kostnader. Inom ramen för dessa villkor är målet bästa möjliga avkastning.

De risker som framför allt är förknippade med valutareseven är valuta-, ränte-, kredit- och likviditetsrisker. Med placeringspolicyn eftersträvas en sådan kombination av olika risker och avkastningsförväntningar som bäst motsvarar bankens långsiktiga mål. I placeringspolicyn är en effektiv spridning av placeringarna av central betydelse.

Valutarisken minimeras genom att reserven sprids på flera olika valutor. På detta sätt hindras att kraftiga värdefluktuationer i enskilda valutor väsentligt påverkar reservens värde. På hösten 2002 ändrade Finlands Banks direktion valutafördelningen och utökade placeringsvalutorna med den schweiziska francen (tabell 2). Syftet var att förbättra förhållandet mellan avkastningen på och riskerna i reserven. Valutafördelningen omprövas i regel med ett par tre års mellanrum. Mellan omprövningarna bibehålls fördelningen så nära

Tabell 2.
Valutafördelningen i
Finlands Banks valutaresev

	31.12.2002	31.12.2001
	%	%
US-dollar	30	30
Brittiska pund	25	25
Japanska yen	5	15
Danska kronor	22,5	20
Svenska kronor	12,5	10
Schweiziska franc	5	0

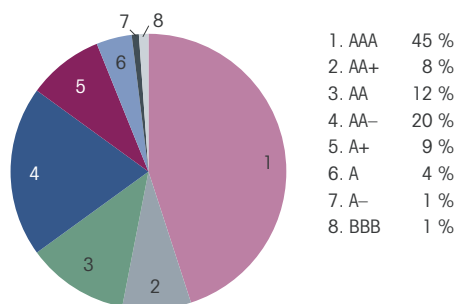
den fastställda fördelningen som möjligt. Finlands Bank söker således inte i placeringshänseende utnyttja fluktuationer mellan olika valutor.

Durationen används till att mäta och hantera ränterisken i valutareserven. Durationen beskriver förändringen i placeringarnas värde när marknadsräntorna förändras. Valutareservens mål- eller s.k. normduration är för alla reservvalutor 2,5 år, och den ändrades inte under 2002. Måldurationen har fastställts med value-at-risk-modellen (VAR-modellen). Modellen analyserar den sannolika fördelningen av reservens värde vid variationer i valutor, räntor och ränteskillnader. Särskild vikt läggs vid sannolikheten för stora förluster. Dessutom minimeras ränterisken genom att placeringarna sprids på skuldförbindelser med olika löptid i alla reservvalutor.

Omkring en fjärdedel av valutareserven har placerats i värdepapper emitterade av sammanslutningar, bl.a. företag, med god kreditvärdighet (figur 16). Dessa placeringsobjekt avkastar på lång sikt bättre än motsvarande statspapper eftersom de innehåller kreditrisker och deras likviditet är sämre än statens skuldförbindelsers. Kreditrisken i denna s.k. kreditportfölj analyseras också med VAR-modellen. Kreditrisken minimeras genom en effektiv spridning av portföljen. Spridning uppnås genom att det fastställs maximilimiters och minimering för emittenterna och motpartsbankerna och maximilimiters för VAR-värdena för kreditrisken i kreditportföljen.

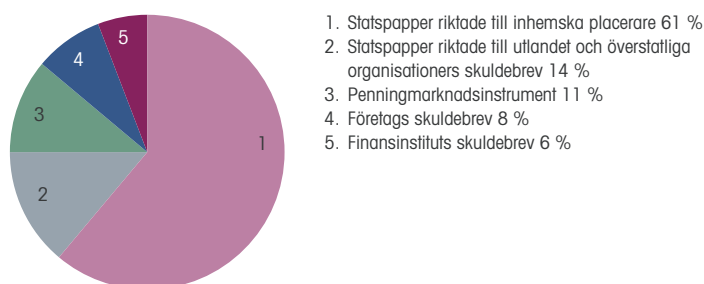
Likviditetsrisken har minimerats så att största delen av reserven

Figur 16.
Finlands Banks låneportfölj enligt kreditvärdighet 31.12.2002

Källa: Finlands Bank.

Figur 17.
Finlands Banks valutareserv exkl. guld 31.12.2002

Källa: Finlands Bank.

har placerats i statspapper och i kortfristiga instrument för vilka sådana värdepapper utgör säkerhet (figur 17).

Den placeringsportfölj som för Finlands Bank bedöms vara optimal på lång sikt uttrycks som en valutafördelning och valutavisa jämförelseportföljer eller normportföljer. Valutafördelningen och normportföljernas struktur bestäms i hög grad avkastningen på valutareserven. Genom en aktiv placeringsverksamhet eftersträvas en avkastning på reserven som är större än avkastningen på normportföljen.

För hanteringen av riskerna i valutaportföljen, sammanställningen av normportföljerna, limitkontrollen och beräkningen av avkastningen svarar en separat riskhanteringsenhet. Enheten rapporterar riskhanteringen till en direktionsmedlem som inte har ansvaret för placeringsverksamheten.

Avkastningen på valutareserven framgår av tabell 3.

I likhet med många andra centralbanker har också Finlands Bank guld i sin valutareserv. Finlands Banks guldreserv uppgår till 50 ton, varav 25 ton har placerats som gulddepositioner. Detta motsvarar

Tabell 3.
Avkastning på valutareserven 2002

Ränteavkastning	% p.a.
US-dollar	8,34
Brittiska pund	7,22
Japanska yen	1,22
Danska kronor	7,41
Svenska kronor	6,70
Schweiziska franc	8,66
Ränteavkastning, totalt	6,83
Valutakursförändringar	-7,38
Summa avkastning	-0,55

Finlands Banks gulddepositioner i september 1999, när banken som en av 15 europeiska centralbanker undertecknade ett avtal om begränsning av guldförsäljningar och gulddepositioner. Största delen av Finlands Banks gulddepositioner är kortfristiga med en löptid på 1–12 månader, som bildar den s.k. aktiva placeringsportföljen. Också de aktiva guldplaceringarna avvägs

mot en norm. För placeringar på över ett år har Finlands Bank utnyttjat långfristiga ränteswappar i kombination med kortfristiga gulddepositioner. På detta sätt har banken avsevärt minskat kreditrisken, som är förknippad med sedvanliga direkta långfristiga depositioner. Ränteavkastningen på Finlands Banks guldinvesteringar uppgick 2002 till 1,48 %, mot 1,84 % föregående år.

Europeiska centralbankens valutareserv

Finlands Bank har i likhet med de övriga nationella centralbankerna i Eurosystemet överfört en del av sin valutareserv till ECB. Reserverna består av fordringar i dollar och yen och av guld. Eurosystemets

eventuella valutainterventioner görs med ECB:s reserv, vilket innebär att trygghets- och likviditetsmålen betonas i placeringen av reserven.

ECB:s valutareserv förvaltas av de nationella centralbankerna inom de gränser som har överenskommit i ECB. Principerna motsvarar i hög grad de kriterier som Finlands Bank tillämpar vid placeringen av sin egen reserv. Placeringsvalutornas andelar, den s.k. valutafördelningen, hålls fast. ECB har för reserven fastställt normportföljer enligt valuta. Avkastningen på valutareserven och riskerna i den följs upp löpande.

Europeiska centralbankens valutareserv uppgick vid utgången av 2002 till ca 43,0 miljarder euro. Förvaltningen av reserven beskrivs närmare i ECB:s årsrapport.

Övrig verksamhet

Internationell verksamhet

EU-kommittéer

EU:s Ekonomiska och finansiella kommitté (Economic and Financial Committee, EFC) bereder bland annat EMU-ärenden för Europeiska unionens råd i dess sammansättning av ekonomi- och finansministrar (Ekofinrådet). Kommittén består av representanter för EU-ländernas finansministerier och nationella centralbanker. Finlands Bank företräddes av bankdirektör Sinikka Salo med rådgivare Paavo Peisa som suppleant.

EU-kommittén för ekonomisk politik (Economic Policy Committee, EPC) medverkade i fråga om strukturpolitiken i utformningen av de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken samt i den övriga samordningen av EU-ländernas ekonomiska politik. Från Finlands Bank deltog rådgivare Tapio Peura.

Europeiska kommissionens rådgivande bankkommitté (Banking Advisory Committee, BAC) behandlade frågor som gällde reglering och tillsyn av banksektorn. Kommittéledamot från Finlands Bank var avdelningschef Heikki Koskenkylä fram till den 31 januari 2002 och från och med den 1 februari 2002 bankdirektör Pentti Hakkarainen. Från Finland deltog

vidare representanter för finansministeriet och Finansinspektionen.

Internationella regleringsbanken och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling

Chefdirektören för Finlands Bank deltog regelbundet i Internationella regleringsbankens (BIS) möten, som hålls sex gånger per år. På dessa sammanträden diskuterades bland annat internationella finansmarknadsfrågor.

I kommittéarbetet inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) medverkade representanter för Finlands Bank såsom tidigare. Finlands Bank är företrädd i tre kommittéer, som sammanträdde några gånger under året.

Internationella valutafonden

Finlands Bank sköter i Finland uppgifter och kontakter som har att göra med Internationella valutafonden (IMF). Det högsta beslutande organet i valutafonden är styrelsen. I styrelsen företräddes Finland av Finlands Banks direktionsordförande Matti Vanhala. Hans suppleant var direktions vice ordförande Matti Louekoski. Ansvar för valutafondens verksamhet har fondens direktion, som består av

24 ledamöter, och verkställande direktören, som också är ordförande i direktionen. Representant för den nordisk-baltiska valkretsen i valutafondens direktion var Ólafur Ísleifsson från Island. Från och med 2002 till och med 2003 svarar den isländska centralbanken för samordningen av valkretsens gemensamma ståndpunkter.

Valutafondens rådgivande internationella monetära och finansiella kommitté (International Monetary and Financial Committee, IMFC) sammanträdde två gånger under året. Efter sammanträdena gav kommittén ut en kommuniké om läget, utmaningarna och möjliga risker i den globala ekonomin och finanssektorn. Den nordisk-baltiska monetära och finansiella kommittén (Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee, NBMFC) sammanträdde också två gånger och beredde ställningstaganden och policy för IMFC-mötena och valkretsens gemensamma ståndpunkter i fondens direktion. Finlands Bank företrädde i kommittén av direktionens vice ordförande, Matti Louekoski. Också den beredande ställföreträdarkommittén sammanträdde två gånger. Ordförande i ställföreträdarkommittén var Kjell Peter Söderlund från Finlands Bank och sekretariatsuppgifterna sköttes av Finlands Banks internationella sekretariat.

Valutafondens viktigaste policyfrågor diskuterades på EU-nivå bland annat i Ekonomiska och finansiella kommittén. Kommittén och dess arbetsgrupp för IMF-frågor beredde gemensamma ståndpunkter, som antogs av Ekofinrådet vid formella och informella möten. Ståndpunkterna rapporterades till företrädaren för EU:s ordförandeland och representanterna för de övriga EU-länderna i valutafondens direktion. Denna EU:s strävan efter en starkare roll i IMF-frågor har för sin del också påverkat samordningen av de nordiska och de baltiska ländernas ståndpunkter.

Tillsammans med FN och regionala institutioner för utvecklingsfinansiering deltog valutafonden i det internationella samarbetet för att bygga upp fattiga länders ekonomi. Med samma tema höll FN en internationell konferens om utvecklingsfinansiering i Mexiko i mars där också en representant för Finlands Bank deltog. Större än Mexikokonferensen var världstoppmötet om hållbar utveckling som hölls i Johannesburg under sensommaren. Från Finland deltog en delegation men ingen representant för Finlands Bank.

Den tolfte stadseenliga översynen av Internationella valutafondens medlemskvoter slutfördes i slutet av januari 2003. Under

2002 fördes en livlig diskussion om kvotformlerna och storleken på medlemsländernas andelar. Kvoterna är viktiga framför allt för att de reglerar hur stor likviditet varje enskilt medlemsland har tillgång till och hur mycket landet vid behov kan låna. En kvothöjning understöddes främst av utvecklingsländerna, medan industriländerna ansåg valutafondens kapital räcka till för hantering av finansiella kriser. Finlands Bank har inte funnit skäl att tillstyrka en kvothöjning.

Valutafonden kan finansiera sin verksamhet inte bara med kapitalinsatser utan också vid behov genom lån från sina medlemsländer med goda finanser. För detta ändamål förfogar fonden över två lånearrangemang: General Arrangements to Borrow (GAB) som antogs 1962 och New Arrangement to Borrow (NAB) som antogs 1998. I det senare deltar också Finland. Valutafondens direktion förlängde i november NAB-avtalet med ytterligare fem år och samtidigt togs Chile med. Kreditlimiten på 34 miljarder SDR hölls oförändrad. Fondens direktion förlängde också GAB-avtalet med fem år räknat från december 2003. Vartdera lånearrangemanget är avsett att aktiveras endast i undantagsfall när det internationella finanssystemet bedöms vara hotat eller dess stabilitet i fara.

Statistik

Finlands Bank sammanställer den Finlandsstatistik som enligt ECBS statistikkrav skall föras över monetära finansinstitut (MFI) och annan finansverksamhet och betalningsbalansen. Utöver löpande statistikframställning ingår också en del statistiksamordning i samarbete med ECBS och Europeiska gemenskapernas statistikkontor Eurostat. I Finland söker man hålla kostnaderna nere genom aktivt samarbete framför allt med Statistikcentralen.

Sammanställning och publicering av statistik

Statistikavdelningens huvuduppgift är att ta fram ECBS-statistik, som nästan uteslutande utgörs av månads- och kvartalsstatistik med snäva tidtabeller. EMU-statistiken har harmoniserats till sina begrepp och klassifikationer och efter en övergångsperiod kan motsvarande statistik upprättad enligt nationella system slopas. Effektivitets- och rationalitetsmål styr framför allt valet av metod för insamling av basuppgifter. Det strukturella särdraget i den finländska finans- och företagssektorn, dvs. den stora andelen storföretag, möjliggör en effektiv insamling och sammanställning av statistik.

I bank- och räntestatistiken har inte bara begrepp och klassifikationer utan också insamlingen av basuppgifter harmoniserats. Under året förbereddes införandet av ny MFI-statistik och harmoniserad räntestatistik från och med 2003. I förberedelserna ingick handledning för uppgiftslämnarna och datateknik för insamling och sammanställning av statistik. Under 2002 fär-

digställdes datasystemet för kvartalsvisa finansräkenskaper, som började sammanställas mot slutet av året. Arbetet med att bygga upp ett nytt värdepappersregister fortsatte, och en översyn av den tekniska utformningen av betalningsbalansstatistiken inleddes.

Statistik som ECB tar fram över euroområdet publiceras som separata pressmeddelanden och i sin helhet i statistikbilagan till ECB:s månadsrapport och på ECB:s webbplats. Finlands Bank ger ut en omfattande statistisk översikt av finansmarknaden och separata statistikmeddelanden, som alla läggs ut på bankens webbplats. Statistik levereras också till Eurostat, Internationella valutafonden, Internationella regleringsbanken och OECD samt till finländska parter för vidare distribution. Upplysningar om statistiken ger bankens statistiktjänst.

ECBS- och EU-samarbete

Statistikskyldigheten manifesteras i att statistikkraven är inskrivna i gemenskapens regelverk. Beredningen av statistiklagstiftning och statistiksamarbetet förutsätter ett omfattande deltagande i ECB:s och Eurostats kommittéer och arbetsgrupper. I samband med beredningen av ECB-förordningar och -riktlinjer och EU-förordningar kommenterades bland annat författningstexter med detaljerade krav på innehållet i bland annat betalningsbalansstatistik, kvartalsvisa finansräkenskaper och statistik över offentliga finanser.

ECBS statistikkommitté och dess arbetsgrupper övervakade att medlemsländerna införde ändringarna i MFI-statistiken och den nya

räntestatistiken, eftersom dessa alltifrån basuppgifterna skall följa enhetliga principer. Kommittén har också till uppgift att övervaka kvaliteten på statistiken för penningmängdsmåttet M3 och bedöma nyttan och kostnaderna av nya statistikprojekt.

I fråga om betalningsbalansstatistiken gäller harmoniseringen bara färdig statistik, men den syftar också till att förbättra kvaliteten på statistiken. Dessa mål läggs fram i en EU-förordning under 2003. Samtidigt betonar ECB och Eurostat vikten av en närmare uppdelning av betalningsbalansstatistiken (t.ex. geografisk fördelning). Olika tillfälliga undergrupper arbetar med att ta fram gemensamma lösningar på praktiska statistikproblem. Harmoniseringen av insamlingen av betalningsbalansstatistiken förväntas inte leda till några snabba resultat, eftersom medlemsländernas statistiksystem i grunden är så olika.

Övrigt internationellt och inhemskt statistiksamarbete

Statistiksamarbetet med Internationella valutafonden, Internationella regleringsbanken och de nordiska länderna fortsatte som förut. Sökandet efter kostnadseffektiva metoder för insamling och framställning av statistik har lett till ett ökat bilateralt samarbete mellan Finland och andra EU-länder. Under 2002 bedrevs samarbete med bland annat Sverige, Danmark, Österrike och Irland inom flera statistikområden.

Samarbetet mellan Finlands Bank och Statistikcentralen syftar till att på ett kostnadseffektivt sätt uppfylla ECB:s och Eurostats statistikkrav och säkerställa en harmo-

niserad statistik. Befintlig statistik skall utnyttjas och överlappningar elimineras, medan ny insamling av statistik i möjligaste mån skall undvikas.

Ledningarna för Statistikcentralen och Finlands Bank behandlade i sedvanlig ordning frågor som gällde samarbetet kring ekonomisk och finansiell statistik. Särskild

vikt fästes vid beredningen av riktlinjer och ställningstaganden i ECBS- och Eurostatkommittéer, överenskommelserna om genomförandeansvar i Finland, samordningen av insamling och framställning av statistik, ömsesidig överlåtelse av statistik och den tekniska dataöverföringen. Exempel på praktiska resultat av samarbetet är

Statistikcentralens arbete med att utveckla statistiken över utrikeshandeln med tjänster, inklusive datainsamlingen. Finlands Bank betalar i utvecklingsskedet cirka hälften av kostnaderna för den enkätundersökning som behövs för statistiken.

Forskning

Monetär forskning

Finlands Bank eftersträvar en vetenskapligt högtstående forskning inom forskningsområden som är strategiskt viktiga för banken. Dessa är utveckling av penningpolitiska modeller, finansmarknaden i ett framtidsperspektiv och forskning och analys av Rysslands och de baltiska ländernas ekonomier. För forskningen svarar forskningsavdelningen och bankens forskningsinstitut för transitionsekonomier.

Inom forskningsprogrammet för penningpolitiska modeller utvecklas verktyg för penningpolitiska analyser och prognoser. Samtidigt studeras penningpolitiska strategier och informationsunderlag. Programmet inriktas på att utveckla analysverktygen för banken och på att hjälpa banken utveckla Eurosystemets verksamhet.

Inom programmet har den nya generationens makroekonomiska simuleringsmodeller tagits fram, bl.a. en ny prognos- och politikmodell för Finlands ekonomi samt en simuleringsmodell för Förenta staternas ekonomi utgående från en modell för euroområdet. Syftet med USA-modellen är att studera samspelet mellan euroområdets och Förenta staternas penningpolitik. Andra undersökningar inom programmet har gällt mätningen och uppkomsten av förväntningar (studierna har gällt förväntningarnas roll i den europeiska inflationsprocessen, inläringen i penningpolitiken samt den offentliga skuldens inverkan på inflationsförväntningar och penningpolitikens trovärdighet). Också den penningpoli-

tiska strategin har analyserats (undersökningarna har gällt penningmängdsmåttens informationsvärde för penningpolitiken, försök att förklara inflationens persistens, val av penningpolitisk strategi i en öppen ekonomi samt anbudsförfarandena i ECB:s penningpolitik).

Programmet för analys av finansmarknaden i ett framtidsperspektiv undersöker hur strukturovandlingen i den finansiella sektorn påverkar centralbankens och andra myndigheters uppgifter, bl.a. utövandet av penningpolitiken och värnandet om en stabil marknad. Med stöd av den forskning som bedrivits inom programmet kan Finlands Bank utveckla sin egen roll på finansmarknaden och delta i den diskussion som förs inom Europeiska centralbankssystemet om centralbankernas roll och uppgifter.

Undersökningarna inom programmet har bland annat inriktats på konsekvenserna av den tekniska utvecklingen och den internationella integrationen för bankerna och marknadsplatserna för värdepapper (studierna har gällt banksektorns produktivitet, avvecklingssystemens och värdepapperscentralernas effektivitet och konkurrens, nätverksbildningen inom avvecklingssystemen samt börs- och avvecklingssystemens skalintäkter). Föremål för studium har också varit utvecklingen mot digitaliseringen av betalningar och pengar. Undersökningarna inriktades bland annat på följande områden: vilken inverkan utvecklingen och konkurrensen i systemen för stora betalningar har på penningpolitikens genomslag och verksamhetsförutsättningarna för centralbanken, penningpolitiska konsekvenser av att sedlar

och mynt ersätts med elektroniska betalningsformer, centralbankens roll som tillhandahållare av betalningstjänster och konkurrensen i euroområdets internationella massbetalningssystem.

Forskningsresultaten rapporteras främst i form av diskussionsunderlag, som ges ut både i tryckt och i elektronisk version. Nyhetsbrevet Tutkimustiedote, som är riktat till allmänheten i Finland och ges ut enbart på finska, utkom 2002 med två nummer. Forskarnas artiklar publicerades också i internationella vetenskapliga tidskrifter.

I anslutning till de riksomfattande forskningsetiska normerna utarbetades under 2002 en instruktion för bankens forskningsverksamhet med regler för bland annat forskarnas rättigheter, skyldigheter och upphovsrätt till forskningsresultat och forskningsunderlag.

Det internationella samarbetet fortsatte i form av seminarier, forskarböcker och samarbetsprojekt. I april 2002 arrangerade forskningsavdelningen i samarbete med CEPR (Centre for Economic Policy Research) en konferens i Helsingfors med temat "Asset Markets and Monetary Policy". I september hölls en konferens om "Geography, Banking and Financial Markets" på Ständerhuset med Finlands Bank och SUEF (Société Universitaire Européenne de Recherches Financières) som arrangörer. Vidare höll forskningsavdelningen i november en internationell workshop under temat "Who will pay for bank insolvency". Workshopen hänförde sig till en tidigare studie om bankernas skyddsnet och likvidationsförfaranden.

Inom Europeiska centralbanks-systemet fortsatte forskningssamarbetet bland annat genom medverkan i samordningsmöten med euroområdets forskningschefer och projektet för undersökning av den penningpolitiska transmissionsmekanismen, som slutfördes. Nya samarbetsprojekt inleddes i samarbete med två forskningsnätverk under samordning av Europeiska centralbanken: European Business Cycle Network samt forskarnätverket mellan Europeiska centralbanken och Frankfurtuniversitetets centrum för finansiell forskning (CFS).

Forskning kring transitionsekonomierna

Forskningsinstitutet för transitionsekonomier har fyra verksamhetsområden som stöder varandra: forskning, analys, informationstjänst och myndighetssamarbete. Institutet bedriver i huvudsak politikinriktad makroekonomisk forskning främst fokuserad på monetära och finansekonomiska frågor.

Forskningsresultaten publiceras i institutets Discussion Papers-serie. I sin slutliga form ges rapporterna gärna ut även i externa tidskrifter och andra publikationsserier. Seminarieföreläsningar, debattartiklar m.m. ges ut i institutets elektroniska publikationsserie BOFIT Online. Under 2002 utökades samarbetet med det inhemska och det internationella forskarsamfundet.

Centrala forskningsområden 2002 var bland annat den ryska ekonomins beroende av oljeexporten och sambandet mellan det finansiella systemet och den ekonomiska tillväxten i transitionsekonomierna.

Forskningsinstitutets serie för ekonomiska översikter omfattar en veckoöversikt på finska och engelska (Idäntalouksien viikko respektive Russian and Baltic Economies – The Week in Review), en månadsöversikt på engelska (Russian Economy – The Month in Review) och en tvåmånadersöversikt på engelska (Baltic Economies – Bimonthly Review). Översikterna

har tagits emot positivt och upplagorna har fortsatt att växa. Översikten över Baltikum började ges ut varannan månad i stället för kvartalsvis. Institutets alla publikationer ges också ut i nätversion – en utgivningsform som vinner alltmer terräng (i siffrorna i tabell 4 ingår inte publikationssökningarna på institutets webbplats). Enligt användarstatistiken uppgår antalet besök på institutets webbplats till ca 50 000 per månad.

Institutets informationstjänst, som är unik i sitt slag åtminstone i Norden, utvecklades framför allt inom områdena elektronisk informationssökning och informationshantering.

Myndighetssamarbetet ökade i takt med att Europeiska centralbankssystemet befäste sin ställning. Institutets gästforskarprogram är en viktig del av forskningsverksamheten och det internationella samarbetet. Programmet hade tiotals sökande; sex kunde antas som gästforskare för 2003.

Information och publikationer

Europeiska centralbankens och euroområdet nationella centralbankers gemensamma informationskampanj Euro 2002 och Finlands Banks egen eurokampanj med start hösten 2001 pågick under hela inväxlingsperioden till utgången av februari 2002. Utom för själva kontantutbytet visade medborgarna stort intresse för de nya eurosedlarnas äkthetsdetaljer och för praktiska frågor, såsom hur den nya valutan skall uttryckas i skrift i olika sammanhang och vilka ekonomiska konsekvenser den monetära unionen får. Telefonrådgivningen euroinfo utnyttjades flitigt hela året. Den grupp anställda som specialiserat sig på EMU-frågor hade under året talrika framträdanden för studerande och olika medborgargrupper. Mot slutet av året fokuserades informationen på presentation av Finlands Banks ställning och uppgifter i den monetära unionen. Banken fick många förfrågningar, också från utlandet, om möjligheterna att få euromynt för numismatiska ändamål.

Finlands Bank fortsatte att aktivt sprida information om sitt deltagande i det penningpolitiska beslutsfattandet i euroområdet och i Europeiska centralbankssystemets övriga verksamhet. Särskilt medlemmarna i bankens direktion framträdde i offentligheten och gav intervjuer i massmedierna. En viktig del av bankens informationsverksamhet och den inhemska ekonomisk-politiska debatten var

fortfarande den presskonferens som chefdirektören höll i samband med utgivningen av tidskriften Euro & talous. Två gånger under året i samband med utgivningen av tidskriften publicerades också Finlands Banks makroekonomiska prognos.

I ECB:s och ECBS kommitté för extern information dryftades bl.a. informationen om den gemensamma penningpolitiken. Kommittén utvärderade informationen och diskuterade metoder att effektivera den.

Finlands Bank gav varje kvartal ut två tidskrifter: Euro & talous på finska och Bank of Finland Bulletin på engelska. Om Euro & talous genomfördes en läsundersökning. Årsberättelsen gavs ut på finska, svenska och engelska. Bankfullmäktige gav utom sin årliga berättelse i november 2002 på finska och svenska ut en s.k. lägesrapport om stabilitets- och tillväxtpakten. Boken Suomen rahat omarbetades och utkom på finska och engelska våren 2003.¹

Finlands Bank översatte ECB:s viktigaste publikationer till finska, såsom årsrapporten och de tolv månadsrapporterna. Banken svarade också för produktionen och utgivningen av månadsrapporterna på finska. Banken svarade vidare för översättningen av den s.k. GD-

¹ En förteckning över bankens publikationer 2002 ingår som bilaga. De publikationer som utgivits av Finlands Bank och forskningsinstitutet för transitionsekonomier och många av ECB:s publikationer finns också på bankens webbplats (www.bof.fi).

Tabell 4.
Finlands Banks publikationer, upplagor 2002

Årsberättelsen	
– på finska	3 000
– på svenska	700
– på engelska	1 800
Euro & talous	7 100
Bank of Finland Bulletin	5 400
Publikationer i serie A	2 300
Publikationer i serie E	2 000
Diskussionsunderlag	
– på finska	600
– på engelska	1 400
Nyhetsbrevet Tulkimustiedote	6 400
Forskningsinstitutet för transitionsekonomier*	
– BOFIT Discussion Papers	1 200
– The Week in Review	
– på finska	1 000
– på engelska (endast på nätet)	1 100
– Russian Economy – The Month in Review	1 200
– Baltic Economies – Bimonthly Review	900
Finansmarknaden, statistisk översikt	850
Finlands betalningsbalans – månadsstatistik	500
Finlands betalningsbalans – årsstatistik	500
Betalningsbalans och utlandsställning	500
Direktinvesteringarna i Finlands betalningsbalans	500
Finländska masskuldebrevslån	350

* För de publikationer som ges ut av forskningsinstitutet för transitionsekonomier finns också en direkt elektronisk sändlista.

rapporten (Den gemensamma penningpolitiken i euroområdet) och konvergensrapporten till finska och för översättningen till finska och svenska av vissa av ECB:s pressmeddelanden. En bok om ECB:s penningpolitik översattes till både finska och svenska och publicerades i början av året. Översättningen till finska av ECB-dokument ökade i början av året när offentligt samråd (public consultation) infördes. Hösten 2002 deltog banken i en läsundersökning angående ECB:s månadsrapport.

Resurser och resursanvändning

Budget och kostnadsutfall

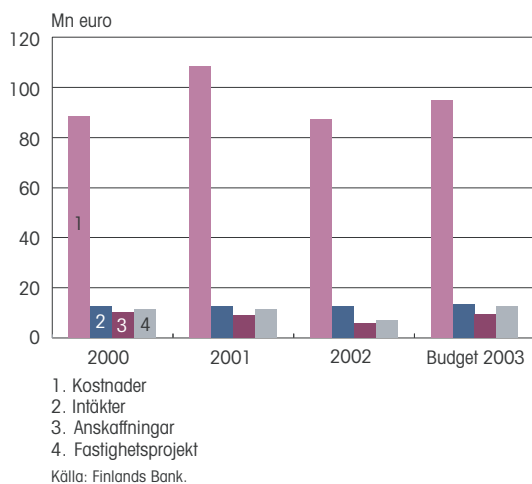
Finlands Bank baserar sin långsiktiga verksamhetsplanering på omvärldsanalyser och bakgrundsundersökningar om teman med relevans för planeringen. Dessa teman diskuteras vid de årliga strategiseminiarierna för högsta ledningen. Samtidigt utvärderas strategiutfallet till sina centrala delar och ställning tas till behovet av en eventuell översyn av de strategiska riktlinjerna. Under 2002 diskuterades strategin ingående i direktionen och med utgångspunkt i dessa diskussioner kommer riktlinjerna att ses över. Avdelningarna omsätter sedan strategin i praktisk verksamhet

under den årliga verksamhetsplaneringen.

Övergången till sedlar och mynt i euro medförde ännu i början av året stora engångskostnader för banken. En stor del av kostnaderna utgjordes av Finlands Banks och Eurosystemets informationskampanjer som var riktade till allmänheten. Banken hade också andra informationskostnader i anslutning till inväxlingen bland annat för kontakterna med samarbetspartnerna och för olika evenemang som banken stod för (figur 18 och tabell 5).

Arbetet med att effektivisera de interna tjänsterna fortsatte, bl.a. övergick banken till att anlita köpta tjänster till en del.

Figur 18.
Finlands Banks verksamhetskostnader och -intäkter
2000–2003

Tabell 5.

Finlands Banks verksamhetskostnader och -intäkter, miljoner euro

1. Verksamhetskostnader och -intäkter	Budget 2003	Utfall 2002	Utfall 2001	Utfall 2000
Kostnader				
Löner och arvoden	30,4	30,7	29,5	28,8
Sociala kostnader	4,2	3,8	3,8	3,8
Pensioner	16,1	13,5	13,6	12,0
Utbildning	1,8	1,2	1,4	1,3
Resor	2,0	1,8	1,8	1,5
ADB-tjänster	4,1	3,9	4,0	3,8
Övriga köpta tjänster	7,2	7,4	6,4	3,9
Fastighetskostnader	6,8	6,5	5,6	5,2
Övriga kostnader	5,9	4,5	4,2	4,3
Summa	78,7	73,4	70,1	64,5
Avskrivningar				
ADB-utrustning	1,8	0,4	2,1	2,8
Sedel- och mynthanteringsmaskiner	0,8	0,8	0,5	0,1
Byggnader	10,0	9,1	8,7	8,7
Övriga anläggningstillgångar	1,3	1,3	1,2	1,0
Summa	13,9	11,6	12,5	12,5
Summa	92,6	85,0	82,6	77,0
Anskaffning av sedlar	2,2	2,0	25,7	11,5
Summa verksamhetskostnader	94,8	87,0	108,3	88,5
Intäkter				
Kontantförsörjning	-0,8	-0,5	-1,7	-2,8
Tjänster till Finansinspektionen	-2,5	-1,9	-1,7	-1,6
Fastighetsintäkter	-7,9	-7,8	-6,8	-5,9
Övriga intäkter	-2,2	-2,2	-2,4	-2,4
Summa intäkter	-13,3	-12,5	-12,5	-12,6
Verksamhetskostnader och -intäkter, netto	81,5	74,5	95,6	75,9
2. Anskaffningar				
ADB-utrustning och datorprogram	7,0	4,3	3,8	2,9
Sedel- och mynthanteringsmaskiner	0,0	0,1	2,3	5,5
Övriga inventarier och maskiner	2,5	1,6	2,6	1,6
Summa anskaffningar	9,5	6,0	8,8	9,9
3. Fastighetsprojekt				
Huvudkontorsfastigheterna	8,7	4,5	10,7	10,1
Fastigheten i Vanda	3,6	2,0	0,8	0,7
Övriga fastigheter	0,1	0,4	0,0	0,3
Summa fastighetsprojekt	12,4	6,8	11,5	11,1
Källa: Finlands Bank.				

Utvecklingskostnaderna för banksystemen var extremt höga på grund av centrala system som moderniserades. I det s.k. Hermesprojektet, som inletts 2000, fattades beslut om val av övergripande

system för att ersätta det gamla. I systemprojekten deltog förutom egen personal också en hel del utomstående konsulter.

Kostnadsmedvetenhet och en effektiv ekonomi hör till de strate-

giska riktlinjerna för bankens verksamhet. Konkret tog sig detta uttryck i att avdelningarna bland annat såg över sina arbetsprocesser och utvecklade sin dataanvändning.

Informationsteknik

Efter införandet av sedlar och mynt i euro fokuserades IT-utvecklingen på datasystemen för betalningssystem och placering av valutareserven, systemarkitekturen för analysystemen och starten av några stora statistiksystemprojekt.

I fråga om betalningssystemen nåddes en viktig etapp när det tekniskt moderniserade RTGS-systemet togs i drift i Microsoftmiljö. Unisis-centraldatorernas tid var därmed till ända i Finlands Bank. Den nya teknikens möjligheter i betalningförmedlingen demonstrerades experimentellt i det s.k. E-settlementprojektet. Samtidigt testades datasäkerhetslösningar som bygger på smarta kort och som kommer att införas 2003.

Valet och idriftsättningen av ett programpaket för datasystemet för placering av valutareserven förbereddes noga. Projektet har omfattande verkningar över avdelningsgränserna och berör fyra avdelningars verksamhet och arbetsprocesser. De offererade programpaketens lämplighet och användning undersöktes bl.a. genom tester i bankens miljö.

I fråga om den långsiktiga utvecklingen av systemarkitekturen för bankens analysprogram beslutades att programpaketet skulle samordnas med nuvarande program och samarbetet med ECBS intensi-

fieras. Internetbaserade lösningar började tillämpas som ett nytt användargränssnitt för ekonomernas s.k. PATU-program¹ och för distribution av elektroniska rapportformulär till organisationer under tillsyn. För bankens statistik startades flera stora systemprojekt, bl.a. datainsamling avseende värdepapper och en total ombyggnad av systemet för betalningsbalansstatistik. Dataöverföringen i ECBS-systemen sågs över.

Bankens webbplats byggdes om till både innehåll och utseende. En terminal för bläddring i offentliga dokument ställdes till allmänhetens förfogande i banken. Utvidgade Internettjänster för personalen, mobila arbetsplatser och handdatorer var föremål för utveckling och testning. Det långvariga s.k. ELLA-projektet slutfördes när bankens pensionsberäkningssystem togs i drift.

De viktigaste projekten i ECBS IT-kommitté och dess arbetsgrupper var bland annat att utveckla en gemensam IT-strategi, påbörja omstruktureringen av datakommunikationsnätet och förbereda EU-kandidatländerna för IT-anslutning.

Uppdateringen av Microsoft-programmen startade med serverna för de viktigaste banksystemen.

¹ PATU = system till stöd för beslutsfattandet.

Den smartkortsbaserade autentisering framskred så långt att det blev möjligt att fatta beslut om utrustning och förfaringssätt och att göra testinstallationer. De för användarna konkret synliga arbetsstationsförändringarna i samband med Microsoftuppdateringen och införandet av smartkortsbaserad identifiering uppskötts till 2003. Microsoft ändrade sin licens- och underhållspraxis mitt under perioden, vilket orsakade betydande merkostnader.

Trots att resurserna i hög grad koncentrerades på utveckling av ny teknik kunde en god servicenivå upprätthållas för den centraldatorbaserade produktionen för TARGET och Atlas. Skador på grund av virusattacker och andra hot mot datasäkerheten kunde undvikas. Servicetillgängligheten var totalt sett fortsatt god.

Kvalitetsarbetet inriktades på inspektioner för att säkerställa de pågående projektens och systemarbetets kvalitet. Utdebiteringen av IT-kostnaderna på användarnas utvecklingsområden utvecklades och förklarades.

Användarna drabbades inte av några nämnvärda störningar på något delområde. Vissa förskjutningar i tidtabellerna även in på följande år måste godkännas, men de påverkade främst utbudet av nya tjänster. Målen för ECBS-samarbetet uppnåddes helt enligt plan.

Personal

Målet för bankens personal- och arbetsgivarpolitik är en konkurrenskraftig arbetsgivare med en rätt dimensionerad, kompetent och engagerad personal.

Personaladministrationen fokuserades 2002 på personalstrukturella åtgärder, resursallokering, ledarskap, kompetens och arbetshälsa.

Resursallokering och personalstruktur

Vid slutet av 2002 hade banken 673,5 anställda, av vilka 536,5 tjänstgjorde på huvudkontoret och 137 vid Helsingfors-Vanda regionbyrå och avdelningskontoren. Antalet anställda minskade från året innan med 7 %.

Trots nyrekryteringar (40) är personalens medelålder fortfarande hög, 45 år, och 46 % av alla anställda är över 50 år. I expertbefattningar tjänstgjorde 38,5 % av personalen. Den relativa andelen experter har under de senaste fem åren ökat med ca 10 procentenheter. Andelen kvinnor uppgick till 55 % och visstidsanställda till 6 %.

Vid Europeiska centralbanken tjänstgjorde 15 personer med lång tjänstledighet från Finlands Bank.

Efter övergången till euro och omorganiseringen av kontantförsörjningen har kontantförsörjningsuppgifterna för Finlands Bank avsevärt minskat. Antalet anställda i kontantförsörjningen minskade under 2002 med 35. Minskningen uppnåddes genom färre visstidsanställningar och individuella avgångslösningar för personer nära pensionsåldern.

Den långsiktiga personalplaneringen fokuserades på omvärdering

och omorganisering av arbetsuppgifterna för anställda som går i pension 2003–2005, personalutnyttjande över avdelningsgränserna och kompetensöverföring. För avdelningarna vid huvudkontoret ställde ledningen som mål att högst hälften av vakanserna efter anställda som gått i pension får tillsättas på nytt.

Personalundersökningar

Till stöd för ledningen och cheferna upprättades ett personalekonomiskt bokslut. Vidare genomfördes en jämställdhetsundersökning och en extern jämförande undersökning om personalledarskap.

En attitydundersökning genomfördes vid banken och Finansinspektionen i december 2002.

I tillämpliga delar var den en uppföljning av undersökningen 2000. Resultaten utnyttjas i det praktiska ledarskapet och i utvecklingen av arbetsrutiner och -metoder.

Arbetsgivarpolitik

Enligt det treåriga tjänstekollektivavtalet med bankens personalförening inleddes arbetet med att slå ihop de två olika lönesystemen vid banken. Arbetet var klart i början av 2003. Målet var att skapa ett administrativt enkelt chefsverktyg som garanterar bättre lönejäm-förelser, underlättar rekryteringen av kritisk kompetens och bidrar till att hålla kompetensen kvar i banken.

Avtalsförhandlingar fördes om nya flexitidsregler, beredskapsersättningen, tillfälliga fönsterlösa arbetslokaler, kvällskiftstillägget, nattjouren för värdetransportörer och fördelningsgrunderna för regleringsmånen på 0,9 %.

I samband med omorganiseringen av kontantförsörjningen förde banken samarbetsförhandlingar med personalföreningen om anpassningsåtgärderna.

Pensionspolicy och -förvaltning

Finlands Bank är en självständig pensionsanstalt som svarar för finansieringen av personalens pensioner, betalar ut pensionsförmåner enligt statens pensionssystem och handlägger pensionsbesluten och utbetalningen av pensioner. Pensionsfinansieringen utvecklades mot fondering genom att tillgångar motsvarande de balanserade pensionsavsättningarna för första gången upptogs som pensionsfond med egen förvaltning. Beslutet inverkar inte på de anställdas nuvarande pensionsförmåner.

Målet för placeringspolicyn, som godkänts av bankens direktion, är att pensionsåtagandet 2012 skall vara täckt till minst 110 %. För underhåll och förvaltning av de fastigheter som överförts på pensionsfonden svarar bankens administrativa avdelning. Direktionen ansvarar för placeringen av tillgångarna. För ränte- och aktieplaceringar anlitas utomstående portföljförvaltare.

Finlands Bank betalade den 31 december 2002 ut pension till 796 personer, varav 71 % var kvinnor. Av pensionstagarna hade 35 gått i pension direkt från banken eller Finansinspektionen under 2002. Ålderspension betalades ut till 564 personer för totalt 11 268 428 euro och invalidpension till 74 personer för totalt 541 707 euro. Familjepension utbetalades till 107 personer för totalt 1 264 282 euro.

Personaltutveckling

Utbildningskostnaderna uppgick till 1,2 miljoner euro (3,8 % av lönesumman), vilket är en god nivå i jämförelse med övriga offentliga organisationer. Kostnaderna fördelades på fackutbildning (38 %), ledarskapsutbildning (8 %), kommunikations-, informations- och språkkurser (21 %) och datautbildning (33 %). Utbildningen minskade från året innan med 13 %, bland annat för att ledarskapsutbildningen då var betydligt mer omfattande än under 2002.

Utbildningssamarbetet mellan de nationella centralbankerna inom ECBS ökar för varje år. Finlands Bank deltog aktivt i utvecklingen och genomförandet av ECBS gemensamma utbildningsprogram. Det senaste gemensamma programmet är ECBS introduktionsprogram för nyanställda experter. Andra återkommande program är ledarskapsutbildningarna *Heading for Leadership* och *Transformational Leadership* samt kurser i mötes- och kommunikationsteknik. I dessa program deltog från Finlands Bank totalt 20 anställda.

I ekonomikurser som anordnades av andra centralbanker och Internationella valutafonden deltog totalt 9 personer från Finlands Bank och Finansinspektionen.

På grund av en alltmer globaliserad omvärld är språkutbildningen fortfarande ett viktigt område. År 2002 låg tyngdpunkten på engelska.

Det sista avsnittet i ledarskapsprogrammet från 2001 genomfördes i början av året. I utbildningen deltog 60 avdelnings- och byråchefer från banken och Finansinspektionen.

Inom informationstekniken inriktades utbildningen för slutanvändare på en effektivare användning av kontorssystemen och gavs främst i form av datakörtkursutbildning. Kompetensutvecklingen för dataexperterna fokuserades på en ny servermiljö med tillhörande verktyg för applikationsutveckling.

Teman för den ekonomiska utbildningen 2002 var: nya kapitaltäckningsregler för bankerna och konsekvenserna för finanstillsynen, bankernas kreditvärdering, makromodellering, tillämpningar av empiriska modeller, nationalräkenskaper och ekonomisk statistik. Utbildningssamarbetet med europeiska centralbanker, finanstillsynsmyndigheter och inhemska samarbetspartner fortsatte.

Med transitionsekonomiernas centralbanker fortsatte utbildningssamarbetet i form av totalt 8 seminarier och utbildningsbesök, med

sammanlagt 44 deltagare. Utbildningssamarbete förekom mest med den ryska centralbanken.

En del forskningsprojekt genomfördes i form av akademiska lärdomsprov. För dessa licentiat- och doktorsavhandlingar användes under året totalt 2,1 årsverken fördelat på tre olika projekt.

Arbetsmiljö

Enligt målsättning inriktades företagshälsovården alltmer på förebyggande verksamhet. Arbetshälсан främjades genom systematiska insatser inom områdena fritidsrekreation, organiserad motion och hälsoinformation.

Rehabiliteringsprinciper lades upp till stöd för arbetsgivarens beslut om tidigare rehabilitering och pensionsanstaltens beslut om rehabilitering. Målet är att förbättra arbetsförmågan för anställda som annars hotas av förtidspensionering. För experter arrangerades grupprehabilitering i samarbete med Folkpensionsanstalten och Suomen Selkänstituutti-Finnish Back Institute Oy.

Direktionen antog ett antidrogprogram för banken. Programmet fokuseras på förebyggande upplysningsverksamhet med öppen information om det årliga drogtestprogrammet och utförda tester.

Fastigheter och övriga innehav

Finlands Bank äger främst sådana fastigheter och aktier som behövs för bankens egen verksamhet. Obehövlig egendom säljs systematiskt så snart marknadsläget tillåter.

Bankens verksamhet bedrivs till största delen i egna fastigheter i vilka centralbankens stränga säkerhetskrav och beredskapskrav har beaktats. De lokaler som Finlands Bank och Finansinspektionen förfogar över har en sammanlagd yta på ca 47 500 m², varav banken hyr drygt 1 500 m² av utomstående. Av bankens lokaler har ca 40 600 m² hyrts till utomstående, främst kontantförsörjningsföretag som har nära samarbete med Finlands Bank och stränga säkerhetskrav för sin verksamhet. Kontorsfastigheten i Tammerfors har banken delvis hyrt till vanliga affärer och kontor.

Vid början av 2002 överfördes tre av bankens fastigheter i Finlands Banks pensionsfonds ägo när förvaltningen av bankens pensionsåtagande och den egendom som utgör täckning för pensionsåtagandet avskiljdes från bankens övriga verksamhet. Dessa var fastigheten Snellmansgatan 6, som 2001 totalrenoverades för Finansinspektionen, fastigheten Snellmansgatan 2, som renoveras för Finlands Banks myntmuseum och kontorsfastigheten i Tammerfors.

Den del av Vandafastighetens markområde som inte behövs för bankens verksamhet har planerats

för kontorshus med hög säkerhetsnivå. Finlands Bank har tillsammans med en utomstående samarbetspartner bildat aktiebolaget Säkerhetsdalen Fastigheter, som svarar för marknadsföringen av området och planeringen av säkerhetstjänsterna. Den första byggnaden i Säkerhetsdalen, kontorshuset för smartkorts- och säkerhetstryckeribolaget Setec, blev färdig i januari 2002.

Målet för bankens fastighetsförvaltning 2002 var kostnadseffektivitet, bättre lokalutnyttjande och ökad lokaleffektivitet. Dessutom gjordes nödvändiga ombyggnadsinvesteringar. Fastighetsinvesteringarna uppgick under året till sammanlagt 8,0 miljoner euro. De största investeringarna gick till ombyggnad av det tidigare posthuset vid Snellmansgatan 2 för Finlands Banks myntmuseum, renovering av den nya delen av bankens huvudbyggnad och nya ventilations- och kylmaskiner i fastigheten i Vanda.

Före ingången av 2002 hade banken sålt alla nedlagda avdelningskontors fastigheter, sist såldes kontorsfastigheten i S:t Michel i slutet av 2001. Två lägenheter, som använts som tjänstebostäder för anställda vid avdelningskontoren, såldes 2002.

HEX

Finlands Bank är med en andel på 7 % delägare i HEX-koncernens moderbolag HEX. Innehavet härstammar från Finlands Banks

tidigare aktieinnehav i Finlands Värdepapperscentral (APK). Värdepapperscentralen fusionerades 1998 med HEX genom en riktad emission.

HEX-koncernen omspannar hela börshandelskedjan, dvs. handel, clearing, avveckling och leverans samt registrering och förvaring av innehav. Koncernen har genom företagsköp expanderat till Baltikum.

I fråga om säkerhetshantering är Värdepapperscentralen tjänsleverantör åt Finlands Bank och hela Eurosystemet. Värdepapperscentralen använder i sin tur Finlands Banks checkkontotjänster för betalningarna inom värdepappersavvecklingen med centralbankspengar.

Setec

Finlands Bank äger 40 % av aktierna i Setec. Bolaget bildades för tio år sedan av Finlands Banks sedeltryckeri och 60 % av aktiestocken såldes 1998 till utomstående investerare. I Setecs verksamhet har sedelproduktionens andel minskat och tyngdpunkten flyttats över till smarta kort och ID-produkter.

Rahakontti

Finlands Bank äger en knapp majoritet av aktierna i Helsingfors Penningmarknadscentral, som trätt i likvidation. Bolagets affärsverksamhet har redan tidigare övertagits av Finlands Värdepapperscentral. Likvidationsförfarandet kommer att slutföras i början av 2003.

Bokslut

Balansräkning, miljoner euro

	31.12.2002	31.12.2001
Tillgångar		
Guld och guldfordringar (1)	515	497
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet (2)	8 694	8 871
Fordringar på Internationella valutafonden	816	899
Banktillgodohavanden, värdepapper, lån och andra tillgångar	7 878	7 972
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet (3)	721	794
Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet (4)	0	0
Banktillgodohavanden, värdepapper och lån	0	0
Fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner (5)	2 970	1 294
Huvudsakliga refinansieringstransaktioner	2 970	988
Långfristiga refinansieringstransaktioner	–	306
Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet (6)	1	2
Fordringar inom Eurosystemet (7)	3 605	769
Andel i ECB	70	70
Fordran för överförd valutareserv	699	699
Nettofordran för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet	2 836	0
Övriga tillgångar (8)	808	1 093
Euroområdets mynt	66	63
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	212	257
Övriga omsättningstillgångar	23	106
Diverse	507	666
Summa tillgångar	17 315	13 319

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

	31.12.2002	31.12.2001
Skulder		
Utelöpande sedlar (1)	5 853	2 374
Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner (2)	3 759	3 840
RTGS-konton (inklusive kassakrav)	3 759	3 840
Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet (3)	-	271
Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet (4)	5	1
Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet (5)	1	2
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet (6)	0	108
Inlåning och övriga skulder	0	108
Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF (7)	185	203
Skulder inom Eurosystemet (8)	2 159	891
Övriga skulder (9)	77	32
Värderegleringskonto (10)	689	1 053
Avsättningar (11)	3 120	3 140
Eget kapital (12)	1 304	1 149
Grundfond	841	841
Reservfond	463	309
Årets vinst (13)	163	254
Summa skulder	17 315	13 319

Resultaträkning, miljoner euro

	1.1–31.12.2002	1.1–31.12.2001
RÄNTEINTÄKTER (1)	442	509
RÄNTEKOSTNADER (2)	-209	-187
RÄNTENETTO (3)	233	322
REALISERADE VINSTER/FÖRLUSTER AV VALUTAKURSDIFFERENSER (4)	-215	105
REALISERADE PRISDIFFERENSER PÅ VÄRDEPAPPER (5)	94	97
FÖRÄNDRING AV AVSÄTTNINGAR FÖR VALUTA- OCH KURSRIKISER (6)	121	-202
NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER	233	322
NETTOANDEL AV DE MONETÄRA INKOMSTERNA (7)	14	0
ANDEL AV ECB:S VINST (8)	25	28
ÖVRIGA INTÄKTER FRÅN CENTRALBANKSVERKSAMHETEN (9)	15	3
RESULTATET AV CENTRALBANKSVERKSAMHETEN	287	353
ÖVRIGA INTÄKTER (10)	41	29
VERKSAMHETSKOSTNADER		
Personalkostnader (11)	-53	-63
Administrationskostnader (12)	-20	-19
Avskrivningar av anläggningstillgångar (13)	-3	-1
Sedelproduktionskostnader (14)	-2	-26
Övriga kostnader (15)	-10	-11
FÖRÄNDRING AV AVSÄTTNINGAR (16)	-77	-9
ÅRETS RESULTAT (17)	163	254

Bokslutsbilagor

	31.12.2002		31.12.2001	
Futurkontrakt i utländsk valuta, mn euro				
Köpekontrakt ¹	–		24,8	
Säljkontrakt ¹	–		218,5	
Aktier och andelar, nominellt värde, mn euro (Finlands Banks innehav inom parentes)				
Setec	2,7	(40 %)	2,7	(40 %)
Rahakontti ²	0	(52 %)	0	(52 %)
HEX, Helsingfors Värdepapper- och derivativbörs, clearingbolag	1,9	(7 %)	1,9	(7 %)
Bank for International Settlements	11,5	(1,67 %)	11,5	(1,67 %)
Bostadsaktier	6,3		6,3	
Fastighetsaktier	–		–	
Övriga aktier och andelar	0,1		0,1	
Summa	22,5		22,5	
Kalkylmässig andel av				
Värdepapperscentralens fond, mn euro	0,2		0,2	
Pensionsåtaganden, mn euro				
Finlands Banks pensionsåtaganden	412,6		396,1	
– därav täckt genom avsättningar	351,7		315,8	
Finlands Banks intressekontor, mn euro				
– inlåning	20,4		18,6	
– utlåning	7,8		7,7	

¹ Till medelkursen för respektive valuta på årets sista bankdag.

² Per 31.12.2002 återstående utdelning 35 495 euro.

Finlands Banks fastigheter

Fastighet	Adress	Byggnadsår	Volym ca m ³
Helsingfors	Fredsgatan 16	1883/1961	49 500
	Unionsgatan 33/Fredsgatan 19	1848/1954	50 500
	Snellmansgatan 6 ¹	1857/1892/2001	26 930
	Snellmansgatan 2 ¹	1901	3 200
	Ramsöuddsvägen 34	1920/1983/1998	4 600
Kuopio	Puutarhakatu 4	1993	11 900
Tammerfors	Hämeenkatu 13 ¹	1942	36 000
Uleåborg	Kajaaninkatu 8	1973	17 700
Åbo	Slottsgatan 20	1914	10 500
Vanda	Moskogsvägen 1	1979	311 500
Enare	Saariselkä	1968/1976/1998	6 100

¹ Överfört till Finlands Banks pensionsfond 1.1.2002.

Direktionen föreslår för bankfullmäktige att Finlands Banks vinst,
163 018 286,83 euro, disponeras så att hälften,
81 509 143,41 euro, överförs till reservfonden enligt
21 § lagen om Finlands Bank och återstoden,
81 509 143,42 euro, reserveras för statens behov.

Helsingfors den 26 februari 2003

FINLANDS BANKS DIREKTION

Matti Vanhala, ordförande

Matti Louekoski

Sinikka Salo

Pentti Hakkarainen

Kommentarer till bokslutet

Redovisningsprinciper

Finlands Bank tillämpar redovisningsprinciper och -metoder som antagits av ECB-rådet. Boksluten för 1999–2002 har upprättats enligt dessa harmoniserade principer.

Enligt 11 § lagen om Finlands Bank fastställer bankfullmäktige grunderna för bankens bokslut på framställning av direktionen.

År 2001 beslutades att bankens pensionsåtagande skulle hanteras genom en pensionsfond i bankens balansräkning. Syftet med arrangementet, som trädde i kraft vid början av 2002, är att sörja för att medlen för täckning av bankens pensionsåtagande placeras med högsta möjliga avkastning. En separat årsredovisning upprättas för pensionsfonden.

Uppställningsformen för resultaträkningen ändrades 2002. Efter posterna ”Realiserade vinster/förluster av valutakursdifferenser” och ”Realiserade prisdifferenser på värdepapper” redovisas förändringen av avsättningar för valuta- och kursrisker avseende dessa resultatposter. Enligt redovisningsprinciperna ökas/minskas avsättningarna med nettot av de ovannämnda posterna. Valutakurs- och prisdifferenserna påverkar således inte resultatet i boksluten för 2001 och 2002. Till denna del är resultaträkningen upprättad enligt den uppställningsform som rekommenderas av ECBS. Samtidigt ändrades posten ”Övriga intäkter från centralbanksverksamheten” till innehållet, och två nya poster, ”Andel

av ECB:s vinst” och ”Övriga intäkter”, lades till som ytterligare information. Resultaträkningen för 2001 har justerats enligt uppställningsformen för 2002.

Guld och poster i utländsk valuta

Posterna i utländsk valuta och guldet har i bokslutet omräknats till euro enligt marknadskurserna. Posterna i utländsk valuta har värderats valuta för valuta. Värdepapperelementen har värderats enligt värdepappersslag.

Värderingsdifferenser som beror på valutakurser redovisas separat från differenser som beror på prisförändringar på värdepapper. Differenser som beror på pris- och kursförändringar på guld redovisas i en post. Guldet har redovisats till marknadsvärde per den 31 december 2002.

Återförsäljnings- och återköpsförbindelser avseende värdepapper

Återförsäljningsförbindelser avseende värdepapper, dvs. omvända repor, har i balansräkningen redovisats som inlåning mot säkerhet på tillgångssidan. Återköpsavtal, dvs. repor, har i balansräkningen redovisats som utlåning mot säkerhet på skuldsidan. Värdepapper som sålts genom repor kvarstår i Finlands Banks balansräkning.

Fordringar och skulder mellan EU-ländernas nationella centralbanker

Fordringar och skulder mellan EU-ländernas nationella centralbanker har netto redovisats så att varje bank har en fordran eller en skuld gentemot ECB.

Anläggningstillgångar

Från och med räkenskapsåret 1999 har anläggningstillgångarna värderats till anskaffningskostnaden minus avskrivningar. Linjär avskrivning tillämpas. De linjära avskrivningarna görs under den förväntade ekonomiska livslängden för anläggningstillgångarna med början den andra kalendermånaden efter förvärvet.

Motposten till byggnader och markområden som i balansräkningen för 1999 aktiverats till marknadsvärde är värderegleringskontot. Avskrivningarna på byggnaderna har redovisats mot värderegleringskontot så att de inte påverkar resultatet.

De ekonomiska livslängderna är följande:

- datorer, kringutrustning och program, bilar: 4 år
- maskiner, inventarier: 10 år
- byggnader: 25 år.

Anläggningstillgångar värda under 10 000 euro avskrivs under anskaffningsåret.

Eurosedlar och monetära inkomster

ECB och de tolv centralbankerna i euroområdet, som tillsammans bildar Eurosystemet, har sedan den 1 januari 2002 gett ut eurosedlar.¹ Det totala värdet av utelöpande eurosedlar fördelas på centralbankerna den sista bankdagen i respektive månad enligt fördelningsnyckeln för sedlar². ECB har tilldelats 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar och resterande 92 % har fördelats på de nationella centralbankerna enligt fördelningsnyckeln för ECB:s kapital. Andelen redovisas i balansräkningen i skuldposten ”Utelöpande sedlar”. Skillnaden mellan värdet av eurosedlar som tilldelats den nationella centralbanken enligt sedelfördelningsnyckeln och värdet av eurosedlar som centralbanken faktiskt satt i omlopp bildar en räntebärande fordran eller skuld inom Eurosystemet. Dessa räntebärande³ fordringar eller skulder redovisas i delposten ”Poster inom Eurosystemet: nettofordran/nettoskuld för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet”. Finlands Bank redovisar en nettofordran.

Fordringar och skulder för eurosedlar inom Eurosystemet

¹ Europeiska centralbankens beslut av den 6 december 2001 om utgivningen av eurosedlar (ECB/2001/15), EGT L 337, 20.12.2001, s. 52.

² Fördelningsnyckeln för sedlar har härletts ur de procentandelar som erhålls genom att ECB:s andel avräknas från det totala värdet av utgivna eurosedlar och det resterande beloppet, som utgör de nationella centralbankernas andel, delas enligt fördelningsnyckeln för ECB:s kapital.

³ Europeiska centralbankens beslut av den 6 december 2001 om fördelning av de monetära inkomsterna för de deltagande medlemsstaternas nationella centralbanker från och med räkenskapsåret 2002 (ECB/2001/16), EGT L 337, 20.12.2001, s. 55.

justeras 2002–2007 med ett utjämningsbelopp för att den relativa inkomstfördelningen mellan de nationella centralbankerna inte skall förändras väsentligt från åren innan.

Justeringarna görs för skillnaden mellan det genomsnittliga värdet av utelöpande sedlar för varje nationell centralbank under perioden juli 1999–juni 2001 och det genomsnittliga värdet av sedlar som centralbanken under denna period hade blivit tilldelad enligt kapitalfördelningsnyckeln. Utjämningsbeloppen minskas stegvis varje år fram till den 31 december 2007. Därefter kommer de monetära inkomsterna att fördelas fullt ut i förhållande till de nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s kapital. Ränteintäkterna och -kostnaderna på dessa poster nettas över ECB:s konton och redovisas i posten ”Räntenetto”.

ECB-rådet har beslutat att ECB:s intjänade inkomster från sin andel på 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar skall fördelas på de nationella centralbankerna i form av en preliminär vinstutdelning⁴. Dessa monetära inkomster fördelas i sin helhet enligt ovan, förutsatt att ECB:s vinst för räkenskapsåret inte understiger ECB:s intjänade inkomster från utelöpande eurosedlar. De omkostnader ECB haft för utgivningen och hanteringen av eurosedlar kan genom beslut av ECB-rådet avräknas från de monetära inkomsterna. En preliminär fördelning av de

⁴ ECB:s beslut av den 21 november 2002 om fördelning av Europeiska centralbankens inkomster av eurosedlar i omlopp på de deltagande medlemsstaternas nationella centralbanker (ECB/2002/9), EGT L 323, 28.11.2002, s. 49.

monetära inkomsterna för 2002 gjordes den andra arbetsdagen 2003.⁵ Från och med 2003 fördelas vinsten vid slutet av varje kvartal.

Poster utanför balansräkningen

Valutaterminerna inräknas i netto-genomsnittskostnaden för valuta-positionen. Vinster och förluster av poster utanför balansräkningen behandlas på samma sätt som vinster och förluster av poster i balansräkningen.

Redovisningsprinciper för resultaträkningen

Intäkterna och kostnaderna redovisas enligt prestationsprincipen.

Realiserade intäkter och kostnader resultatförs. Realiserade valutakursvinster och -förluster redovisas till daglig nettogenomsnittskurs. Vinster och förluster på grund av förändringar i värdepapperspriserna har redovisats enligt genomsnittskostnadsmetoden.

Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderingskontot.

Orealiserade förluster resultatförs när de är större än motsvarande realiserade värderingsvinster som tidigare tagits upp på värderingskontot i balansräkningen. Resultatförda, realiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsperiod. Om realiserade förluster i ett värdepappersslag eller en valuta resultatförs i bokslutet justeras nettogenomsnittskost-

⁵ Redovisas i resultaträkningen i posten ”Övriga intäkter från centralbanksverksamheten”.

naden för värdepappersslaget eller nettogenomsnittskursen för valutan på motsvarande sätt före ingången av följande räkenskapsperiod.

Orealiserade förluster och vinster (netto) särredovisas per värdepappersslag och valuta och för guldinnehavet.

Differensen mellan anskaffningskostnaden och det nominella värdet för värdepapperen resultatförs under löptiden.

Finlands Banks resultaträkning innehåller intäkterna och kostnaderna för Finlands Banks pensionsfond och Finansinspektionen.

Kommentarer till balansräkningen

Tillgångar

1. **Guld och guldfordringar**

Finlands Bank har 1 577 069 troy-uns guld som i bokslutet upptagits till marknadsvärde. I likhet med de övriga nationella centralbankerna i Eurosystemet överförde Finlands Bank vid början av räkenskapsåret 1999 cirka 20 % av sitt guld till ECB.

2. **Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet**

I valutafordringarna ingår särskilda dragningsrätter och Finlands medlemsandel i Internationella valutafonden, banktillgodohavanden, värdepapper och andra valutaposter. Finlands Bank överförde vid början av räkenskapsåret 1999 en del av sina fordringar i dollar och yen till ECB, och dessa utgör tillsammans med den ovannämnda guldposten Finlands Banks andel av ECB:s reservtillgångar.

3. **Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet**

I posten ingår banktillgodohavanden och värdepapper.

4. **Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet**

Här ingår huvudsakligen saldon på konton i centralbanker i EU-länder som inte hör till Eurosystemet.

5. **Fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner**

Posten omfattar ställningen på balansdagen för sådana instrument som används i penningpolitiken.

6. **Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet**

Här ingår konton i kreditinstitut i euroområdet.

7. **Fordringar inom Eurosystemet**

Här ingår Finlands Banks andel av ECB:s kapital, en fordran på ECB för överförd valuta- och guldreserv, nettofordran för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet och övriga nettofordringar på EU-ländernas centralbanker.

8. **Övriga tillgångar**

I posten ingår mynt i euroområdet, värdepapper upptagna som investeringstillgångar och anläggningstillgångar (byggnader, maskiner och inventarier). Vidare ingår för 2002 pensionsfondens tillgångar och placeringar, poster som hänför sig till värderingen av poster utanför balansräkningen samt resultatregleringar och övriga tillgångar.

Skulder

1. **Utelöpande sedlar**

Posten innehåller Finlands Banks andel av totalvärdet av utelöpande eurosedlar och de utelöpande sedlarna i mark per den 31 december 2002.

2. Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

De banker som har ett RTGS-konto i Finlands Bank uppfyller sitt kassakrav så att medelvärdet av de dagliga saldona på deras RTGS-konto under uppföljningsperioden skall vara minst lika stort som deras kassakrav.

3. Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet

I posten ingår 2001 kontantsäkerheter som Finlands Bank mottagit av kreditinstituten vid övergången till euro.

4. Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet

I posten ingår skulder i euro till andra kreditinstitut än sådana som omfattas av kassakravet.

5. Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet

Här ingår saldona på s.k. lorokonton som innehas av internationella organisationer och utländska banker.

6. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet

Repor för förvaltning av valutareserven redovisas här.

7. Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF

Posten, som ursprungligen uttrycktes i SDR, hänför sig till Internationella valutafonden.

8. Skulder inom Eurosystemet
Fordringarna och skulderna mellan de nationella centralbankerna har nettats, och Finlands Bank har ett saldo gentemot ECB.

9. Övriga skulder

Här ingår resultatregleringar och övriga skulder.

10. Värderingskonto

På värderingskontot redovisas uppskrivningar av markområden och byggnader samt värderingsdifferenser beroende på ändrad redovisningspraxis.

Här redovisas också orealiserade värderingsvinster på grund av marknadsvärdering av valutaposter och värdepapper.

Uppskrivningarna av pensionsfondens fastigheter överfördes 2002 från värderingskontot till avsättningar (se Avsättningar nedan).

11. Avsättningar

Här ingår samtliga avsättningar.

Enligt 20 § lagen om Finlands Bank kan avsättningar göras i bokslutet, om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper. Sådana avsättningar upplöstes för 121 miljoner euro, motsvarande nettot av valutakursförlusterna och prisdifferenserna. Utöver en pensionsavsättning gjordes en avsättning på 65 miljoner euro enligt 20 § lagen om Finlands Bank för att trygga realvärdet av bankens fonder; avsättningarna av denna typ uppgick den 31 december 2002 till 2 768 miljoner euro.

Uppskrivningarna av pensionsfondens fastigheter överfördes 2002 från värderingskontot till denna balanspost. Finlands Banks pensionsåtagande uppgår sammanlagt till 413 miljoner euro, varav 85 % (352 miljoner euro) är täckt.

12. Eget kapital

Här ingår bankens grundfond och reservfond.

13. Årets vinst

Vinsten för räkenskapsåret 2002 blev 163 miljoner euro.

Kommentarer till resultaträkningen

1. Ränteintäkter

Största delen av ränteintäkterna består av ränteintäkter från valutareserven och ränteintäkter från fordringarna inom Eurosystemet.

2. Räntekostnader

Av räntekostnaderna utgör 68 miljoner euro räntor på inestående kassakravsmedel. Räntekostnaderna för skulderna inom Eurosystemet och för TARGET-saldon som innehas av centralbanker i EU-länder utanför Eurosystemet uppgick till 102 miljoner euro. Räntan på skulden och fordran för ECB:s sedelandel, tilldelningen enligt kapitalfördelningsnyckeln och den åtföljande justeringen har netto-redovisats till ett belopp av 31 miljoner euro.

3. Räntenetto

Räntenettet utgjorde 233 miljoner euro.

4. Realiserade vinster/förluster på valutakursdifferenser

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas valuta för valuta varje bokföringsdag. Vid försäljning av poster i utländsk valuta realiseras en vinst eller en förlust. År 2002 realiserades förluster från valutakursdifferenser för 215 miljoner euro.

5. Realiserade prisdifferenser på värdepapper

Varje värdepappersslag värderas separat i bokföringen. När ett värdepapper säljs realiseras en vinst

eller en förlust. Till följd av prisdifferenserna på värdepapper realiserades 2002 en vinst på 94 miljoner euro.

6. Förändring av avsättningar för valuta- och kursrisker

Avsättningar upplöstes 2002 för 121 miljoner euro.

7. Nettoandel av de monetära inkomsterna

Här upptas nettosumman av de monetära inkomster som betalats in till Eurosystemet respektive återfördelats från Eurosystemet. De monetära inkomsterna för varje nationell centralbank 2002 utgjordes av skuldbasen multiplicerad med räntan på huvudsakliga refinansieringstransaktioner. Skuldbasen består av följande poster: utelöpande eurosedlar och nationella sedlar, skulder till kreditinstitut inom euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner, nettoskulder inom Eurosystemet på grund av TARGET-transaktioner och nettoskulder inom Eurosystemet för tilldelade eurosedlar inom Eurosystemet. Ränta som erlagts på skulder som ingår i skuldbasen avräknas från de monetära inkomsterna före sammanräkning med motsvarande inkomster för de övriga nationella centralbankerna. Eurosystemets sammanräknade monetära inkomster fördelas på de nationella centralbankerna enligt kapitalfördelningsnyckeln.

8. Andel av ECB:s vinst

Posten innehåller 25 miljoner euro i vinstutdelning från ECB för 2001.

9. Övriga intäkter från centralbanksverksamheten

I posten ingår dividender, expeditionsavgifter, provisioner och övriga intäkter. Här ingår också 10 miljoner euro från ECB i preliminär vinstutdelning av monetära inkomster.

ECB:s intjänade monetära inkomster avräknades 2002 enligt beslut av ECB-rådet med 118 miljoner euro i kostnader för utgivning och hantering av eurosedlar. Kostnaderna gällde upprättandet av en strategisk sedeldepå för Eurosystemet.

10. Övriga intäkter

I posten ingår 14 miljoner euro i Finansinspektionens tillsynsavgifter, 18 miljoner euro i intäkter från Finlands Banks pensionsfond och diverse övriga intäkter.

11. Personalkostnader

Lönekostnaderna uppgick till 36 miljoner euro. Semesterlöneskuld redovisades för första gången 2001, vilket ökade lönekostnaderna för 2001 med motsvarande belopp. De sociala kostnaderna uppgick till 17 miljoner euro. Däri ingår utbetalda pensioner för 14 miljoner euro.

12. Administrationskostnader

Här redovisas hyror, möteskostnader, kostnader för intressegrupper, kostnader för köpta tjänster och kontorsartiklar. Som administrationskostnader redovisas också kostnaderna för utbildning, tjänsteresor och rekrytering.

13. Avskrivningar av anläggningstillgångar

På anläggningstillgångarna gjordes avskrivningar för 3 miljoner euro.

14. Sedelproduktionskostnader

Sedelproduktionskostnaderna uppgick till 2 miljoner euro.

15. Övriga kostnader

Största delen av övriga kostnader hänför sig till användning och underhåll av fastigheter.

16. Förändring av avsättningar

För pensionsåtagandet gjordes en avsättning på 12 miljoner euro.

Utöver pensionsavsättningen gjordes andra avsättningar enligt 20 § lagen om Finlands Bank för 65 miljoner euro.

17. Årets resultat

Vinsten för räkenskapsåret 2002 blev 163 miljoner euro. Direktio-
nen föreslår för bankfullmäktige att
81,5 miljoner euro av vinsten reser-
veras för statens behov.

Revisionsberättelse

I egenskap av revisorer utsedda av riksdagen har vi verkställt granskning av Finlands Banks bokföring, bokslut och förvaltning för räkenskapsåret 2002 enligt god revisionssed.

Bankens revisionsenhet har under räkenskapsåret granskat bankens bokföring och verksamhet. Vi har tagit del av berättelserna från den interna revisionen.

Vi har läst bankens årsberättelse och av direktionen fått redogörelser för bankens verksamhet.

CGR-samfundet Arthur Andersen Oy har granskat bankens räkenskaper och bokslut i enlighet med artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. Vi har tagit del av den rapport av den 28 februari 2003 som upprättats över granskningen.

Bokslutet är uppgjort i enlighet med gällande bestämmelser och de bokslutsprinciper som fastställts av riksdagens bankfullmäktige. Bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om bankens ekonomiska ställning och resultatbildning.

Vi föreslår att resultaträkningen och balansräkningen fastställs för det granskade räkenskapsåret. Vi tillstyrker att räkenskapsårets resultat disponeras enligt direktionens förslag.

Helsingfors den 27 mars 2003

Johannes Leppänen

Juha Karpio

Reino Majala CGR

Iivo Polvi OFR GRM

Matti Saarinen

./ Kalervo Virtanen CGR

Utfåtande

enligt definitionen i artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet

I egenskap av oavhängiga externa revisorer enligt definitionen i artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet, rekommenderade av ECB-rådet och utnämnda av Europeiska unionens råd har vi granskat Finlands Banks bokföring och bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2002. Bokslutet, som avgetts av direktionen, omfattar resultaträkningen, balansräkningen och bilageuppgifterna.

Bokslutet ävensom bokslutspresentationen har granskats i tillräcklig omfattning för att få bekräftat att bokslutet inte innehåller väsentliga fel eller brister.

Enligt vår mening är bokslutet uppgjort enligt de redovisningsprinciper och -metoder som 5.12.2002 godkännts av ECB-rådet. Bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om Finlands Banks verksamhetsresultat och dess ekonomiska ställning.

Helsingfors den 28 februari 2003

ARTHUR ANDERSEN OY
CGR-samfund

Eija Niemi-Nikkola
CGR

Arthur Andersen Oy är varken direkt eller indirekt ett dotterbolag eller intresseföretag till Arthur Andersen LLP eller Andersen Worldwide SC och samarbetar inte heller med dessa samfund.

Bilagor

Penningpolitiska åtgärder inom Eurosystemet 2002

Januari

ECB-rådet beslutade den 3 januari 2002 om tilldelning av 20 miljarder euro vid varje långfristig refinansieringstransaktion under 2002.

Tilldelningsbeloppet kan justeras under året om likviditetsbehovet utvecklas i en oväntad riktning.

Juli

ECB-rådet beslutade den 10 juli 2002 att minska tilldelningen vid varje långfristig refinansieringstransaktion under andra halvåret 2002 från 20 miljarder euro till 15 miljarder euro. Tilldelningsbeloppet kan justeras vid början av 2003.

December

ECB-rådet beslutade den 5 december 2002 att sänka den lägsta an-

budsräntan på de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna med 0,50 procentenheter till 2,75 % med verkan från och med den följande huvudsakliga refinansieringstransaktionen. Vidare sänktes räntan på utlåningsfaciliteten med 0,50 procentenheter till 3,75 % och räntan på inlåningsfaciliteten med 0,50 procentenheter till 1,75 % med verkan från och med den 6 december 2002.

ECB-rådet beslutade den 5 december 2002 att hålla referensvärdet för den årliga tillväxten i det breda penningmängdsmåttet M3 oförändrat på 4 ½ %.

Viktigaste finansmarknadsåtgärder 2002

Åtgärder av Europeiska centralbankssystemet

Mars

Europeiska centralbanken (ECB) och Europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR) offentliggjorde ett samrådsdokument om clearing och avveckling av värdepapper. Europeiska centralbankssystemet (ECBS) och CESR samarbetar om att upprätta europeiska standarder för clearing- och avvecklingssystem för värdepapper.

ECB lade fram ett samrådsdokument om säkerhetskraven för system för elektroniska pengar.

Juli

ECB publicerade ett samrådsdokument om standarder för övervakning av system för massbetalningar i euro.

Augusti

ECB gav ut en rapport om den finansiella strukturen och verksamheten i de tolv EU-kandidatländerna. Vidare publicerade ECB den andra utgåvan av rapporten över betalnings- och avvecklingssystemen i kandidatländerna.

September och november

ECB gav i september ut ett discussionsunderlag om elektroniska massbetalningar (E-payments in

Europe) och tillhörande samrådsdokument. I november höll ECB en konferens om elektroniska betalningar med tonvikt på nya inslag, säkerhetsfrågor och standardisering.

Oktober och december

I oktober tillkännagav ECB sitt beslut om den långsiktiga strategin för TARGET (TARGET2). Det nya systemet väntas bättre svara mot kundernas behov, garantera en kostnadseffektiv service och snabbt gå att anpassa till framtida behov, såsom utvidgningen av Europeiska unionen. Ett samrådsdokument om principerna och strukturen för TARGET2 publicerades i december.

I oktober gav ECB ut en rapport om euroområdets finansiella strukturer. Rapporten beskriver de finansiella strukturerna i euroområdet och i de enskilda länderna samt den senaste finansiella utvecklingen och integrationen.

ECB gav i oktober ett remissyttrande till finansministeriet om förslaget till en proposition om ändring av beredskapslagen.

I oktober publicerade ECB ett samrådsdokument om tekniska åtgärder för att göra det penningpolitiska styrsystemet effektivare.

Ny EU-lagstiftning och dess genomförande i Finland

Mars

Europaparlamentet och rådet antog direktiv om ändring av solvensmarginalkraven för liv- och skadeförsäkringsföretag. Solvensmarginalen är det kapital som försäkringsföretag måste ha som buffert mot oförutsedda händelser.

Europeiska kommissionen gav Europeiska värdepapperstillsynskommittén (CESR) två uppdrag att tekniskt bistå kommissionen enligt Lamfalussyrapporten. Uppdragen gäller förslagen till prospektivdirektiv och direktiv om marknadsmissbruk.

Mars och november

Europeiska kommissionen inledde i mars en andra remissrunda om ändring av investeringstjänstedirektivet. I november lade kommissionen fram ett förslag till direktiv om investeringstjänster och reglerade marknader. Det befintliga investeringstjänstedirektivet föreslås ändras så att också s.k. multilaterala handelssystem och värdepapperstransaktioner utanför den offentliga handeln omfattas av regleringen. Vidare föreslås en översyn av bestämmelserna om auktorisation och verksamhet i värdepappersföretag i EU-länder och en utvidgning av direktivets räckvidd.

Maj

Europeiska kommissionen inledde en andra remissrunda om öppenhetskrav för emittenter vars värdepapper har tagits upp till handel på en reglerad marknad. Remissrundan syftade till att ge kommissio-

nen underlag för ett författningsförslag till Europaparlamentet och rådet.

Europeiska kommissionen gav ut ett meddelande om framtidsperspektiven för clearing och avveckling av värdepapper och derivat i Europeiska unionen och tillhörande samrådsdokument.

Juni

Europaparlamentet och rådet antog ett direktiv om ställande av finansiell säkerhet. Direktivet skall göra det lättare att ställa och använda säkerheter och att realisera säkerheter när säkerhetsställaren blir insolvent. Direktivet gäller arrangemang där både säkerhetsställaren och säkerhetstagaren är en centralbank, ett finansinstitut, en myndighet eller en större organisation.

Europeiska kommissionen överlämnade till rådet och Europaparlamentet den sjätte lägesrapporten om handlingsplanen för finansiella tjänster.

Rådet nådde politisk överenskommelse om förslaget till direktiv om tjänstepensionsinstitut (institut som tillhandahåller kompletterande pensionsförmåner). Direktivet syftar till att säkerställa skyddet för framtida pensionstagare och främja en inre marknad för kompletterande pensionskydd.

Juni och juli

Europaparlamentet och rådet antog en förordning om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (s.k. IAS-standarder). Enligt förordningen skall noterade företag – även banker och försäkringsbolag – som är underställda en medlemsstats lagstiftning upprätta sin koncernredovisning i enlighet med

IAS-standarderna från och med det räkenskapsår som börjar den 1 januari 2005. Medlemsstaterna får tillåta eller kräva att noterade företag upprättar även sina årsredovisningar och onoterade företag sina årsredovisningar och koncernredovisningar i enlighet med IAS-standarderna.

Europeiska kommissionen lade i juni fram ett förslag till direktiv om ändring av direktiven om årsbokslut ("redovisningsdirektiven"). Förslaget syftar till att avlägsna alla föreliggande oförenligheter mellan redovisningsdirektiven och IAS och möjliggöra alternativ finansiell rapportering också i de företag som inte heller i fortsättningen berörs av IAS.

Juli

Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande betalningar i euro trädde i kraft avseende kortbetalningar och kontantuttag. I fråga om kontoöverföringar träder förordningen i kraft den 1 juli 2003.

September

Europaparlamentet och rådet antog ett direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter. Direktivet syftar till att främja den fria rörligheten för finansiella tjänster genom tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om distansförsäljning och konsumentskydd.

Europaparlamentet och rådet antog ett direktiv om försäkringsförmedling. Direktivet gäller verksamhet som består i att lägga fram och förbereda försäkringsavtal, ingå sådana avtal och bistå vid förvaltning av sådana avtal. Det

ställer minimikrav för inledande och bedrivande av försäkrings- och återförsäkringsförmedling enligt hemlandsregistrering även i andra medlemsstater.

Europeiska kommissionen begärde i september in kommentarer om behovet av översyn av regelverken för förvaringsinstituten för fondföretag. Enkäten riktades till myndigheter och berörda marknadsaktörer.

Oktober

Kommissionen lade fram ett nytt förslag till direktiv om uppköpserbjudanden. Förslaget syftar till att göra rättsläget tydligare när det gäller gränsöverskridande uppköpserbjudanden och att garantera skyddet av minoritetsaktieägarna i samband med sådana transaktioner. Europaparlamentet hade i juli 2001 förkastat det tidigare förslaget till motsvarande direktiv.

Europeiska kommissionen publicerade sin fjärde lägesrapport om genomförandet av handlingsplanen för riskkapital.

EU:s ekonomiska och finansiella kommitté lade för rådet fram en rapport med förslag om att Lamfalussygruppens rekommendationer till lagstiftningsprocess för värdepappersområdet också skall tillämpas på banker, försäkringsföretag och finanskonglomerat. Europeiska kommissionen lade rapporten ut på remiss.

November

Europaparlamentet antog slutligt direktivet om tillsyn över finanskonglomerat, som redan tidigare hade antagits av rådet. Direktivet innehåller bestämmelser om extra tillsyn över kreditinstitut, försäk-

ringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat.

Ett syfte med direktivet är att säkerställa kapitaltäckningen för finanskonglomeraten bland annat genom att förhindra att samma kapital samtidigt används som riskbuffert av två eller flera enheter i samma konglomerat.

Rådet nådde politisk överenskommelse om det nya förslaget till prospektdirektiv som lades fram av Europeiska kommissionen i augusti. Enligt förslaget skall ett prospekt som godkänts för emission av värdepapper i en medlemsstat kunna användas för erbjudande och emission av värdepapper i alla medlemsstater.

För att förenkla i livförsäkringslagstiftningen antog Europaparlamentet och rådet ett direktiv med samlad lagstiftning om branschen.

Europeiska kommissionen publicerade en rapport om sin syn på nya regelverk för kapitaltäckningen i banker och värdepappersföretag. Rapporten utgör underlag för dialogen mellan kommissionen och finanssektorn om nya regelverk för kapitaltäckningen.

December

Rådet antog slutligt direktivet om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmisbruk), som redan tidigare hade antagits av Europaparlamentet. Direktivet ersätter direktivet om insiderhandel från 1989.

Europeiska kommissionen lade för EU-rådet och Europaparlamentet fram den sjunde lägesrapporten om handlingsplanen för finansiella tjänster.

Andra viktiga lagstiftningsprojekt och myndighetsåtgärder

Januari

Lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, sparbankslagen, lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet och lagen om andelslag trädde i kraft i Finland. Också en lag om ändring av värdepappersmarknadslagen och en lag om ändring av lagen om handel med standardiserade optioner och terminer trädde i kraft i januari. Genom lagändringarna ändrades bland annat värdepappersbegreppet.

Februari

Lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat trädde i kraft i Finland. Lagen gäller företagsgrupper som omfattar både företag i finansbranschen och företag i försäkringsbranschen. För finans- och försäkringskonglomeraten utses alltid en samordnande tillsynsmyndighet bland de branschansvariga myndigheterna. Valet av samordnande tillsynsmyndighet beror på vilken bransch konglomeratets moderföretag tillhör, eller om moderföretaget inte är ett företag under tillsyn, av den bransch som är dominerande i konglomeratet. I lagen definieras uppgifterna och rättigheterna för den samordnande tillsynsmyndigheten. Där föreskrivs också vilka principer som skall tillämpas på koncernbokslutet för finans- och försäkringskonglomeratet och bokslutet för konglomeratets holding-

sammanslutning. Gränserna för fastighets- och aktieinnehavet i ett kreditinstitut utsträcks i lagen att gälla hela konsolideringsgruppen. Samtidigt ändrades också bestämmelserna om tystnadsplikt i vissa andra lagar så att uppgifter om kunder, utom känsliga uppgifter enligt personuppgiftslagen, kan lämnas ut till andra företag inom samma konglomerat bland annat för kundbetjäning, marknadsföring och riskhantering.

Mars

Med utgångspunkt i bankservicearbetsgruppens rapport överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till ändring av kreditinstitutslagen och vissa lagar som har samband med den. I propositionen föreslås att även andra än depositionsbanker och sparkassor får rätt att på kundkonton ta emot medel från allmänheten som skall återbetalas på anfordran. Bankerna skulle dock behålla sin ensamrätt att om sådana medel använda ordet ”insättning” och endast de skulle omfattas av insättningsgarantin. Ett av syftena med propositionen är att i Finland genomföra direktivet om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet. Samtidigt blir generell betalningsförmedling utanför nuvarande kreditinstitutsverksamhet och utgivning av elektroniska pengar tillståndspliktig verksamhet. För ändamålet föreslås införas en ny typ av kreditinstitut, betalningsförmedlingsföretag, med reglering som avviker från bestämmelserna för andra kreditinstitut.

Maj

Statsrådet tillsatte en arbetsgrupp med uppgift att undersöka behovet av lagstiftning för att säkerställa den inbördes konkurrensen mellan spar-, placerings- och livförsäkringprodukter i Finland. Arbetsgruppen skall avlägga rapport i maj 2003.

Juni och juli

Finansministeriet gav i juni förordningar om emissionsprospekt, börsprospekt och regelbunden informationsskyldighet för värdepappersemittenter. Förordningarna trädde i kraft den 1 juli 2002 samtidigt med vissa ändringar av värdepappersmarknadslagen. Genom dessa ändringar är bland annat också privata aktiebolag som avses i lagen om aktiebolag skyldiga att offentliggöra emissionsprospekt enligt värdepappersmarknadslagen när de erbjuder värdepapper till allmänheten.

Regeringen lade i juni fram en proposition med förslag till ändring av lagen om andelslag, lagen om värdeandelssystemet, lagen om värdeandelsskonton och handelsregisterlagen. Ändringarna gäller överföring av andelslagens andelar till värdeandelssystemet.

Juli och oktober

Baselkommittén för banktillsyn enades i juli om flera frågor som gäller nya kapitaltäckningsregler för kreditinstitut. Kommittén slog också fast tidtabellen för regelarbetet. Kommittén beräknar slutföra arbetet under sista kvartalet 2003 så att de nya reglerna kan införas före utgången av 2006. I oktober inledde Baselkommittén den tredje kvantitativa analysen av effekterna

av kravet på minimikapital enligt den första pelaren (Quantitative Impact Study 3). Analysen byggde på bankernas egna beräkningar. Genom den samlades också in underlag för remissrundan våren 2003.

Oktober

Regeringen överlämnade en proposition till riksdagen med förslag till lag om Finansinspektionen och till vissa lagar som har samband med den. I den nya lagen föreslås bestämmelser om Finansinspektionens syfte och uppgift. Bankfullmäktige föreslås få ansvaret för övervakningen av den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i inspektionens verksamhet. Vidare föreslås ändringar i inspektionens beslutssystem och tillsynsbefogenheter. Inga ändringar föreslås i Finansinspektionens ställning som en myndighet som administrativt verkar i samband med Finlands Bank men självständigt fattar beslut om tillsynen.

Regeringen överlämnade en proposition till riksdagen med förslag till ändring av beredskapslagen så att den svarar mot de behov och krav som följer av förändringarna på finansmarknaden och inom försäkringsbranschen samt av ändringarna av lagstiftningen om dem. I propositionen föreslås bland annat att beredskapslagen kompletteras med bestämmelser om statsrådets befogenheter att reglera finansmarknaden och försäkringsbranschen under undantagsförhållanden. Till lagen föreslås också fogas bestämmelser om försäkringsgarantier och en försäkringsgarantikommission för undantagsförhållanden. Regeringen före-

slår också ändringar i vissa andra lagar i syfte att ålägga vissa institutioner på finansmarknaden och inom försäkringsbranschen skyldighet att förbereda sig på att under undantagsförhållanden upprätthålla de mest nödvändiga funktionerna.

Regeringen överlämnade en proposition till riksdagen med

förslag till ändring av kreditinstitutslagen och vissa lagar som har samband med den. Ändringarna är huvudsakligen tekniska och gäller begränsningarna av kundriskerna, beräkningen av kapitaltäckningen och bestämmelserna om tystnadsplikt.

November

En arbetsgrupp tillsatt att utreda en flerstegsägerstruktur för värdeandelar överlämnade sitt betänkade till finansministeriet.

Finlands Banks viktigaste remissyttranden 2002

Remissyttranden avseende lagstiftningen om och utvecklingen av finansmarknaden

Yttrande

- till Finansinspektionen om rapportering av interna transaktioner mellan företag inom ett kreditinstitut eller värdepappersföretags koncern eller mellan företag i ett finans- och försäkringskonglomerat 1.2
- till social- och hälsovårdsministeriet om en promemoria av arbetsgruppen för undantagsförhållanden inom försäkringsbranchen 1.3
- till finansministeriet om ändringar i reglerna för Finlands Värdepapperscentral 6.3
- till justitieministeriet om ändring av konkurslagstiftningen 14.3
- till finansministeriet om ansökan om verksamhetstillstånd för en filial till International Bank of St. Petersburg 27.3
- till Finansinspektionen om utkast till föreskrifter om tillsyn över

finans- och försäkringskonglomerat 28.3

- till Finansinspektionen om en omarbetning av föreskriftsamlingen 31.3
- till finansministeriet om ändringar i reglerna för HEX, Helsingfors Värdepapper- och derivativbörs, clearingbolag 10.4 och 29.5
- till finansministeriet om nya förordningar avseende värdepappersmarknadslagen 10.6
- till finansministeriet om ändring av stadgarna för Ersättningsfonden för investerarskydd 14.6
- till inrikesministeriet om ändring av rekommendationerna om åtgärder mot penningtvätt 1.7
- till finansministeriet om de sammanlagda garantiavgifter som 2002 skall betalas in till Ersättningsfonden för investerarskydd 15.7
- till finansministeriet om ändring av lagen om finansinspektionen 14.8
- till finansministeriet om ändring av kreditinstitutslagen och vissa

lagar som har samband med den 22.8

- till Energimarknadsverket om genomsnittsräntan på företagskrediter 19.9
- till Finansinspektionen om ett utkast till standard för tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat 12.11
- till Finansinspektionen om ett utkast till standard för intern kontroll och riskhantering 12.11.

Andra remissyttranden

Yttrande

- till riksdagens jord- och skogsbruksutskott om regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnärningar 21.2
- till arbetsministeriet om en mellanrapport av arbetsgruppen Arbetskraft 2020, 25.2

- till utrikesministeriet om projektet att se över OECD:s verksamhet 8.3
- till undervisningsministeriet om fastställande av högsta räntan och förvaltningsersättningen för studielån enligt lagen 1972 om studiestöd 3.12.

Tabellbilagor

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

0 uppgiften mindre än hälften av den använda enheten

. logiskt omöjlig

.. uppgift inte tillgänglig

– noll

– seriens innehåll förändrat

Tabell 1.
Finlands Banks balansräkning månadsvis, miljoner euro

Tillgångar		I	II	III
1	Guld och guldfordringar	497	497	548
2	Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet	9 011	9 069	9 056
2.1	Fordringar på Internationella valutafonden	899	923	915
2.2	Banktillgodohavanden, värdepapper, lån och andra tillgångar	8 112	8 146	8 141
3	Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet	817	781	705
4	Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet	0	0	0
4.1	Banktillgodohavanden, värdepapper och lån	0	0	0
4.2	Fordringar som uppkommit inom kreditfaciliteten inom ERM II	-	-	-
5	Fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner	987	1 235	1 253
5.1	Huvudsakliga refinansieringstransaktioner	681	1 029	903
5.2	Långfristiga refinansieringstransaktioner	306	206	350
5.3	Finjusterande repotransaktioner	-	-	-
5.4	Strukturella repotransaktioner	-	-	-
5.5	Utlåningsfacilitet	-	-	-
5.6	Fordringar avseende tilläggssäkerheter	-	-	-
6	Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet	2	2	2
7	Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet	-	-	-
8	Fordringar i euro på den offentliga sektorn	0	0	0
9	Fordringar inom Eurosystemet	1 017	2 383	2 803
9.1	Andel i ECB	70	70	70
9.2	Fordran för överförd valutareserv	699	699	699
9.3	Fordringar avseende emission av ECB:s skuldcertifikat	-	-	-
9.4	Fordringar avseende TARGET och korrespondentbankskonton (netto)	-	-	-
9.5	Övriga fordringar inom Eurosystemet	248	1 614	2 034
10	Övriga tillgångar	890	861	930
Summa tillgångar		13 904	14 828	15 297

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

Källa: Finlands Bank.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
548	548	505	505	505	505	516	516	515
9 172	9 210	8 569	8 469	8 714	8 914	8 900	9 019	8 694
867	832	799	794	863	846	851	852	816
8 305	8 378	7 770	7 675	7 852	8 069	8 049	8 167	7 878
725	767	739	810	698	688	688	662	721
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 176	1 591	2 548	1 376	2 332	2 783	1 857	1 311	2 970
330	876	1 832	1 157	1 620	2 071	1 145	1 311	2 970
846	715	715	219	711	711	711	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	2	2	1	1	1	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 803	2 997	3 082	3 082	3 255	3 255	3 312	3 281	3 605
70	70	70	70	70	70	70	70	70
699	699	699	699	699	699	699	699	699
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 034	2 229	2 314	2 314	2 487	2 487	2 543	2 513	2 836
913	890	887	864	864	866	894	886	808
15 339	16 004	16 331	15 108	16 369	17 013	16 167	15 677	17 315

Tabell 1. (fortsätter)

Skulder		I	II	III
1	Utfelöpande sedlar	2 808	3 890	4 394
2	Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner	2 676	1 419	3 687
2.1	RTGS-konton (inklusive kassakrav)	2 676	1 386	3 687
2.2	Inlåningsfacilitet	–	33	–
2.3	Inlåning med fast löptid	–	–	–
2.4	Finjusterande repotransaktioner	–	–	–
2.5	Skulder avseende tilläggssäkerheter	–	–	–
3	Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet	–	–	–
4	Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet	1	1	1
4.1	Offentliga sektorn	–	–	–
4.2	Övriga skulder	1	1	1
5	Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet	2	2	2
6	Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet	–1	–19	–
7	Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet	251	252	173
7.1	Inlåning och övriga skulder	251	252	173
7.2	Skulder som uppkommit inom kreditfaciliteten inom ERM II	–	–	–
8	Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF	203	203	204
9	Skulder inom Eurosystemet	2 270	3 439	1 181
9.1	Skulder avseende emission av ECB:s skuldcertifikat	–	–	–
9.2	Skulder avseende TARGET och korrespondentbankskonton (netto)	2 270	3 439	1 181
9.3	Övriga skulder inom Eurosystemet	–	–	–
10	Övriga skulder	122	69	149
11	Värderegleringskonto	1 029	1 029	1 062
12	Avsättningar och eget kapital	4 543	4 543	4 444
Summa skulder		13 904	14 828	15 297

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

Källa: Finlands Bank.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
4 345	4 658	4 832	4 884	5 055	5 088	5 195	5 348	5 853
2 708	2 805	4 973	2 127	2 993	2 292	2 630	3 669	3 759
2 708	2 805	4 973	2 127	2 993	2 292	2 630	3 669	3 759
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	1	0	3	3	6	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	1	0	3	3	6	5
1	1	1	1	1	1	1	1	1
0	8	-	24	56	73	-	24	-
272	332	111	40	21	177	42	45	0
272	332	111	40	21	177	42	45	0
-	-	-	-	-	-	-	-	-
204	204	190	190	190	190	192	192	185
2 151	2 301	971	2 590	2 759	3 872	2 572	794	2 159
-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 151	2 301	971	2 590	2 759	3 872	2 572	794	2 159
-	-	-	-	-	-	-	-	-
150	188	210	210	252	276	316	381	77
1 062	1 062	597	597	597	597	597	774	689
4 444	4 444	4 444	4 444	4 444	4 444	4 444	4 444	4 587
15 339	16 004	16 331	15 108	16 369	17 013	16 167	15 677	17 315

Tabell 2.
Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner

Avvecklingsdag	Bud, mn euro	Tilldelning, mn euro	Varav finländska kredit- institutets andel, mn euro	Antal deltagande kreditinstitut inom euroområdet
2002	1	2	3	4
2.1	88 696	31 000	543	241
9.1	155 890	83 000	21	360
16.1	116 846	22 000	0	329
23.1	146 286	103 000	681	382
30.1	108 013	38 000	0	342
6.2	156 976	91 000	180	389
12.2	90 332	35 000	460	272
20.2	135 529	72 000	569	377
27.2	127 024	51 000	244	350
6.3	127 212	67 000	373	378
13.3	90 424	41 000	287	341
18.3	107 575	69 000	413	309
27.3	121 842	63 000	490	369
4.4	112 796	55 000	351	367
10.4	112 847	48 000	418	352
17.4	102 694	49 000	196	361
24.4	115 604	60 000	134	371
30.4	106 166	49 000	166	352
8.5	108 472	66 000	458	330
15.5	108 733	43 000	603	339
22.5	112 438	70 000	304	351
29.5	114 221	48 000	572	386
5.6	114 258	65 000	574	328
12.6	97 462	42 000	810	325
19.6	112 227	70 000	767	339
26.6	111 439	70 000	1 066	332
3.7	108 626	57 000	498	297
10.7	102 931	69 000	609	320
17.7	104 849	65 000	407	306
24.7	108 732	84 000	750	319
31.7	86 879	55 000	1 694	281
7.8	104 266	82 000	800	257
14.8	85 232	52 000	1 050	256
21.8	115 921	82 000	783	286
28.8	104 816	65 000	838	281
4.9	124 579	76 000	430	274
11.9	105 528	60 000	1 354	263
18.9	116 252	84 000	651	295
25.9	105 130	65 000	1 421	287
2.10	125 630	80 000	699	256
9.10	111 824	66 000	458	271
16.10	106 563	76 000	323	268
23.10	115 642	88 000	822	290
30.10	101 909	57 000	274	270
6.11	104 397	87 000	983	241
13.11	85 033	51 000	64	243
20.11	120 350	99 000	800	263
27.11	108 905	62 000	511	255
4.12	111 791	111 791	600	175
11.12	100 511	65 000	1 364	247
18.12	103 502	103 502	600	224
24.12	146 157	88 000	370	350
31.12	117 377	92 000	2 600	217

Källor: Europeiska centralbanken och Finlands Bank.

Avvecklingsdag	Anbud till rörlig ränta			Transaktionens löptid, dagar
	Lägsta anbudsränta, %	Marginal-ränta, %	Vägd genomsnittlig ränta på tilldelningen, %	
2002	5	6	7	8
2.1	3,25	3,28	3,29	14
9.1	3,25	3,30	3,32	14
16.1	3,25	3,31	3,32	14
23.1	3,25	3,29	3,30	14
30.1	3,25	3,31	3,32	13
6.2	3,25	3,30	3,31	14
12.2	3,25	3,29	3,30	15
20.2	3,25	3,28	3,29	14
27.2	3,25	3,29	3,30	14
6.3	3,25	3,29	3,30	12
13.3	3,25	3,27	3,28	14
18.3	3,25	3,28	3,29	17
27.3	3,25	3,33	3,34	14
4.4	3,25	3,30	3,31	13
10.4	3,25	3,29	3,29	14
17.4	3,25	3,27	3,28	13
24.4	3,25	3,30	3,31	14
30.4	3,25	3,30	3,31	15
8.5	3,25	3,29	3,30	14
15.5	3,25	3,30	3,30	14
22.5	3,25	3,33	3,34	14
29.5	3,25	3,34	3,35	14
5.6	3,25	3,33	3,34	14
12.6	3,25	3,31	3,32	14
19.6	3,25	3,32	3,33	14
26.6	3,25	3,35	3,36	14
3.7	3,25	3,33	3,33	14
10.7	3,25	3,30	3,32	14
17.7	3,25	3,30	3,31	14
24.7	3,25	3,30	3,31	14
31.7	3,25	3,30	3,31	14
7.8	3,25	3,28	3,29	14
14.8	3,25	3,28	3,29	14
21.8	3,25	3,28	3,29	14
28.8	3,25	3,28	3,29	14
4.9	3,25	3,28	3,29	14
11.9	3,25	3,27	3,28	14
18.9	3,25	3,28	3,29	14
25.9	3,25	3,28	3,29	14
2.10	3,25	3,28	3,29	14
9.10	3,25	3,27	3,28	14
16.10	3,25	3,28	3,29	14
23.10	3,25	3,29	3,30	14
30.10	3,25	3,29	3,29	14
6.11	3,25	3,25	3,26	14
13.11	3,25	3,28	3,28	14
20.11	3,25	3,27	3,29	14
27.11	3,25	3,29	3,31	14
4.12	3,25	3,25	3,25	14
11.12	2,75	2,82	2,83	13
18.12	2,75	2,75	2,87	13
24.12	2,75	3,02	3,08	15
31.12	2,75	2,85	2,95	15

Tabell 3.
Eurosysteemets långfristiga refinansieringstransaktioner

Avvecklingsdag	Bud, mn euro	Tilldelning, mn euro	Varav finländska kredit- institutets andel, mn euro	Antal deltagare	Marginal- ränta, %	Vägd genomsnittlig ränta, %	Transaktionens löptid, dagar
	1	2	3	4	5	6	7
2002							
31.1	44 547	20 000	0	220	3,31	3,33	84
28.2	47 001	20 000	350	210	3,32	3,33	91
28.3	39 068	20 000	0	216	3,40	3,42	91
25.4	40 580	20 000	496	227	3,35	3,36	91
30.5	37 602	20 000	219	198	3,45	3,47	91
27.6	27 670	20 000	0	177	3,38	3,41	91
25.7	28 791	15 000	0	173	3,35	3,37	98
29.8	33 527	15 000	711	158	3,33	3,34	91
26.9	25 727	15 000	0	151	3,23	3,26	88
31.10	27 820	15 000	0	163	3,22	3,24	91
28.11	38 644	15 000	0	162	3,02	3,04	91
23.12	42 305	15 000	0	172	2,93	2,95	94

Källa: Europeiska centralbanken.

Tabell 4.
Andra anbudstransaktioner

Avvecklingsdag	Transaktionsslag	Bud, mn euro	Tilldelning, mn euro	Fast- ränte- anbud Fast ränta, %	Anbud till rörlig ränta		
					Marginal- ränta, %	Vägd genom- snittlig ränta, %	Transaktionens löptid, dagar
	1	2	3	4	5	6	7
2002							
4.1	Reverserad transaktion	57 644	25 000	–	3,30	3,32	3
10.1	Reverserad transaktion	59 377	40 000	–	3,28	3,30	1
18.12	Reverserad transaktion	28 480	10 000	–	2,80	2,82	6

Källa: Europeiska centralbanken.

Tabell 5.
Eurosystemets viktigaste styrräntor

Fastränteanbud			Anbud till rörlig ränta		
Ränta på huvudsakliga refinansieringstransaktioner			Lägsta anbudsränta		
Beslut	Gäller fr.o.m.	%	Beslut	Gäller fr.o.m.	%
22.12.1998	1.1.1999	3,00	8.6.2000	28.6.2000	4,25
8.4.1999	14.4.1999	2,50	31.8.2000	6.9.2000	4,50
4.11.1999	10.11.1999	3,00	5.10.2000	11.10.2000	4,75
3.2.2000	9.2.2000	3,25	10.5.2001	15.5.2001	4,50
16.3.2000	22.3.2000	3,50	30.8.2001	5.9.2001	4,25
27.4.2000	4.5.2000	3,75	17.9.2001	19.9.2001	3,75
8.6.2000	15.6.2000	4,25	8.11.2001	14.11.2001	3,25
			5.12.2002	11.12.2002	2,75
Stående faciliteter					
Ränta på inlåningsfaciliteten			Ränta på utlåningsfaciliteten		
Beslut	Gäller fr.o.m.	%	Beslut	Gäller fr.o.m.	%
22.12.1998	1.1.1999	2,00	22.12.1998	1.1.1999	4,50
22.12.1998	4.1.1999	2,75	22.12.1998	4.1.1999	3,25
21.1.1999	22.1.1999	2,00	21.1.1999	22.1.1999	4,50
8.4.1999	9.4.1999	1,50	8.4.1999	9.4.1999	3,50
4.11.1999	5.11.1999	2,00	4.11.1999	5.11.1999	4,00
3.2.2000	4.2.2000	2,25	3.2.2000	4.2.2000	4,25
16.3.2000	17.3.2000	2,50	16.3.2000	17.3.2000	4,50
27.4.2000	28.4.2000	2,75	27.4.2000	28.4.2000	4,75
8.6.2000	9.6.2000	3,25	8.6.2000	9.6.2000	5,25
31.8.2000	1.9.2000	3,50	31.8.2000	1.9.2000	5,50
5.10.2000	6.10.2000	3,75	5.10.2000	6.10.2000	5,75
10.5.2001	11.5.2001	3,50	10.5.2001	11.5.2001	5,50
30.8.2001	31.8.2001	3,25	30.8.2001	31.8.2001	5,25
17.9.2001	18.9.2001	2,75	17.9.2001	18.9.2001	4,75
8.11.2001	9.11.2001	2,25	8.11.2001	9.11.2001	4,25
5.12.2002	6.12.2002	1,75	5.12.2002	6.12.2002	3,75

Källa: Europeiska centralbanken.

Tabell 6.

Likviditetsställning för banksystemet i euroområdet, periodgenomsnitt av dagliga balanser, miljarder euro

Uppfyllande- period som slutar ¹	Tillförsel av likviditet						Indragning av likviditet				Kredit- institutens avista- konton	Monetär bas
	Eurosysteemets penningpolitiska transaktioner						Ute- löpande sedlar	Inlåning från staten i Euro- systemet	Övriga faktorer, netto			
	Euro- systemets nettofölli- gångar i guld och utländsk valuta	Huvud- sakliga refinan- sierings- trans- aktioner	Lång- fristiga refinan- sierings- trans- aktioner	Utlånings- facilitet	Övriga likvidise- rande trans- aktioner	Inlånings- facilitet				Övriga likviditets- in- dragande trans- aktioner		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001												
December	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2
2002												
Januari	385,2	118,5	60,0	0,4	3,7	0,6	0,0	344,3	38,3	54,2	130,4	475,2
Februari	386,0	127,3	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	306,2	49,6	85,2	132,6	438,8
Mars	386,7	114,6	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	283,3	54,2	91,8	132,1	415,6
April	395,4	112,7	60,0	0,4	0,0	0,2	0,0	285,9	55,9	95,3	131,2	417,3
Maj	397,7	110,6	60,0	0,1	0,0	0,3	0,0	293,7	49,2	93,5	131,7	425,6
Juni	396,2	112,6	60,0	0,5	0,0	0,4	0,0	300,8	45,1	91,2	131,8	433,0
Juli	369,1	130,4	60,0	0,2	0,0	0,2	0,0	313,4	54,4	60,3	131,4	445,0
Augusti	360,0	139,2	55,2	0,1	0,0	0,1	0,0	322,8	50,9	50,8	129,9	452,8
September	362,3	140,9	50,8	0,1	0,0	0,2	0,0	323,6	49,1	51,7	129,6	453,4
Oktober	370,0	146,1	45,3	0,1	0,0	0,1	0,0	329,2	45,6	58,2	128,3	457,6
November	372,1	147,5	45,0	0,1	0,0	0,1	0,0	334,0	42,8	58,6	129,3	463,4
December	371,5	168,1	45,0	1,1	2,0	0,2	0,0	350,7	51,7	55,5	129,5	480,5
2003												
Januari	360,9	176,3	45,0	0,5	0,0	0,3	0,0	353,9	43,7	53,3	131,6	485,8

¹ Uppfyllandeperioden börjar den 24 kalenderdagen i månaden och slutar den 23 kalenderdagen påföljande månad.

Källa: Europeiska centralbanken.

Likviditetsställning för banksystemet i Finland, periodgenomsnitt av dagliga balanser, miljoner euro

Uppfylldperiod som slutar ¹	Tillförsel av likviditet						Indragning av likviditet				Kreditinstituten checkkonton 1 + 2 + 3 + 4 + 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10	Monetär bas 6 + 8 + 11
	Eurosysteemets penningpolitiska transaktioner						Utelöpande sedlar ²	Inlåning från staten i Eurosystemet	Övriga faktorer, netto			
	Eurosystemets nettotillgångar i guld och utländsk valuta	Huvudsakliga refinansieringstransaktioner	Långfristiga refinansieringstransaktioner	Utlåningsfacilitet	Övriga likvidiserande transaktioner	Inlåningsfacilitet				Övriga likviditetsindragande transaktioner		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001												
December	9 981,3	1 023,6	270,2	0,0	0,0	2,8	0,0	2 443,8	0,0	6 820,7	2 007,7	4 454,3
2002												
Januari	10 057,1	658,4	306,1	0,1	13,4	27,5	0,0	3 136,9	0,0	5 853,5	2 017,2	5 181,6
Februari	10 089,5	618,3	228,7	0,2	0,0	2,3	0,0	3 700,9	0,0	5 174,7	2 058,8	5 762,0
Mars	10 120,2	735,8	506,0	0,0	0,0	1,9	0,0	4 119,2	0,0	5 136,5	2 104,3	6 225,5
April	10 143,9	775,3	376,4	1,7	0,0	0,5	0,0	4 294,0	0,0	4 910,1	2 092,8	6 387,3
Maj	10 158,6	599,4	829,2	0,0	0,0	4,8	0,0	4 450,1	0,0	5 010,3	2 121,9	6 576,8
Juni	10 178,7	1 169,6	740,4	1,2	0,0	4,7	0,0	4 641,0	0,0	5 387,6	2 056,6	6 702,2
Juli	9 770,3	1 392,9	715,1	2,6	0,0	4,3	0,0	4 834,9	0,0	4 985,1	2 056,7	6 895,9
Augusti	9 742,9	1 971,8	235,2	0,0	0,0	1,6	0,0	4 985,9	0,0	4 900,3	2 062,0	7 049,6
September	9 845,7	1 691,1	632,1	6,7	0,0	2,8	0,0	5 039,7	0,0	5 059,4	2 073,6	7 116,1
Oktober	10 022,2	1 535,1	711,4	0,0	0,0	3,0	0,0	5 146,8	0,0	5 019,7	2 099,2	7 249,0
November	10 081,6	1 101,0	711,4	0,0	0,0	2,0	0,0	5 252,2	0,0	4 582,2	2 057,7	7 311,8
December	10 153,3	1 502,7	94,9	0,9	0,0	4,3	0,0	5 496,9	0,0	4 161,1	2 089,4	7 590,7
2003												
Januari	10 020,9	2 052,3	0,0	0,0	0,0	6,4	0,0	5 570,5	0,0	4 578,7	1 917,5	7 494,4

¹ Uppfylldperioden börjar den 24 kalenderdagen i månaden och slutar den 23 kalenderdagen påföljande månad.

² Beloppet ökade i januari 2002 på grund av att de förhandstilldelade eurosedlarna redovisades från 2.1.2002.

Källa: Europeiska centralbanken

Tabell 7.

Kassakravsbas i kassakravspliktiga kreditinstitut i euroområdet, miljarder euro

Kassakravsbas	Totalt	Skulder med 2 % kassakravsprcent			Skulder med 0 % kassakravsprcent		
		Inlåning (dagslån, avtalad löptid och uppsägningstid upp till 2 år)	Skuldför- bindelser upp till 2 år	Penning- marknads- instrument	Inlåning (avtalad löptid och uppsägningstid över 2 år)	Repor	Skuldför- bindelser över 2 år
	1	2	3	4	5	6	7
2001							
December	10 910,1	6 226,1	204,7	185,0	1 315,2	605,1	2 374,0
2002							
Januari	10 952,8	6 195,2	194,7	202,2	1 350,7	610,8	2 399,0
Februari	10 964,1	6 164,7	196,8	196,0	1 337,1	653,2	2 416,3
Mars	11 031,8	6 178,0	202,2	198,4	1 349,9	663,1	2 440,1
April	11 076,4	6 176,1	205,1	199,8	1 355,1	699,1	2 441,2
Maj	11 111,6	6 150,4	204,3	206,2	1 355,8	741,7	2 453,2
Juni	11 009,1	6 083,3	203,3	204,2	1 355,3	699,2	2 463,9
Juli	10 999,6	6 069,3	202,3	206,3	1 368,0	691,0	2 462,7
Augusti	10 952,0	6 010,3	200,3	201,3	1 359,7	703,2	2 477,2
September	11 054,3	6 055,4	201,3	203,7	1 373,5	747,6	2 472,7
Oktober	11 113,6	6 052,0	202,1	212,1	1 379,1	790,5	2 477,8
November	11 207,0	6 142,9	206,3	220,7	1 365,2	784,2	2 487,7
December	11 109,2	6 137,4	202,6	206,4	1 380,4	725,7	2 456,8

Källa: Europeiska centralbanken.

Tabell 8.

Kassakravsmedel i kassakravspliktiga kreditinstitut i euroområdet, miljarder euro

Uppfyllandeperiod som slutar ¹	Kassakrav	Faktisk behållning	Kassaöverskott	Kassaunderskott	Ränta på kassa- kravsmedel, %
	1	2	3	4	5
2001					
December	126,4	127,3	0,9	0,0	3,30
2002					
Januari	128,7	130,1	1,4	0,0	3,34
Februari	131,7	132,4	0,7	0,0	3,30
Mars	131,3	132,0	0,7	0,0	3,28
April	130,6	131,1	0,5	0,0	3,30
Maj	131,0	131,5	0,5	0,0	3,30
Juni	131,0	131,7	0,7	0,0	3,33
Juli	130,7	131,3	0,6	0,0	3,32
Augusti	129,3	129,7	0,5	0,0	3,29
September	129,0	129,5	0,5	0,0	3,28
Oktober	127,7	128,2	0,5	0,0	3,28
November	128,7	129,2	0,5	0,0	3,28
December	128,8	129,4	0,7	0,0	3,06
2003					
Januari	130,9	131,4	0,6	0,0	2,87

¹ Uppfyllandeperioden börjar den 24 kalenderdagen i månaden och slutar den 23 kalenderdagen påföljande månad.

Källa: Europeiska centralbanken.

Kassakravsbas i kassakravspliktiga kreditinstitut i Finland, miljoner euro

Kassakravsbas	Totalt	Skulder med 2 % kassakravsprocent			Skulder med 0 % kassakravsprocent		
		Inlåning (dagslån, avtalad löptid och uppsägningstid upp till 2 år)	Skuldförbindelser upp till 2 år	Penningmarknadsinstrument	Inlåning (avtalad löptid och uppsägningstid över 2 år)	Repor	Skuldförbindelser över 2 år
	1	2	3	4	5	6	7
2001							
December	117 925	92 680	2 276	8 963	4 500	86	9 420
2002							
Januari	120 858	94 267	2 354	10 040	4 488	224	9 485
Februari	120 887	95 024	2 321	8 654	4 595	690	9 602
Mars	122 421	96 152	2 184	9 228	4 264	589	10 006
April	119 447	92 971	2 174	9 033	4 919	329	10 021
Maj	119 661	92 862	1 811	9 842	4 849	240	10 057
Juni	119 434	93 500	1 888	8 825	4 903	229	10 089
Juli	118 187	91 195	1 721	9 529	5 039	12	10 691
Augusti	122 528	95 714	1 556	9 388	5 092	50	10 729
September	121 617	95 445	1 814	9 004	4 860	93	10 400
Oktober	121 447	94 696	1 907	9 431	5 151	1	10 263
November	118 667	90 237	2 053	10 655	5 416	66	10 240
December	117 129	88 759	2 235	10 484	5 597	7	10 049

Källa: Finlands Bank.

Kassakravsmedel i kassakravspliktiga kreditinstitut i Finland, miljoner euro

Uppfyllandeperiod som slutar ¹	Kassakrav	Faktisk behållning	Kassaöverskott	Kassaunderskott	Ränta på kassakravsmedel, %
	1	2	3	4	5
2001					
December	1 984	2 005	20,1	0,0	3,30
2002					
Januari	2 007	2 009	2,0	0,0	3,34
Februari	2 043	2 047	3,8	0,0	3,30
Mars	2 098	2 099	1,3	0,0	3,28
April	2 085	2 086	1,4	0,0	3,30
Maj	2 116	2 116	0,6	0,0	3,30
Juni	2 048	2 051	2,9	0,0	3,33
Juli	2 054	2 055	0,9	0,0	3,32
Augusti	2 048	2 049	1,0	0,0	3,29
September	2 014	2 014	0,5	0,0	3,28
Oktober	2 098	2 099	0,6	0,0	3,28
November	2 090	2 092	1,7	0,0	3,28
December	2 085	2 089	3,8	0,0	3,06
2003					
Januari	2 023	2 024	0,3	0,0	2,87

¹ Uppfyllandeperioden börjar den 24 kalenderdagen i månaden och slutar den 23 kalenderdagen påföljande månad.

Källa: Finlands Bank.

Tabell 9.
Euroområdet penningmängdsmått M3 och motsvarande poster för finländska monetära finansinstitut (MFI)¹

	Euroområdets penningmängd M3			Varav MFI-inlåning i Finland ²		
	Stock, md euro	12 mån. förändring ^{3, 4} , %	3 mån. glidande medeltal av 12 mån. förändring ^{3, 4} , %	Stock, md euro	12 mån. förändring ³ , %	3 mån. glidande medeltal av 12 mån. förändring ³ , %
	1	2	3	4	5	6
1998	4 463,9	5,0	..	68,7	2,6	..
1999	4 702,4	5,5	5,3	68,1	6,7	5,8
2000	4 900,8	4,1	4,0	65,6	-3,8	-3,4
2001	5 427,0	8,1	8,0	68,8	6,7	7,7
2002	5 783,3	6,8	7,1	72,6	5,5	4,9
2002						
Januari	5 414,3	7,9	7,9	69,7	6,5	5,8
Februari	5 415,5	7,6	7,6	67,8	4,2	5,2
Mars	5 452,9	7,4	7,5	69,1	4,9	4,5
April	5 491,4	7,4	7,5	68,7	4,5	4,1
Maj	5 534,2	7,8	7,5	69,5	3,0	3,4
Juni	5 554,3	7,3	7,4	69,6	2,6	2,9
Juli	5 547,3	7,2	7,2	69,4	3,1	3,3
Augusti	5 560,7	7,2	7,2	69,7	4,3	2,8
September	5 605,7	7,2	7,1	69,2	1,1	2,8
Oktober	5 625,5	6,9	7,0	70,7	3,0	2,3
November	5 695,3	7,0	6,9	71,3	2,9	3,8
December	5 783,3	6,8	7,1	72,6	5,5	4,9

¹ Exkl. innehavet hos staten och hemmahörande utanför euroområdet av omsättningbara instrument.

² Exkl. allmänhetens innehav av sedlar och mynt.

³ Beräknat utifrån månatliga avvikelser justerade för omklassificeringar, andra omvärderingar, växelkursförändringar och andra förändringar som inte orsakats av transaktioner.

⁴ Säsongrensat och korrigerat för kalendereffekter.

Källor: Europeiska centralbanken och Finlands Bank.

Tabell 10.
Viktiga marknadsräntor

	EONIA	Euribor (faktiska dagar/360)						Finska statsobligationsräntor	
		1 mån.	2 mån.	3 mån.	6 mån.	9 mån.	12 mån.	5 år	10 år
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999	2,74	2,862	2,913	2,961	3,054	3,114	3,183	4,07	4,74
2000	4,12	4,244	4,325	4,400	4,556	4,682	4,789	5,27	5,49
2001	4,39	4,335	4,297	4,267	4,159	4,101	4,086	4,54	5,04
2002	3,29	3,307	3,315	3,322	3,355	3,414	3,495	4,41	4,98
2002									
Januari	3,29	3,348	3,342	3,339	3,342	3,388	3,483	4,63	5,05
Februari	3,28	3,336	3,347	3,357	3,398	3,479	3,594	4,71	5,10
Mars	3,26	3,346	3,370	3,391	3,500	3,649	3,816	4,96	5,33
April	3,32	3,336	3,373	3,407	3,536	3,700	3,860	4,93	5,32
Maj	3,31	3,374	3,422	3,467	3,626	3,800	3,963	4,93	5,40
Juni	3,35	3,384	3,425	3,464	3,590	3,731	3,869	4,75	5,26
Juli	3,30	3,361	3,388	3,410	3,484	3,558	3,645	4,55	5,10
Augusti	3,29	3,333	3,342	3,352	3,380	3,402	3,440	4,21	4,81
September	3,32	3,317	3,314	3,310	3,270	3,233	3,236	3,90	4,61
Oktober	3,30	3,306	3,275	3,261	3,168	3,125	3,126	3,89	4,68
November	3,30	3,231	3,187	3,124	3,037	3,010	3,017	3,83	4,66
December	3,10	2,979	2,955	2,941	2,894	2,872	2,874	3,61	4,45

Källor: Europeiska centralbanken, Reuters och Bloomberg.

Tabell 11.
Finlands nominella konkurrenskraftsindikator och eurons effektiva växelkurs beräknad av ECB

	Snäv indikator ¹	Snäv indikator inklusive euro-länderna ¹	Bred indikator ¹	Effektiv växelkurs för euron, snäv ländergrupp ¹
	Januari–mars 1999 = 100			
	1	2	3	4
1999	96,0	97,8	97,9	95,7
2000	87,0	92,8	92,8	85,7
2001	89,4	94,4	94,1	87,3
2002	91,5	95,5	95,9	90,0
2002				
Januari	89,7	94,6	94,6	87,6
Februari	88,9	94,1	94,2	86,8
Mars	88,8	94,0	94,1	86,8
April	89,2	94,3	94,3	87,2
Maj	90,4	94,9	95,2	88,6
Juni	92,0	95,7	96,1	90,6
Juli	93,0	96,4	96,9	91,7
Augusti	92,5	96,1	96,6	91,1
September	92,5	96,1	96,7	91,2
Oktober	92,8	96,3	96,8	91,7
November	93,5	96,6	97,3	92,5
December	94,4	97,1	97,8	93,6

¹ En starkare euro ger ett högre poängtal. I den snäva indikatorn ingår 12 länder från början av 2001, i den snäva inklusive euroländerna 23 länder och i den breda 32 länder.

Källor: Europeiska centralbanken och Finlands Bank.

Tabell 12.
Harmoniserat konsumentprisindex för euroområdet och Finland, årlig procentuell förändring

	Euroområdet	Finland
	1	2
1998	1,1	1,4
1999	1,1	1,3
2000	2,3	3,0
2001	2,5	2,7
2002	2,2	2,0
2002		
Januari	2,7	2,9
Februari	2,5	2,5
Mars	2,5	2,6
April	2,4	2,6
Maj	2,0	1,8
Juni	1,8	1,5
Juli	1,9	2,0
Augusti	2,1	1,8
September	2,1	1,4
Oktober	2,3	1,7
November	2,2	1,7
December	2,3	1,7

Källor: Eurostat och Statistikcentralen.

Tabell 13.
Offentliga sektorns finansiella ställning och skuld i procent av BNP

Land	Överskott (+)/underskott (-)				Skuld vid årets slut	
	2001	2001 ¹	2002	2002 ¹	2001	2002
	1	2	3	4	5	6
Belgien	0,2	0,4	-0,1	.	107,6	105,6
Tyskland	-2,8	.	-3,8	.	59,5	60,9
Grekland	-1,7	-1,2	-1,3	.	107,0	105,8
Spanien	-0,1	.	0,0	.	57,1	55,0
Frankrike	-1,5	-1,4	-2,7	.	57,3	58,6
Irland	1,5	.	-1,2	-1,0	36,4	35,3
Italien	-2,2	.	-2,4	.	109,9	110,3
Luxemburg	6,1	.	0,5	.	5,6	4,6
Nederländerna	0,1	.	-0,8	.	52,8	51,0
Österrike	0,2	.	-1,8	.	63,2	63,2
Portugal	-4,1	.	-3,4	.	55,5	57,4
Finland	4,9	.	3,6	.	43,4	42,4
Euroområdet	-1,5	-1,5	-2,3	.	69,3	69,6

¹ Inkl. intäkter från försäljning av UMTS-licenser.

Källa: Europeiska kommissionen.

Tabell 14.
Oåterkalleliga omräkningskurser mot euron fr.o.m. 1.1.1999

Land	Valuta	Värdet av 1 euro i respektive valutaenhet	Värdet av 1valutaenhet i mark
Österrike	schilling	13,7603	0,432093
Belgien	franc	40,3399	0,147391
Tyskland	mark	1,95583	3,04000
Spanien	peseta	166,386	0,0357346
Finland	mark	5,94573	
Frankrike	franc	6,55957	0,906421
Irland	pund	0,787564	7,54952
Italien	lira	1936,27	0,00307071
Luxemburg	franc	40,3399	0,147391
Nederländerna	gulden	2,20371	2,69805
Portugal	escudo	200,482	0,0296572
Grekland	drakma	340,750	0,0174490

Källa: Europeiska unionen.

Tabell 15.
Viktiga eurokurser¹

	US-dollar			Japanska yen		
	Lägst	Medel- tal	Högst	Lägst	Medel- tal	Högst
	1	2	3	4	5	6
1999	1,0015	1,0658	1,1790	102,48	121,32	134,40
2000	0,8252	0,9236	1,0388	89,30	99,47	111,88
2001	0,8384	0,8956	0,9545	100,62	108,68	115,90
2002	0,8578	0,9456	1,0487	112,40	118,06	125,18
2002						
Januari	0,8578	0,8833	0,9038	114,69	117,12	119,53
Februari	0,8632	0,8700	0,8794	114,91	116,23	117,76
Mars	0,8649	0,8758	0,8853	112,40	114,75	116,76
April	0,8763	0,8858	0,9038	114,74	115,81	117,20
Maj	0,9030	0,9170	0,9387	114,83	115,86	116,97
Juni	0,9313	0,9554	0,9975	115,67	117,80	118,73
Juli	0,9725	0,9922	1,0146	115,43	117,11	118,72
Augusti	0,9687	0,9778	0,9873	114,82	116,31	117,62
September	0,9649	0,9808	0,9975	116,08	118,38	121,04
Oktober	0,9735	0,9811	0,9890	120,65	121,57	122,57
November	0,9905	1,0014	1,0126	120,57	121,65	122,88
December	0,9871	1,0183	1,0487	123,14	124,20	125,18

¹ Värdet av en euro i respektive valuta.

Källa: Europeiska centralbanken.

	Brittiska pund			Svenska kronor		
	Lägst	Medel-tal	Högst	Lägst	Medel-tal	Högst
	7	8	9	10	11	12
1999	0,62150	0,65874	0,71220	8,5500	8,8075	9,4696
2000	0,57110	0,60948	0,64020	8,0550	8,4452	8,8600
2001	0,59730	0,62187	0,64080	8,8395	9,2551	9,9631
2002	0,60920	0,62883	0,65050	9,0015	9,1611	9,5451
2002						
Januari	0,60960	0,61659	0,62620	9,1505	9,2275	9,2868
Februari	0,60920	0,61160	0,61830	9,0625	9,1828	9,2601
Mars	0,60970	0,61574	0,62130	9,0015	9,0594	9,1335
April	0,61090	0,61407	0,61880	9,0231	9,1358	9,2540
Maj	0,61790	0,62823	0,64050	9,1070	9,2208	9,3725
Juni	0,63860	0,64405	0,65010	9,0245	9,1137	9,2247
Juli	0,62610	0,63870	0,64690	9,0441	9,2689	9,5451
Augusti	0,62740	0,63633	0,64160	9,1325	9,2489	9,4737
September	0,62640	0,63059	0,63630	9,0580	9,1679	9,3440
Oktober	0,62650	0,62994	0,63260	9,0678	9,1051	9,1720
November	0,63260	0,63709	0,64130	9,0117	9,0818	9,1424
December	0,63640	0,64218	0,65050	9,0071	9,0961	9,1558

Tabell 16.

Andra eurokurser, medelkurs

	Grekiska drakmer	Danska kronor	Schweiziska franc	Isländska kronor	Norska kronor	Bulgariska lev	Cypriotiska pund
	1	2	3	4	5	6	7
1999	325,7625	7,4355	1,6003	77,177	8,3104	..	0,57884
2000	336,63	7,4538	1,5579	72,585	8,1129	..	0,57392
2001	..	7,4521	1,5105	87,42	8,0484	1,9482	0,57589
2002	..	7,4305	1,4670	86,18	7,5086	1,9492	0,57530
2002							
Januari	..	7,4329	1,4745	90,61	7,9208	1,9527	0,57604
Februari	..	7,4299	1,4775	88,13	7,7853	1,9485	0,57617
Mars	..	7,4324	1,4678	87,97	7,7183	1,9494	0,57510
April	..	7,4341	1,4658	85,98	7,6221	1,9499	0,57613
Maj	..	7,4356	1,4572	84,26	7,5207	1,9522	0,57853
Juni	..	7,4330	1,4721	85,28	7,4043	1,9488	0,58007
Juli	..	7,4301	1,4624	84,88	7,4050	1,9476	0,57720
Augusti	..	7,4270	1,4636	84,22	7,4284	1,9468	0,57363
September	..	7,4271	1,4649	85,82	7,3619	1,9469	0,57338
Oktober	..	7,4297	1,4650	86,08	7,3405	1,9463	0,57250
November	..	7,4280	1,4673	86,18	7,3190	1,9498	0,57200
December	..	7,4264	1,4679	84,92	7,2948	1,9521	0,57298
	Polska zloty	Rumänska leu	Slovenska tolar	Slovakiska koruny	Turkiska lire	Australiska dollar	Kanadensiska dollar
	14	15	16	17	18	19	20
1999	4,2274	..	194,4737	..	..	1,6523	1,5840
2000	4,0082	..	206,6127	..	..	1,5889	1,3706
2001	3,6721	26004	217,9797	43,300	1102425	1,7319	1,3864
2002	3,8574	31270	225,9772	42,694	1439680	1,7376	1,4838
2002							
Januari	3,5922	28319	219,6918	42,503	1208795	1,7094	1,4135
Februari	3,6420	28031	222,7202	42,220	1183500	1,6963	1,3880
Mars	3,6229	28684	223,5431	41,951	1192600	1,6695	1,3903
April	3,5944	29328	224,3736	41,713	1170095	1,6537	1,4008
Maj	3,7126	30699	225,2300	43,002	1286227	1,6662	1,4210
Juni	3,8502	31908	226,0053	44,325	1468900	1,6793	1,4621
Juli	4,0882	32745	226,5774	44,494	1650565	1,7922	1,5321
Augusti	4,0836	32344	227,2065	43,928	1602636	1,8045	1,5333
September	4,0703	32473	228,0443	42,929	1620238	1,7927	1,5434
Oktober	4,0434	32607	228,7328	41,797	1625696	1,7831	1,5481
November	3,9569	33592	229,4644	41,540	1606571	1,7847	1,5735
December	3,9858	34251	230,0165	41,745	1619050	1,8076	1,5872

Källor: Europeiska centralbanken och Finlands Bank.

	Tjeckiska koruny	Estniska kronor	Ungerska forint	Litauiska litas	Lettska lats	Maltesiska lire
	8	9	10	11	12	13
1999	36,8862	15,6466	252,7672	..	..	..
2000	35,599	15,6466	260,04	..	..	..
2001	34,068	15,6466	256,59	3,5823	0,5601	0,4030
2002	30,804	15,6466	242,96	3,4594	0,5810	0,4089
2002						
Januari	32,066	15,6466	243,84	3,5320	0,5619	0,4009
Februari	31,789	15,6466	243,51	3,4527	0,5580	0,3985
Mars	31,419	15,6466	244,78	3,4524	0,5566	0,3999
April	30,336	15,6466	242,26	3,4528	0,5600	0,4008
Maj	30,552	15,6466	243,80	3,4524	0,5716	0,4064
Juni	30,300	15,6466	242,71	3,4525	0,5842	0,4130
Juli	29,727	15,6466	246,72	3,4528	0,5952	0,4160
Augusti	30,796	15,6466	245,30	3,4526	0,5898	0,4140
September	30,190	15,6466	243,89	3,4526	0,5912	0,4129
Oktober	30,660	15,6466	243,53	3,4526	0,5953	0,4129
November	30,752	15,6466	238,25	3,4528	0,6012	0,4148
December	31,194	15,6466	236,07	3,4523	0,6049	0,4160

	Hongkong-dollar	Ny-zeeländska dollar	Singaporianska dollar	Syd-koreanska won	Syd-afrikanska rand	Särskilda dragningsrätter i IMF
	21	22	23	24	25	26
1999	..	2,0145	..	1267,24	..	0,779666
2000	..	2,0288	..	1043,41	..	0,699799
2001	6,9855	2,1300	1,6039	1154,83	7,6873	0,703237
2002	7,3750	2,0366	1,6912	1175,50	9,9072	0,729237
2002						
Januari	6,8886	2,0826	1,6247	1160,78	10,2535	0,705129
Februari	6,7857	2,0771	1,5935	1147,18	9,9955	0,699025
Mars	6,8308	2,0261	1,6016	1157,30	10,0974	0,700495
April	6,9091	1,9995	1,6191	1163,18	9,8103	0,704735
Maj	7,1521	1,9859	1,6506	1150,08	9,2845	0,718339
Juni	7,4523	1,9517	1,7029	1160,62	9,7239	0,734484
Juli	7,7389	2,0646	1,7395	1169,16	10,0140	0,745701
Augusti	7,6265	2,1076	1,7164	1167,08	10,3591	0,740138
September	7,6500	2,0847	1,7320	1182,57	10,3986	0,742072
Oktober	7,6521	2,0381	1,7511	1211,92	10,1148	0,744584
November	7,8098	2,0155	1,7666	1208,19	9,6582	0,752651
December	7,9409	1,9947	1,7858	1226,88	9,1039	0,760545

Tabell 17.

Sedlar och mynt i euro utgivna av Finlands Bank, miljoner euro

	2002				2002
	I	II	III	IV	
Sedlar utgivna av Finlands Bank					
500 euro	390,7	278,6	294,6	324,2	1 288,1
200 "	254,3	112,2	109,9	150,7	627,1
100 "	312,0	155,5	158,2	216,9	842,6
50 "	1 405,3	1 293,9	1 366,9	1 492,2	5 558,3
20 "	2 189,9	1 885,2	1 913,3	2 034,9	8 023,3
10 "	248,5	87,9	100,8	123,9	561,1
5 "	147,6	48,1	59,2	69,8	324,7
Summa, mn st.	197,1	141,2	147,6	161,5	647,4
Sedelmakulering, mn st.	0,50	1,80	2,60	2,00	6,89
Mynt utgivna av Finlands Bank					
Bruksmynt					
2 euro	89,8	13,4	15,1	20,1	138,4
1 "	52,6	7,2	8,2	10,3	78,3
0,50 "	29,9	3,1	3,9	5,1	42,0
0,20 "	24,6	2,4	3,0	3,6	33,6
0,10 "	14,1	0,7	1,1	1,5	17,4
0,05 "	9,5	0,3	0,5	0,7	11,0
0,02 "	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
0,01 "	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Jubileumsmynt					
100 euro	–	–	–	2,2	2,2
10 "	–	0,8	0,3	0,1	1,2
Summa	220,6	27,9	32,1	43,6	324,3
Myntmakulering, mn st.					
Bruksmynt	–	–	–	–	–
Jubileumsmynt	–	–	–	–	–

Källa: Finlands Bank.

Tabell 18.

Sedelsorteringen i Finlands Bank, miljoner st.

Eurosedlar	2002	Marksedlar	1999	2000	2001
500 euro	1,2	1 000 mk	3,8	5,1	7,3
200 "	1,6	500 "	10,6	10,5	14,9
100 "	5,1	100 "	545,6	531,6	548,4
50 "	78,3	50 "	50,7	52,7	51,3
20 "	302,5	20 "	57,5	59,1	80,7
10 "	33,2	10 "	–	–	–
5 "	38,2				
Summa	460,1	Summa	668,2	659,0	702,6

Källa: Finlands Bank.

Tabell 19.
Transaktionerna i Finlands Banks checkkontosystem

	Kontohavare, antal	Inhemskabetalningar, antal, 1 000 st.	Värde, md euro	Utgående TARGETbetalningar, antal, 1 000 st.	Värde, md euro	Transaktioner					
						Inkommande TARGETbetalningar, antal, 1 000 st.	Värde, md euro	TARGETbetalningar totalt, antal, 1 000 st.	TARGETbetalningar totalt, värde, md euro	Transaktioner totalt i checkkontosystemet, antal, 1 000 st.	Transaktioner totalt i checkkontosystemet, värde, md euro
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	18	181,3	1 935,5							181,3	1 935,5
1999	14	223,4	1 308,7	87,3	1 502,9	105,8	1 504,0	193,0	3 006,9	416,4	4 315,6
2000	14	215,6	1 552,4	93,2	1 561,5	105,3	1 559,6	198,4	3 121,2	414,1	4 673,6
2001	15	186,6	1 289,2	104,4	1 270,3	109,1	1 269,6	213,5	2 540,0	400,1	3 829,2
2002	17	138,8	1 239,4	116,9	1 250,5	134,9	1 250,5	251,8	2 501,0	390,6	3 740,4
2002											
Januari	17	12,7	104,4	9,4	120,0	11,1	120,0	20,4	240,0	33,1	344,5
Februari	17	11,0	100,4	8,6	87,2	9,8	87,2	18,4	174,5	29,5	274,8
Mars	17	11,8	113,4	9,2	97,7	10,5	97,7	19,7	195,4	31,5	308,8
April	17	12,2	102,6	9,9	100,4	10,6	100,4	20,5	200,9	32,7	303,5
Maj	17	12,5	127,4	10,5	102,8	11,6	102,8	22,1	205,6	34,6	333,0
Juni	17	10,8	101,0	9,4	94,4	11,8	94,4	21,2	188,9	32,0	289,8
Juli	16	11,5	93,3	10,9	108,9	12,3	108,9	23,2	217,8	34,7	311,1
Augusti	16	10,9	91,4	9,7	109,6	11,3	109,6	21,1	219,3	32,0	310,7
September	16	11,1	92,5	10,4	91,0	11,5	91,0	21,8	182,0	32,9	274,6
Oktober	16	11,8	96,6	10,4	111,7	11,9	111,7	22,3	223,4	34,1	319,9
November	17	11,3	104,2	9,4	119,6	11,4	119,6	20,8	239,2	32,0	343,4
December	17	11,1	112,1	9,2	107,1	11,1	107,1	20,3	214,2	31,5	326,3

Källa: Finlands Bank.

Tabell 20.
Bankernas checkkontolimit under dagen

Vid periodens slut	Limitertotalt, mn euro	Maximal utnyttjandegrad ¹ , %	Utnyttjandegrad i genomsnitt ² , %	Checkkontosaldon vid dagens slut ³ , mn euro
	1	2	3	4
1998	3 227	44	6	951
1999	6 500	52	4	1 588
2000	4 700	39	0	1 614
2001	3 385	40	0	1 811
2002	3 927	34	0	2 011
2002				
Januari	4 034	22	0	1 740
Februari	3 665	22	0	2 015
Mars	3 865	16	0	2 219
April	4 285	31	0	1 928
Maj	3 714	22	0	2 044
Juni	3 388	12	0	2 083
Juli	3 535	5	0	1 870
Augusti	3 435	15	0	2 082
September	3 640	24	0	2 025
Oktober	3 453	34	0	2 063
November	3 744	27	0	2 176
December	3 927	14	0	1 888

¹ Den maximala utnyttjandegraden är lika med förhållandet mellan det största sammanräknade debetsaldot på bankernas checkkonton och de totala limiterna under perioden, %. Den maximala utnyttjandegraden har beräknats från början av 1997.

² Den genomsnittliga utnyttjandegraden är lika med förhållandet mellan det genomsnittliga debetsaldot på bankernas checkkonton och de totala limiterna under perioden, %.

³ Genomsnitt för perioden.

Källa: Finlands Bank.

Tabell 21.
Betalningsclearing i Finland

	Debiteringar		Krediteringar		Transaktioner totalt	
	Antal, mn st.	Värde, md euro	Antal, mn st.	Värde, md euro	Antal, mn st.	Värde, md euro
	1	2	3	4	5	6
1998	158,2	47,4	163,6	154,8	321,8	202,2
1999	164,9	8,1	167,8	124,5	332,0	132,6
2000	181,3	8,8	174,2	138,5	355,1	147,3
2001	210,6	9,6	188,9	159,9	399,4	169,5
2002	249,2	10,4	194,4	169,7	443,6	180,1
2002						
Januari	15,9	0,5	16,0	12,4	31,9	12,9
Februari	15,4	0,7	16,1	12,6	31,4	13,3
Mars	18,5	0,8	16,0	13,6	34,5	14,4
April	21,8	0,9	16,8	14,5	38,6	15,4
Maj	21,8	1,0	16,8	14,9	38,6	15,9
Juni	20,5	0,9	15,9	14,3	36,4	15,2
Juli	24,5	1,0	16,0	14,5	40,5	15,6
Augusti	21,2	0,9	15,0	13,2	36,2	14,1
September	21,3	0,9	15,9	14,3	37,2	15,1
Oktober	21,6	0,9	17,3	15,3	38,9	16,2
November	20,7	0,8	15,9	15,5	36,6	16,3
December	26,0	1,1	16,7	14,6	42,7	15,7

Källa: Finlands Bank.

Finlands Banks publikationer 2002

Euro & talous	Kvartalstidskrift.
Bank of Finland Bulletin	Kvartalstidskrift.
Årsberättelse	Separat på finska, svenska och engelska.
Forskningspublikationer	
Serie A, populärvetenskapliga publikationer	A:102 Heikki Koskenkylä (red.) Suomen rahoitusmarkkinat 2002. Samlingsverk.
Serie E, doktorsavhandlingar och analytiska undersökningar	E:23 Mika Kortelainen Edge: a model of the euro area with applications to monetary policy. Doktorsavhandling.
Diskussionsunderlag	I serien publicerades 29 undersökningar och utredningar som gjorts vid olika avdelningar i banken.
Statistikmeddelanden	Finansmarknaden, utkommer en gång i månaden (på finska, svenska och engelska). Finlands betalningsbalans, utkommer en gång i månaden (på finska, svenska och engelska). Finlands betalningsbalans, årsstatistik (på finska, svenska och engelska). Betalningsbalans och utlandsställning, utkommer kvartalsvis (på finska, svenska och engelska). Direktinvesteringar i Finlands betalningsbalans, utkommer en gång per år (på finska, svenska och engelska). Finländska masskuldebrevslån, utkommer en gång per år (på finska, svenska och engelska).
Publikationer utgivna av Forskningsinstitutet för transitionsekonomier	I serien BOFIT Discussion Papers utkom 16 undersökningar (på engelska). I serien BOFIT Online utkom 13 publikationer (på finska eller engelska). Idäntalouksien viikko (Russian and Baltic Economies – The Week in Review). Veckorapport. Russian Economy – The Month in Review. Månadsrapport. Baltic Economies – Bimonthly Review. Sex nummer per år.
Beställningar	Finlands Banks årsberättelse och forskningspublikationer finns i bokhandlarna. För officiellt bruk och för forskningsändamål kan publikationer beställas direkt från Finlands Bank: Finlands Bank, adressregistret, PB 160, 00101 Helsingfors, tfn 09-1831, fax 09-174 872, e-post: publications@bof.fi. Buletinen, tidskriften Euro & talous, diskussionsunderlagen, de statistiska medde- landena (de sistnämnda i huvudsak avgiftsbelagda), publikationerna från Forsk- ningsinstitutet för transitionsekonomier och en förteckning över Finlands Banks publikationer kan beställas från samma adress.

Finlands Banks representation i ECB- och EU-organ 2002

Finlands Bank i ECB-rådet

Matti Vanhala, ledamot
Matti Louekoski, suppleant och bisittare (fr.o.m. 18.3.2002)
Kjell Peter Söderlund, bisittare (t.o.m. 17.3.2002)

Finlands Bank i ECBS-kommittéerna

Kommittén för internationella förbindelser

Sinikka Salo
Kjell Peter Söderlund
(t.o.m. 16.1.2002)
Olli-Pekka Lehmuusaari
(fr.o.m. 17.1.2002)

Budgetkommittén

Antti Vuorinen

Redovisningskommittén

Esa Ojanen
Tuula Colliander

Rättskommittén

Mariitta Nieminen
Eija Brusila

Kommittén för betalnings- och avvecklingssystem

Harry Leinonen
(t.o.m. 30.9.2002)
Marianne Palva
Mauri Lehtinen
(fr.o.m. 1.10.2002)

Kommittén för marknadsoperationer

Pentti Pikkarainen
Anneli Isopuro

Banktillsynskommittén

Heikki Koskenkylä
(t.o.m. 19.2.2002)
Pentti Hakkarainen
(fr.o.m. 20.2.2002)

Penningpolitiska kommittén

Antti Suvanto
Tuomas Saarenheimo

Sedelkommittén

Urpo Levo
Paavo Perttu

Kommittén för internrevision

Taina Kivelä
Erkki Kurikka

IT-kommittén

Armi Westin
Raimo Parviainen

Statistikkommittén

Martti Lehtonen
Laura Vajanne

Kommittén för extern information

Antti Juusela
Antero Arimo

Finlands Bank i EU-kommittéer

Ekonomiska och finansiella kommittén

Sinikka Salo
Paavo Peisa, suppleant

Kommittén för ekonomisk politik

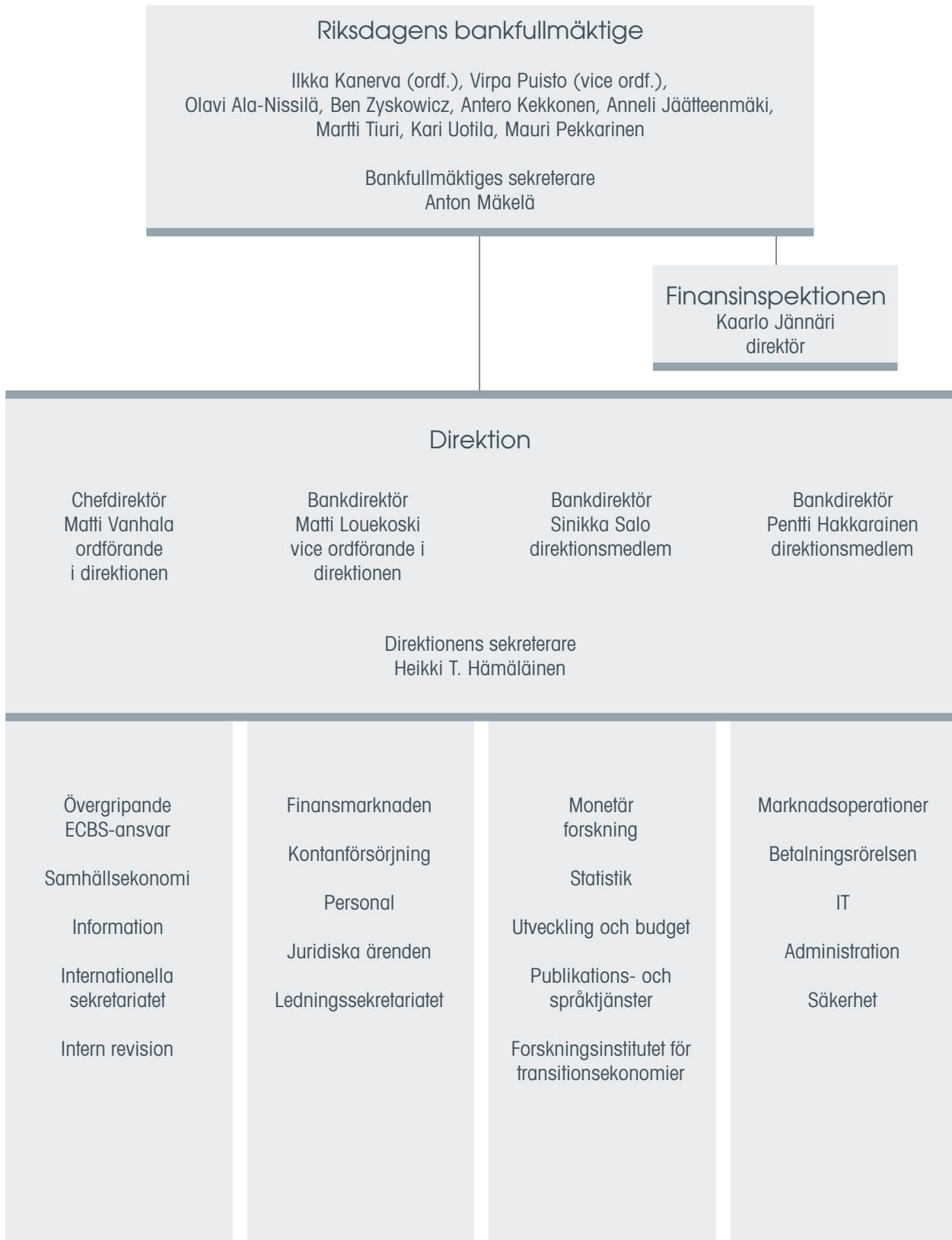
Anne Brunila
(t.o.m. 21.5.2002)
Tapio Peura
(fr.o.m. 22.5.2002)

Rådgivande bankkommittén

Heikki Koskenkylä
(t.o.m. 31.1.2002)
Pentti Hakkarainen
(fr.o.m. 1.2.2002)

Finlands Banks organisation

31.12.2002

Avdelningar, byråer, regionbyråer och avdelningskontor

Administrativa avdelningen Esa Ojanen	Bokföringsbyrå Tuula Colliander	Byrån för administrativa tjänster Merja Rikkonen	Fastighetsbyrå Harri Brandt
Avdelningen för betalningsrörelser* Mauri Lehtinen	Byrån för finansiella tjänster Meeri Saloheimo	Byrån för korrespondentbanker Jyrki Varstala	Systembyrå Hannu Wiksten***
Avdelningen för marknadsoperationer Pentti Pikkariainen	Investeringsbyrå Risto Peltokangas	Operationsbyrå Marjaana Hohti sf.	Riskhanteringsbyrå Anneli Isopuro
Betalningsmedels-avdelningen Urpo Levo	Huvudvalv och penningförsörjningssystem Kenneth Sainio	Penninghanteringsteknik Kyösti Norhomaa	
Regionbyråer och avdelningskontor	Helsingfors-Vanda Kari Lottanen	Kuopio Pekka Konttinen	Tammerfors Marti Hagman
	Uleåborg Renne Kurth	Åbo Timo Tervakko	
Ekonomiska avdelningen Antti Suvanto	Byrån för dataadministration Ilkka Lyytikäinen	Byrån för ekonomisk politik Tuomas Saarenheimo	Byrån för ekonomisk utveckling Veli-Matti Mattila
	Prognosbyrå Jarmo Kontulainen		
Finansmarknadsavdelningen Heikki Koskenkylä	Byrån för betalningssystem Kari Korhonen sf.	Strukturbyrå Kimmo Virolainen	
Forskningsavdelningen Juha Tarkka David Mayes** Harry Leinonen**	Bibliotek Merja Juntunen		
IT-avdelningen Armi Westin	Banksystem Seija Lomma	Datacenter Kari Helander	Kontorssystem Raimo Parviainen
	PC-och tele-kommunikationstjänster Kari T. Sipilä	Statistik- och analyssystem Matti Ahrenberg	
Personalavdelningen Aura Laento Anton Mäkelä**	Byrån för personalärenden Sirpa Ahrenberg		
Publikations- och språktjänster Antero Arimo	Publikationsbyrå Antero Arimo***	Språktjänster Carita Gabrán	
Statistikavdelningen Martti Lehtonen	Betalningsbalansbyrå Harri Kuussaari	Byrån för dataadministration Jorma Hilpinen	Byrån för finansiell statistik Laura Vajanne

Specialenheter

Information Antti Juusela	Internationella sekretariatet Kjell Peter Söderlund Olli-Pekka Lehmuusaari**	Juridiska ärenden Arno Lindgren	Ledningssekretariatet Heikki T. Hämäläinen
Revisionsenheten Taina Kivelä	Säkerhet Veli-Matti Lumiala	Utvecklingsenheten Terhi Kivilahti	
Forskningsinstitutet för transitionsekonomier Pekka Sufela			

* Avdelningen omorganiserades i början av 2003 till två byråer: Back office med Meeri Saloheimo som byråchef och TARGET-byrå med Anna-Maija Tikkanen som byråchef.

** Rådgivare till direktionen.

*** Vid sidan av egen tjänst.

FINLANDS BANK
PB 160
00101 HELSINGFORS

Finlands Banks årsberättelse: prenumeration, avbeställning eller adressändring

Telefon: 09-1831
Fax: 09-174 872
E-post: publications@bof.fi

Gammal adress

Företag . . . . .
. . . . .
Namn . . . . .
. . . . .
Adress . . . . .
. . . . .

Ny adress

Företag . . . . .
. . . . .
Namn . . . . .
. . . . .
Adress . . . . .
. . . . .

Ny prenumeration   Avbeställning   Antal ex.

